

Heli Kanninen

KUUNTELE MUA!

Kuntalaisten mielipiteiden kartoittaminen kunnan ympäristösuunnittelussa

– case Suonenjoki

KUUNTELE MUA!

Kuntalasten mielipiteiden kartoittaminen kunnan ympäristösuunnittelussa

– case Suonenjoki

Heli Kanninen
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Maaseudun kehittämisen koulutusoh-
jelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Maaseudun kehittämisen koulutusohjelma

Tekijä: Heli Kanninen

Opinnäytetyön nimi: Kuuntele mua! Kuntalaisten mielipiteiden kartoittaminen kunnan ympäristösuunnittelussa – case Suonenjoki

Työn ohjaaja: Pirjo Siipola

Työn valmistuslukukausi- ja vuosi: Kevät 2015

Sivumäärä: 82 + 21

Tässä opinnäytetyössä pyrittiin selvittämään millä osallistamisen keinoilla kuntalaiset tulevat kuuliksi kunnan ympäristöä suunniteltaessa ja sen hoitoa kehitettäessä. Työn teoriaosaan on koottu tiivistetyksi määräyksiä ja tapoja, joilla turvataan kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa omaan ympäristöönsä. Teoriaosa pyrkii kuvaamaan osallistavaa toimintatapaa kunnallishallinnossa ja kuinka julkishallinnon päätöksenteossa on tapahtumassa murros avoimempaan suuntaan. Opinnäytetyön tutkimusosassa pyrittiin löytämään Suonenjoen kaupungin julkisten ulkoalueiden kehittämisen painopisteet erilaisia osallistamismenetelmiä käyttäen. Työssä selvitettiin missä ovat suonenjokelaisille tärkeimmät viheralueet, ulkoliikuntapaikat ja kävelyreitit, millaisina kaupunkilaiset ne kokevat ja kuinka niitä tulisi kehittää.

Opinnäytetyössä käytettiin kuutta eri osallistamismenetelmää. Menetelmiä valittaessa pyrittiin niiden monipuolisuuteen ja toisaalta aineiston kattavuuteen. Tavoitteena oli kuulla laajasti suonenjokelaisia niin, että vastaajajoukko edustaa laajaa ikähaitaria, eri ammattiryhmiä ja eri elämäntilanteissa olevia. Menetelminä käytettiin kyselytutkimuksia ja työpajoja sekä alakoululaisille järjestettiin piirtämistehtävä. Kyselyitä oli kaksi: perinteinen kyselylomake ja paikkatietopohjainen kysely sähköisellä PehmoGis-työkalulla. Työpajoissa käytettiin SWOT-analyysiä ja tulevaisuusverstasmenetelmää. Vuorovaikutteinen työpaja järjestettiin kaupunkipyöräilyn muodossa. Yhteensä eri osallistamismenetelmiin osallistui 309 suonenjokelaista.

Osallistamismenetelmien toimivuus kaupunkisuunnittelun tukena riippuu suunnittelun vaiheesta. Tutkimuksen mukaan ympäristösuunnitteluprosessin alkuvaiheessa laajat kyselytutkimukset toimivat hyvin. Suonenjoella kyselyillä saatiin paljon myös sellaista tietoa, jota voidaan hyödyntää heti käytännön ympäristöhoito- ja kunnossapitotyössä. Työpajojen osallistamismenetelminä käytetyt SWOT-analyysi ja tulevaisuustyöpaja tuottivat lyhyessä ajassa runsaasti kehittämisideoita ja vastaukset olivat samansuuntaiset kuin laajoissa kyselyissä. Kaupunkipyöräilyn pieni osallistujamäärä mahdollisti suoran keskustelun osallistujien kanssa. Alaluokkalaisten piirustukset antoivat suuntaa ikäryhmän toiveista.

Tämän tutkimuksen mukaan suonenjokelaisille kaupungin tärkeimmät ympäristökohteet ovat Rantaväylä, Kaatron uimala ja Lintharju. Nämä yhdistävät suonenjokelaisia ikään tai sukupuoleen katsomatta. Suonenjokelaiset ovat suhteellisen tyytyväisiä puistojen ja leikkikenttien määrään, mutta niiden hoidon tasoa tulisi parantaa. Ulkoliikuntapaikat ovat Suonenjoen ylpeys - niiden määrään oltiin tyytyväisiä ja hoitoa kiitettiin. Tämä työ tulee olemaan viherympäristön yleissuunnitelman laatimisen pohjana, kun tulevaisuudessa määritellään Suonenjoen viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen kehittämisen painopisteet.

Asiasanat: osallistaminen, Suonenjoki, ympäristösuunnittelu, PehmoGis

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Master's Degree Programme in Rural Development

Author: Heli Kanninen

Title of thesis: Listen to me! Mapping citizens' opinions on the municipal environmental planning – case Suonenjoki

Supervisor: Pirjo Siipola

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2015   Number of pages: 82 + 21

The objective of this thesis was to determine which participation methods can be used to listen the citizens' opinions on environment planning and its development. The literature review of the thesis briefly describes regulations and manners that secure citizens' possibilities to influence on their own environment. The participatory approach in the municipal administration and the transition to more open decision making in the public administration are also introduced in the literature review. The experimental part of this paper examines how the outdoor areas of the city of Suonenjoki could be developed. This was done by using various participation methods. The most important green areas, outdoor sport areas, and walking trails to the citizens of Suonenjoki were discovered together. The citizens were also asked how they would like those areas to be developed.

The study was made by using six different participation methods. Diversity and comprehensiveness of the data were taken into consideration while choosing the methods. The aim was to reach a group of respondents who widely represent people in different ages and with different professions and life situations. Surveys and workshops were chosen as methods in addition to a drawing assignment targeted to primary school pupils. The surveys were a traditional question form and an electronic questionnaire with SoftGis software. SWOT analysis and future workshoping methods were used in the workshops. A bike-ride across the Suonenjoki city served as an interactive workshop. Altogether 309 inhabitants of Suonenjoki took part in these participation methods.

The effectiveness of the participation methods as part of urban planning process depend on the stage of the planning. This thesis research revealed that broad surveys are the most useful in the beginning of the environment planning. The surveys gave also useful information which can be immediately brought into use within the environment maintenance. SWOT analysis and future workshoping produced numerous development ideas and the results were in line with the broader surveys. The interactive workshop, bike-ride in Suonenjoki, enabled direct communication with the participants. The drawing assignment for the primary school pupils gathered opinions of the young generation.

According to this research, the most important outdoor areas for the citizens of Suonenjoki, despite age or gender, are Rantaväylä walking trail, Kaatro swimming area, and Lintharju ridge. The inhabitants are relatively satisfied with the amount of parks and playgrounds but their level of maintenance should be increased. The citizens were also pleased about the number of outdoor sport areas and their maintenance. This thesis will serve as the basis for the environment plan in the future when defining the focus on how to develop the green areas and outdoor sport areas in Suonenjoki.

Keywords: Suonenjoki, participatory, environment planning, SoftGis

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	KEHITTÄMISTEHTÄVÄN KUVAUS JA TUTKIMUSOTE	9
2.1	Tutkimusalue	9
2.2	Kehittämistehtävä ja tutkimuskysymykset	10
2.3	Tutkimusote	10
2.4	Osallistamismenetelmät	11
3	PAIKAN KOKEMINEN	13
4	OSALLISTUMINEN, OSALLISUUS JA OSALLISTAMINEN	16
4.1	Suunnittelijan rooli	18
4.2	Hallinnosta hallintaan	20
4.2.1	Avoin data	21
4.2.2	Sosiaalinen media	22
4.3	Palvelumuotoilu	23
4.4	Termejä	24
5	OSALLISTAMISEN MENETELMIÄ	28
5.1	Osallistamismenetelmien jaottelu	28
5.2	Arvottaminen	32
5.3	Julkisia apuvälineitä osallistamiseen	34
5.4	Osallistuminen on line	35
5.5	Osallistamisen haasteita	37
6	SUONENJOKELAISTEN OSALLISTAMINEN JULKISTEN ULKOALUEIDEN KEHITTÄMISEEN	39
6.1	Lukiolaisten tulevaisuustyöpaja	39
6.1.1	Ongelmavaihe	40
6.1.2	Mielikuvitusvaihe	41
6.1.3	Todentamisvaihe	42
6.1.4	Arvio tulevaisuusverstaasta	42
6.2	Kirjallinen kysely yläasteen oppilaille	43
6.2.1	Tuloksia kyselystä yläasteen oppilaille	43
6.2.2	Arvio yläastekyselystä	46
6.3	Perhepäivähoitajien tekemä SWOT-analyysi	46

6.3.1	Tuloksia perhepäivähoitajien tekemästä SWOT-analyysistä.....	47
6.3.2	Arvio SWOT-analyysistä	49
6.4	Paikkatietopohjainen kysely – Tarttis tehdä jotain	49
6.4.1	Yhteenveto vastaajista	52
6.4.2	Suonenjoen viihtyisimmät paikat.....	53
6.4.3	Tärkeimmät liikuntapaikat ja ulkoilureitit.....	54
6.4.4	Kehittämiskohteita.....	55
6.4.5	Arviot puistojen ja ulkoliikuntapaikkojen määrästä ja hoidon tasosta	59
6.4.6	Vapaa sana.....	61
6.4.7	Arvio paikkatietopohjaisen kyselyn toimivuudesta	61
6.5	Kaupunkipyöräily.....	62
6.5.1	Kaupungintalo ja tori	64
6.5.2	Keskustan kehittämissuunnitelmat.....	64
6.5.3	Suonenjoki – joen ja sen rantojen kehittäminen.....	64
6.5.4	Jätevedenpuhdistamon alueen jatkokäyttö	65
6.5.5	Kaatron uimala.....	67
6.5.6	Arvio kaupunkipyöräilystä	67
6.6	Piirtämis- ja kirjoittamistehtävä alakoululaisille	67
7	TULOSTEN TARKASTELU	69
	LÄHTEET.....	73
	LIITTEET	83

1 JOHDANTO

Suomessa kansalaisten yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuudet taataan lainsäädännössä, ja viranomaisilla on velvoite kuulla kansalaisten näkemyksiä päätöksenteossa. Osallistamisresurssit, -osaaminen ja -kulttuuri vaihtelevat kunnittain. Virkamiesten innostus ja kiinnostus osallistamiseen vaikuttaa siihen kuinka laajasti osallistamista käytännössä toteutetaan. Hallinto on kuitenkin murroksessa, julkisella sektorilla on käynnissä hallintatavan muutos. Ollaan siirtymässä hallinnasta yhteishallintaan. Hallinnan käsite kuvaa uudenlaista organisointi- ja toimintatapaa. Siinä valta jakautuu eri hallinnon tasoilla toimiville julkisyhteisöille ja yhteisvastuuta siirretään myös yksityiselle sektorille. Teknologian kehitys ja avoin data edesauttavat muutosta – tieto ei ole enää päätöksentekijän yksinoikeus. Kun kaikki toimijat voivat hyödyntää samaa tietoa, se luo edellytykset aidosti vuorovaikutteiselle päätöksenteolle.

Suonenjoki on pieni 7500 asukkaan kaupunki Pohjois-Savossa. Paikka mielletään mansikkapitäjäksi. Kaupungissa on muutakin vihreää kuin mansikkapellot: puistot, leikkipaikat, liikenneviheralueet ja taajamametsät. Suonenjoen maisemaa hallitsevat joki, Lintharju, järvenselät ja pienet lammet. Luonto on monipuolista ja vaihtelevaa. Suonenjoella suurin osa kuntalaisen puistoiksi mieltämistä alueista on liikenneviheralueita, suojavihreää tai julkisten kiinteistöjen piha-alueita. Rakennettuja viheralueita on noin 17 hehtaaria. Puistomaisesti hoidetusta alasta suurin osa on leikkipaikkoja, joita on yhteensä 16. Varsinaisia puistoja on vain muutama. Kaupungilla on omistuksessaan noin 800 hehtaaria metsämaata, josta noin 300 hehtaaria on taajama-alueen suojaviheralueita sekä lähivirkistysalueita. Merkittävin ulkoliikunta-alue on Lintharju, joka työntyy aivan keskustan tuntumaan ja antaa mahdollisuudet monipuoliseen liikuntaan ympäri vuoden. Lintharjulla on yli 50 kilometriä hoidettuja latuja, joista noin 15 kilometriä on valaistu. (Suonenjoen kaupunki talousarvio 2015.) Reittien varrella on useita laavuja ja tulentekopaikkoja. Veden läheisyys tarjoaa puitteet veneily- ja melontaharrastukselle sekä lukuisille uimarannoille.

Viherympäristön hoidosta vastaa ja niitä rakentaa Suonenjoen kaupungin tekninen osasto, sen ulkoalueiden toimialue. Sama organisaatio vastaa myös ulkoliikuntapaikoista. Kyseessä on laaja suonenjokelaisten asuin-, toiminta- ja vapaa-ajan ympäristö. Keskustaajaman viheralueita on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti viimeksi vuonna 1999. Tuolloin käytiin läpi kaikki kaavoitetut viheralueet: mitattiin pinta-alat, arvioitiin hoitotaso ja käyttötarkoitus. Vihersuunnitelmaa työstä virka- ja luot-

tamusmiehistä koottu työryhmä, joka laati viheralueiden kehittämissuunnitelman seuraaville kymmenelle vuodelle. Aika on jo jättänyt tuon suunnitelman, ja viheralueiden kehittämistä on sanellut viime vuodet kulloinenkin tarve ja taloudelliset resurssit.

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan tapoja kartoittaa kuntalaisten mielipiteitä kunnan ympäristösuunnittelusta ja -hoidosta. Teoriaosassa, luvuissa 3–5, paneudutaan osallistamisen ideologiaan, periaatteisiin ja toteutustapoihin kotimaisten ja ulkomaisten kirjallisten lähteiden avulla. Luvussa 6 kuvataan kehittämistyön käytännön toteutus. Työssä on käytetty erilaisia osallistamismenetelmiä mielipiteiden keräämiseksi koskien Suonenjoen kaupungin ympäristösuunnittelua ja -hoitoa julkisilla viheralueilla, taajamametsissä ja ulkoliikuntapaikoilla. Jokaisen eri osallistamismenetelmän jälkeen on arvioitu menetelmän toimivuutta ja sen avulla saatuja tuloksia. Viimeiseen lukuun eli lukuun 7, tulosten tarkasteluun, on koottu arviot käytetyistä osallistamismenetelmistä sekä suonenjokelaisten keskeiset mielipiteet ympäristönsä kehittämisestä.

Suonenjoen kaupungin visio korostaa viihtyisää asuinympäristöä keskeisenä menestystekijänä. Kuntatalouden jatkuva tiukkeneminen edellyttää myös ympäristörakentamisen ja hoidon pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista tarkastelua. Viheralueiden yleissuunnitelman päivittäminen on ajankoh- taista. Opinnäytetyö tulee olemaan pohja viherympäristön yleissuunnitelmalle. Tässä työssä määritellään Suonenjoen viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen kehittämisen painopisteet.

2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄN KUVAUS JA TUTKIMUSOTE

Kuntalaisilla on oikeus osallistua asioiden valmisteluun ja viranomaisilla on velvoite kuulla kansalaisten näkemyksiä päätöksenteossa. Maankäyttö- ja rakennuslaki määrittelee osallistamisen toimintatavat kaavoituksessa, muuhun ympäristösuunnittelun osallistamiseen otetaan kantaa vain yleisellä tasolla.

2.1 Tutkimusalue

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan tapoja kartoittaa kuntalaisten mielipiteitä kunnan ympäristösuunnittelusta ja -hoidosta. Teoriaosassa paneudutaan osallistamisen ideologiaan, periaatteisiin ja toteutustapoihin kotimaisten ja ulkomaisten kirjallisten lähteiden avulla. Käytännön tutkimuskohteena on Suomenjoen kaupungin ympäristösuunnittelu ja -hoito julkisilla viheralueilla, taajamametsissä ja ulkoliikuntapaikoilla. Suomenjoella nämä toiminnot ovat samassa organisaatiossa. Vastaava laaja toiminta-alue on esimerkiksi Jyväskylän viherpolitiikassa, toimintaohjelmassa, jolla toteutetaan osaltaan Jyväskylän kaupunkistrategiaa (Jyväskylän kaupunki 2012, viitattu 9.10.2014).

Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen käyttäjien kuulemisella ja osallistamisella pyritään turvaamaan viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen määrä ja laatu tasapuolisesti eri puolilla kaupunkia. Hyvinkäälle valmistui viheralueohjelma vuonna 2010. Sen tavoitteet on asetettu käyttäjiltä ja erilaisilta sidosryhmiltä saadun palautteen pohjalta (Kekki & Paakkolanvaara 2010, 2). Suomenjoen keskustajaman viheralueita on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti viimeksi vuonna 1999. Tuolloin käytiin läpi kaikki kaavoitetut viheralueet: mitattiin pinta-alat, arvioitiin hoitotaso ja käyttötarkoitus. Viher-suunnitelmaa työsti virka- ja luottamusmiehistä koottu työryhmä, joka laati viheralueiden kehittämissuunnitelman vuosille 2000–2009. Kuntatalouden jatkuva tiukkeneminen edellyttää myös ympäristörakentamisen ja hoidon pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista tarkastelua. Viheralueiden yleissuunnitelman päivittäminen on ajankohtaista. Opinnäytetyö tulee olemaan pohja viherympäristön yleissuunnitelmalle.

2.2 Kehittämistehtävä ja tutkimuskysymykset

Kehittämistehtävänä on selvittää millä menetelmillä kuntalaisten mielipiteet, toiveet ja kehittämisideat koskien keskustaaajaman viherympäristöä ja ulkoliikuntapaikkoja, saadaan selville. Tutkimuksen kautta pyritään selvittämään mikä on viheralueiden merkitys, käyttö ja tarpeellisuus suonenjokelaisille. Tutkimuksella pyritään vastaamaan kysymyksiin:

- Millä osallistamisen keinoilla tulevat kuntalaiset kuulluksi kunnan ympäristöä suunniteltaessa ja hoitoa kehitettäessä?
- Missä ovat suonenjokelaisille tärkeimmät viheralueet, ulkoliikuntapaikat ja kävelyreitit?
- Minkälaisina suonenjokelaiset kokevat kaupunkinsa viherympäristön ja ulkoliikuntapaikat tällä hetkellä?
- Kuinka suonenjokelaiset kehittäisivät viherympäristöään toimivammaksi ja viihtyisämmäksi?

2.3 Tutkimusote

Tutkimusote ja tutkimusasetelma kuvaavat sitä kuinka tutkimuksessa tuotetaan tietoa erilaisilla menetelmillä ja pyritään vastaamaan itse tutkimusongelmaan. Tämä opinnäytetyö edustaa laadullista eli kvalitatiivista tutkimussuuntausta. Laadullisella tutkimuksella pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. Lähtökohtana kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007,157). Laadullinen tutkimus ei pyri yleistämään, se pyrkii etsimään vastausta kysymykseen ”Mistä tässä on kyse”. Huomio on tutkittavien näkökulmassa, merkityksissä ja näkemyksissä. Tavoitteena on kokonaisvaltainen ymmärrys tutkittavasta ilmiöstä. (Kananen 2014,16,18,23.)

Eri tutkimusotteissa tutkijan rooli voi vaihdella täysin ulkopuolisesta keskeiseen rooliin muutoksen organisoinnissa. Kehittämis- ja toimintatutkimuksessa tutkija on keskeisessä roolissa, hän on osa tutkimuksen kohdetta ja hänen vaikutuksensa tutkittaviin on olennainen. Toimintatutkimuksessa tutkija on itse mukana muutosprosessissa, ja muutosprosessin toteutuma varmistetaan tutkimuksella. (Kananen 2014, 24.) Kehittämistutkimuksessa pyritään kehittämään tunnistettuihin tarpeisiin ja haasteisiin toimivia ratkaisuja (Luma-porttaali 2013). Tässä opinnäytetyössä on mukana menetelmiä, joiden lähestymistapana on osaksi emansipatorinen eli kriittinen toimintatutkimus. Kriittisen toimintatutkimuksen tavoitteena on auttaa toimijoita näkemään mitä mahdollisuuksia on muuttaa

toiminta demokraattisemmaksi. Siinä pyritään toimijoiden osallistamiseen (Heikkinen & Huttunen 1999, viitattu 4.1.2014).

2.4 Osallistamismenetelmät

Tässä opinnäytetyössä käytettiin erilaisia lähestymistapoja ja tiedonkeruumenetelmiä. Mukana on myös kvantitatiivisia aineiston keruumenetelmiä ja analysointia. Monimenetelmäisellä asettelulla eli triangulaatiolla tutkittavasta ilmiöstä saadaan syvällisempi näkemys (Kananen 2014, 17). Monimenetelmäinen lähestymistapa on tässä tutkimuksessa perusteltua, koska yhdellä tutkimusmenetelmällä ei saada tarvittavaa tietoa. Jokaisesta kuulemis- ja osallistamistehtävästä on tehty yhteenveto.

Menetelmiä valittaessa pyrittiin monipuolisuuteen ja aineiston kattavuuteen. Tavoitteena on kuulla laajasti suonenjokelaisia niin määrällisesti kuin laadullisesti niin, että vastaajajoukko edustaisi laajaa ikähaitaria, eri ammattiryhmiä ja eri elämäntilanteessa olevia.

Perinteinen tiedonkeräysmenetelmä on kysely. Kyselyt edustavat menetelmänä yksisuuntaista tiedonkeruuta; kysymykset on laadittu suunnittelijan lähtökohdista. Suunnittelija saa työhönsä käyttäjiltä tietoa, mutta vastaajat eivät osallistu suunnittelutyöhön. Koululuokat ovat hyviä kyselyiden kohteita, koska vastauksia saadaan kerralla laajalta joukolta. Tammi-helmikuun vaihteessa 2014 tehtiin kysely kaikille suonenjokelaisille 7–9 -luokkalaisille yhdessä nuorisotoimen kanssa.

Yksipuolista tiedonkeruuta edustaa myös alakoululaisten piirtämis- ja kertomistehtävä. Kaatron 4b-luokka piirsi ja kertoi mietteitään ympäristöstään marraskuussa 2014.

Osallistamistilanteissa tilaisuuksien vetäjät käyttävät erilaisia työkaluja ajatusten ja ideoiden herättämiseksi ja keräämiseksi. Nominaaliryhmätyötekniikka ja SWOT-analyysi ovat ehkä käytetyimmät. SWOT-analyysin käyttöä harjoiteltiin perhepäivähoitajien kuukausipalaverissa helmikuussa 2014. Pienten suonenjokelaisten ääni kuuluu edustuksellisesti perhepäivähoitajien vastauksissa.

Laajaa vastaajajoukkoa tavoiteltiin paikkatietopohjaisella kyselytyökalulla. Kimmoke kyselytyökalun käyttöön tuli Joensuun viherkaavan valmistelun esimerkistä. Itä-Suomen vihertoimijoiden päivillä kaavoitusarkkitehti Katriina Surakka esitteli 13.9.2013 Joensuun viherkaavan valmistelussa

käytetyt menetelmät karttapalautekyselyn ja puistopyöräilyt. Joensuussa haluttiin selvittää suunnittelutyön alussa asukkaille tärkeät paikat ja asukkaiden huomiot puistoista. Suonenjoen kyselyssä käytössä ollut PehmoGis-työkalu toimi Oulun ammattikorkeakoulun palvelimella. Kysely oli vastattavissa kaupungin nettisivuilla 1.–25.5.2014.

Vuorovaikutteista osallistamisotetta edusti työpaja, joka toteutettiin pyöräillen 17.5.2014. Kaavoittaja ja puutarhuri kiersivät noin viiden kilometrin mittaisen lenkin yhdessä ympäristöstään kiinnostuneiden kuntalaisten kanssa.

Yhteistoiminnallista osallistamista harjoitettiin lukiolaisten kanssa tulevaisuustyöpajassa tammi-kuun lopussa 2014. Työpajassa pyrittiin löytämään yhteisesti hyväksyttävä esitys suonenjokelais-ten nuorten vapaa-ajanviettopaikasta.

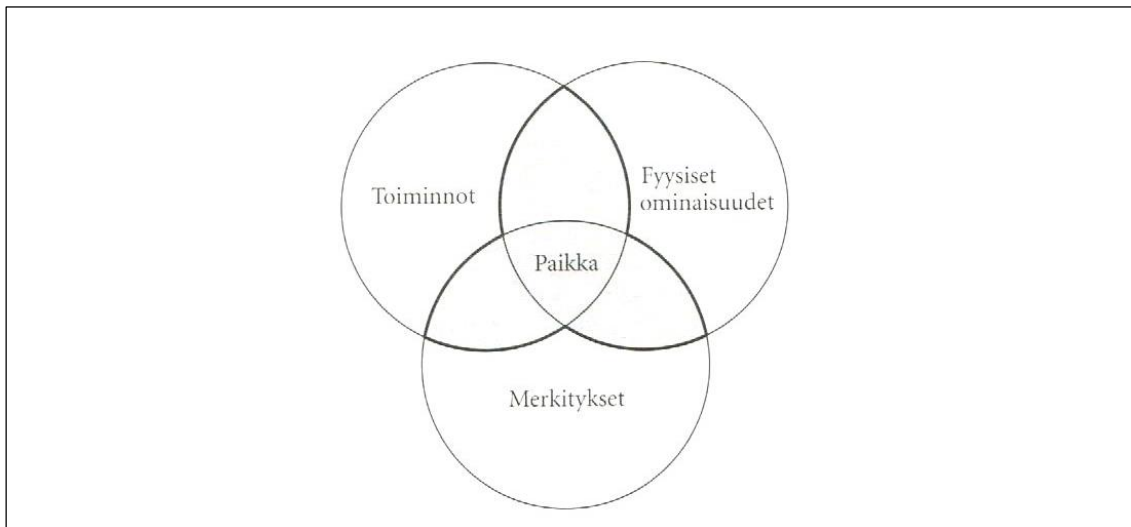
3 PAIKAN KOKEMINEN

Jokapäiväisellä rakennetulla ympäristöllä ja siihen liittyvillä luontotekijöillä on tärkeä merkitys yksilöiden toiminnalle ja psykologiselle kehitykselle. Ympäristö koetaan monella tavalla; siihen liittyvät merkitykset voivat olla henkilökohtaisia tai yhteisesti jaettuja. Mielikuvalla ympäristöstä on sekä fyysinen että kulttuurinen puoli. Omakohtaiseen arviointiin liittyy voimakkaasti tunne – etenkin silloin, kun ympäristö ei vastaa odotuksia tai se koetaan ensi kertaa. Kun ihminen luo eri tiloihin tunteita ja antaa niille omia merkityksiään, tiloista (space) tulee subjektiivisesti koettuja paikkoja (place), syntyy paikkaidentiteetti. Kun jonkun paikan kokee omakseen, siihen liittyy osallisuuden tunne. Paikkaidentiteetti vahvistuu, jos ympäristöä on mahdollisuus muokata ja personoida. Ympäristössä tulisi olla piirteitä, johon ihmiset voisivat samaistua. (Aura, Horelli & Korpela 1997, 121–129.)

Ihmisen ja ympäristön välinen yhteensopivuus oli Opus-hankkeen tutkijoiden lähtökohtana, kun he tutkivat ympäristön koettua laatua ja asukkaiden tyytyväisyyttä elinympäristöönsä. Yhteensopivuus on yhteydessä hyvinvointiin. Yhteensopivuusteorian (PEfit) mukaan ihmiset pyrkivät synkronoimaan omat pyrkimyksensä ja mieltymyksensä fyysisen ja sosiaalisen ympäristönsä kanssa. Yhteensopivuus voi olla perustelu asuin- tai työpaikan valinnalle. Jos omat mieltymykset ja ympäristö eivät kohtaa, syntyy stressiä. Ympäristöstressistä selviytymisessä auttaa, jos yksilöllä on mahdollisuus edes jonkinasteisesti vaikuttaa tilanteeseen. (Broberg, Kahila, Kytä & Tynnä 2009, 2.)

Ihmiset toimivat useista paikoista muodostuvassa paikkaverkostossa. Paikkaverkoston ydin on koti, josta toiminta laajenee muihin paikkoihin. Paikkaverkoston laajuudessa on ikäkausittaista muutosta: nuoret ovat kiinnostuneet kaupunkien keskustoista yleensä, noin 35-vuotiaana keskustan käyttö eriytyy ja aletaan käyttää urheilupaikkoja ja kotia ystävien tapaamispaikkana. Vanhuudessa toiminnot ovat taas kotikeskeisiä. Walleniuksen (1996) mukaan suomalaisten 30-vuotiaiden arjen paikkaverkosto koostui keskimäärin seitsemästä itselle merkityksellisestä paikasta. Pienimmillään merkityksellisten paikkojen määrä oli kaksi ja laajimmillaan 12. (Aura ym. 1997, 130.)

Ihmisillä on yhteisiä paikkakokemuksia ja yhteisiä käsityksiä eri paikoista. Aura, Horelli, ja Korpela viittaavat kirjassaan Ympäristöpsykologian perusteet (1997, 131) David Canteriin, joka on määrittellyt paikan ja sen luonteen: paikka rakentuu paikan fyysisten ominaisuuksien, siinä tapahtuvien toimintojen ja ihmisten niille antamien merkitysten suhteesta (kuviot 1).

KUVIO 1. Paikan määrittelyn osatekijät. Aura, Horelli, ja Korpela ovat suomentaneet kirjassaan *Ympäristöpsykologian perusteet* (1997, 131) David Canterin havainnollisen kuvan (kuva kirjasta Canter D. 1977 *The Psychology of Place*)

Paikan kirjoittamattomat säännöt ja niihin liitetyt merkitykset voivat olla yhteisesti jaettuja – paikka toimii yhteisenä sosiaalisena kenttänä. Ympäristöpsykologien mukaan jaettujen merkitysten välityksellä rakentuu myös yhteisöllisyyden kokemus ja aluetietoisuus. (Aura ym. 1997, 131.)

Yhdyskuntasuunnittelijoiden ja arkkitehtien tavoitteena on ihmisten mielikuvien ja tunteiden tukeminen. Hyvä suunnittelu kunnioittaa paikan henkeä eli *genius loci*. Sitä ei voi suunnitelmallisesti tuottaa, vaan se syntyy ja kehittyy ihmisten ja ympäristön vuorovaikutuksessa. Arkkitehti Juhani Pallasmaan (1995, 45) mukaan: ”Hyvä suunnittelu koskettaa käyttäjänsä tunteita, herättää perusinhimillisiä mielikuvia, lujittaa heidän suhdettaan asuinpaikkaan.” Paikkaa ja ympäristöä ei luoda vain visuaalisin ja tilallisin tekijöin – asukkaat antavat niille merkityksen. Suunnittelua ei voi tehdä asukkaan puolesta vaan heidän kanssaan. Ympäristöä suunniteltaessa on tiedettävä millainen ympäristö on ihmisten kannalta hyvä.

Aija Staffans korostaa väitöskirjassaan (2004, 69), että kulttuurinen juurevuus ja siihen liittyvä tiedon paikallisuus ovat tärkeitä suunnitteluteoreettisia lähtökohtia. Paikka on tärkeä ja se yhdistää ihmisiä, vaikka he muuten eivät jakaisikaan samoja arvoja. ”Paikallinen tieto on kulttuurista ymmärtämistä, se on kiinni ihmisten kokemuksessa, eikä ainakaan kaupunkisuunnittelun viitekehyyksen tuotuna ole irrotettavissa myöskään fyysisistä paikoista.”

Asukkailla on ympäristöstään hiljaista tietoa. Kun suunnittelija pääsee perille tästä hiljaisesta tiedosta, on suunnitelmien mahdollista sitoutua ympäristöönsä paremmin, jatkaa perinnettä ja säilyt-

tää genius logia. Hiljaisen tiedon käsitteen loi Micheael Polanyi. Hiljainen tieto voi olla hyvin henkilökohtaista, kuten kokemuksen ja kehon tietoa, ja sitä on vaikea jakaa ja se hankitaan ilman kielen välitystä (Hämäläinen, Vilkkä & Miettinen, 2011, 63). Hiljainen tieto muokkautuu ajallisen, sosiaalisen ja kulttuurisen vuorovaikutuksen kautta (Opetushallitus 2015a, viitattu 22.1.2015). Virtuaaliammattikorkeakoulun sivuilla (2007, viitattu 10.2.2015) on koottu esitys hiljaisesta tiedosta. Esityksessä viitataan japanilaisiin tutkijoihin Nonakaan ja Konnoon (1998), jotka käyttävät hiljaisen tiedon yhteydessä käsitettä Ba. Ba:lla he tarkoittavat tiedon liittymistä johonkin merkitystä sisältävään kontekstiin. Se edellyttää läheistä kanssakäymistä - kasvokkain olemista - toisten ihmisten kanssa. Hiljainen tieto välittyy yhteisten toimintojen avulla, yhdessä olemisen, yhteisen ajankäytön, samassa ympäristössä elämisen kautta, paremminkin kuin kirjoitettujen ja puhuttujen ohjeiden avulla. Se syntyy ympäristössä, missä voidaan jakaa yhdessä muiden kanssa tunteet, kokemukset ja mielikuvat.

Työ kaupunkikuvan ja ulkotilojen viihtyisyyden lisäämiseksi ei ole turhaa. Tanskalaisten tutkimusten mukaan mitä enemmän kauniita paikkoja on tarjolla, sitä enemmän niitä käytetään ja niissä on sosiaalista toimintaa. Ulkotilojen suunnittelulla voidaan tukea niiden omaehtoista ja sosiaalista käyttöä. Kirjassa Ympäristöpsykologian perusteet (Aura ym. 1997, 153) viitataan julkisia ulkotiloja kehittävään tanskalaiseen arkkitehti Jan Gehliin. Gehlin mukaan (1987) toiminnot voidaan jakaa välttämättömiin (kouluunmeno, työmatkat, kaupassakäynti), omaehtoiisiin (lenkkeily, istuskelu puistoissa) ja sosiaalisiin toimintoihin (toisten ihmisten läsnäolon kokeminen – torit, yhteiset pelit, lasten leikit). Jos ulkotilat on huonosti suunniteltuja, niillä esiintyy vain välttämättömiä toimintoja (kuvio 2). Viihtyisä ympäristö on kuin hyvä juhla – ihmiset viipyvät pitkään nauttiakseen hyvästä ilmapiiristä.

FYYSISEN YMPÄRISTÖN LAATU		
	Huono	Hyvä
VÄLTTÄMÄTTÖMÄT TOIMINNOT	●	●
OMAEHTOISET TOIMINNOT	●	●●●●●
SOSIAALISET TOIMINNOT	●	●

KUVIO 2. Jan Gehlin mukaan (1987) hyvä ulkotilojen laatu mahdollistaa omaehtoisen ja sosiaalisen toiminnan. Pallon koko kuvaa toimintojen määrää. Kuva on suomennettu kirjassa Ympäristöpsykologian perusteet (Aura ym. 1997, 153).

4 OSALLISTUMINEN, OSALLISUUS JA OSALLISTAMINEN

Suomessa kansalaisten yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuudet taataan lainsäädännössä, ja viranomaisilla on velvoite kuulla kansalaisten näkemyksiä päätöksenteossa. Suomen perustuslain 2§:n mukaan yksilöllä on oikeus osallistua ja vaikuttaa elinympäristönsä kehittämiseen. Perustuslain mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. (PL 14 §:n 4 momentti). Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 6.12.2001 suosituksen kansalaisten osallistumisesta kuntatasolla (Recommendation Nr. R (2001) 19). Suositus edellyttää, että kunnallispolitiikassa otetaan käyttöön suurempia ja joustavampia kansalaisosallistumisen muotoja (Anttiroiko, Haveri, Karhu, Ryyänen & Siitonen 2007, 155.) Kataisen hallituksen ohjelma (2011) korosti avointa hallintoa ja kansalaisten osallisuutta. Ohjelmassaan hallitus lupasi edistää uudenlaisten osallistumismuotojen, kuten neuvoo-antavien kansalaispaneelien sekä muun osallistavan demokratian välineiden kehittämistä. Paljon kohua herättänyt valtioneuvoston tulevaisuusselonteko (VNS 7/2013) korosti menestyksen ja hyvinvoinnin perustana sivistystä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Valtioneuvoston periaatepäätös demokratian edistämisestä Suomessa päivättiin 4.2.2010. Päätöksen tavoitteena on luoda edellytyksiä kansalaisten osallistumiselle ja näin vahvistaa demokratian toteutumista Suomessa. Päätös sisältää 32 toimenpidekokonaisuutta, joilla tuetaan perinteisiä vaikuttamiskeinoja ja luodaan edellytyksiä uudelleinlaiselle vaikuttamiselle. Yhtenä niistä on sähköisen ympäristön kehittäminen osallistumiskanavana. Kuntia rohkaistaan ottamaan käyttöön uusia sähköisiä osallistumis- ja palautekanavia.

VNP esitys 16: Kannustetaan kuntia kehittämään alueellista, kunnan- tai kaupunginosien puitteissa tapahtuvaa osallistumista sekä rohkaistaan niitä vuorovaikutukseen kuntalaisten kanssa. Rohkaistaan kuntia ottamaan käyttöön eri sektoreilla, myös talouteen liittyen, uusia sähköisiä osallistumis- ja palaute- ja vuorovaikutuskanavia sekä järjestämään mielipidetiedusteluja. Selvitetään tarve täydentää kuntalakia sähköisiä osallistumismuotoja koskevilla säännöksillä. (Oikeusministeriö 2010, viitattu 15.10.2014.)

Kuntalaki on kunnan hallinnon ja talouden järjestämistä koskeva yleislaki, jonka neljänteen lukuun on koottu kunnan asukkaiden osallistumisoikeutta koskevat säännökset. Kuntien asukkaat haluavat yhä enemmän vaikuttaa suoraan itseään ja lähiyhteisöään koskeviin asioihin. Kuntalain (27 §) mukaan valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunta voi vapaasti päättää siitä, miten se tämän

velvollisuutensa käytännössä toteuttaa. Kuntalaki uudistetaan, lain kokonaisuudistus on yksi merkittävimmistä kuntasektorin lainsäädäntöhankkeista. Hallitus on antanut esityksensä uudesta kuntalaista 27.11.2014. Uusi kuntalaki edistää kunnan asukkaiden itsehallinnon ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista. (Valtiovarainministeriö 2014a, viitattu 30.1.2015.)

Suomen Kuntaliiton demokratiapoliittisessa asiakirjassa 2010–2012 (2010, 5) todetaan, että perinteinen edustukselliseen demokratiaan pohjautuva vaikuttaminen kaipaa rinnalleen täydentäviä uusia osallistumisen ja vaikuttamisen muotoja. Kuntaliiton ohjelmalinjauksessa ohjeistetaan, että asiakaspalautteen ja -mielipiteiden keräämisen tulee olla säännöllistä. Kuntia kannustetaan alueellisten ja teemoitettujen keskustelutilaisuuksien pitämiseen: ”ne ovat kunnan ja asukkaiden vuorovaikutuksen luonnollinen muoto.” Toki muistetaan todeta, että kuntalaisten suora osallistuminen on sähköisillä välineillä entistä helpompaa. Tulevaisuuden osallistamista Kuntaliitto linjaa: käyttäjädemokratialle tulee luoda uusia muotoja. Tulevaisuuden palvelujärjestelmässä on kuntalaisen rooli hyvin erilainen kuin nyt. Kuntalainen voi toimia yhtä aikaa sekä palvelujen tuottajana että kuluttajana. Myös palvelujen käyttäjien vaatimustaso kasvaa. Käyttäjälähtöisessä palvelujen kehittämisessä kuntalainen muuttuu palvelujen passiivisesta kohteesta aktiiviseksi yhteiskehittäjäksi. Palveluiden yhteiskehittely kuntalaisen ja asiakasrajapinnassa työskentelevän työntekijän välillä vahvistaa vuoropuhelua palvelujen kehittämisessä ja lisää asiakas- ja työtyytyväisyyttä. Jälkikäteen toteutettavien asiakastytyväisyysmittauksien lisäksi pyrkimyksenä on sitouttaa käyttäjä ennakkoivaan palvelujen uudistamisprosessiin, jolloin käyttäjälähtöisyys toimii alustana uusille palveluinnovaatioille. (Suomen Kuntaliitto 2010, 6.)

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MKRL) tuli voimaan vuoden 2000 alusta. Uudistettuun lakiin tulivat mukaan habermasilaisen kommunikatiivisen suunnittelun periaatteet. Valtion valvontaa vähennettiin ja kunnan päätösvaltaa lisättiin. Uudistettu laki korostaa maankäytön suunnittelun vuorovaikutteisuutta ja avoimuutta. Kuntalaisilla on aiempaa parempia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Näin pyrittiin lisäämään perustuslakiin kirjattua yksilön oikeutta vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. (Arola 2002, 7.) Vanhan rakennuslain mukainen suunnittelu perustui ammattisuunnittelijoiden pätevyyteen, osallistumisen paikka oli suunnittelun loppuvaiheessa. Uudistetun lain periaatteena on kuntalaisten aktiivisen roolin painotus läpi suunnitteluprosessin. (Risänen 2012, 12–13.) On kuitenkin syytä huomata, että MKRL määrittelee osallistamisen toimintatavat kaavoituksessa, muuhun ympäristösuunnittelun osallistamiseen otetaan kantaa vain yleisellä tasolla.

Perinteiset asukas- ja kaupunginosayhdistykset ovat muuttumassa asukasfoorumeiksi, jotka toteuttavat, kunnasta riippuen, deliberatiivista demokratiaa. Oikeusministeriö tutki vuonna 2012 millaisia kansalaisfoorumimalleja käytetään edustuksellisen päätöksenteon tukena. Selvityksessä päädytään toteamaan, että kansalaisfoorumit sopivat hyvin paikallistason kansalaisosallistumisen keinoiksi. Tuottamalla valistuneen ja harkitun kansalaismielipiteen kansalaisfoorumit voivat myös parantaa osallistumisen ja päätöksenteon laatua. (Karjalainen 2012, 5.)

Tulevaisuusvaliokunta katsoo mietinnössään (TuVM 1/2014 vp), että demokratia ymmärretään Suomessa liian kapeasti. Vanhaa demokratiaa on syytä vahvistaa ja uutta demokratiaa ennakoita. On uskallettava kokeilla uutta. On huomioitava heikot signaalit. On varauduttava myös mustiin joutseniin ja yllätyksiin niin hyvässä kuin pahassa. Parhaimmillaan ennakointi on aktiivista alueellisiin vahvuuksiin ja mahdollisuuksiin tukeutuvaa tulevaisuuden tekemistä.

Suunnitteluun liittyy vahvasti aavistus tulevasta. Tarvitaan tietoa ja ymmärrystä, jotta voidaan hahmottaa tulevan kehityksen päälinjoja ja kehityksen ohjaamista toivottuun suuntaan. Vaikka ennakoitavuudessa päähuomio on tulevaisuudessa, ei ennakointi ole ennustamista. Ennakointi määritellään järjestelmällisten, osallisuutta lisäävien, tulevaisuustiedon hankintaan ja keskipitkän tai pitkän aikavälin visioiden laatimiseen liittyvien menetelmien soveltamiseksi niin, että parannetaan nyt tehtävien päätösten tietopohjaa ja käynnistetään yhteisiä toimia. (Opetushallitus 2015a, viitattu 22.1.2015.)

4.1 Suunnittelijan rooli

Maankäyttö- ja rakennuslaki toi uusia toimijoita kaavoituksen ja suunnittelun toimintakenttään ja lisäsi erilaisten intressien ja vaatimusten kirjoa. Kansalaisosallistumiskeskustelussa painotetaan monta kertaa konsensukseen ja kompromissiin päättämisen tärkeyttä. Käytäntö on osoittanut kansalaisosallisuuden moniulotteisuuden. Konsensus ja kompromissi ovat usein osoittautuneet keino-tekoinen päämääräksi. Tampereen yliopiston lehtori Helena Leinon (2008, 41) kantana on, että ”yhteisen hyvän visioon” ja konsensukseen tähtäävää suunnittelua tulisi tarkastella kriittisemmin. Usein tämän kaltaiset tavoitteet liittyvät perinteiseen asiantuntijuuteen, jossa korostuvat tieteellisen, teknisen ja hallinnollisen asiantuntijuuden rationaalisuus. Suunnittelu perustuu kaavasunnittelijan yksinkertaistettuun tulkintaan siitä, minkä ”arjen ihanteen” mukaan kansalaisten odotetaan käyttäytyvän ja elävän.

Helena Leino toteaa artikkelissa (2008, 41), että asiantuntijuus on liukunut perinteisten asiantuntijoiden hallinnasta ja tilalle ovat tulleet kansalaisosallistajat ja julkinen keskustelu. Nykypäivänä asiantuntijuus sisältää entistä enemmän epävarmuutta, hajanaisuutta, moninaisuutta ja epävakautta. Leinon mukaan tulevaisuudessa vahvoja asiantuntijoita ovat ne, jotka pystyvät hallitsemaan aiempaa heterogeenisempää ja kontekstispesifiä tietoa. Kiinnostavaa tietoa ei enää pelkästään tuoteta perinteisesti ja sektorikohtaisesti jonkin erityisalan asiantuntijoiden toimesta. Tiedon tuottamisen mahdolliset tilat ja keinot ovat moninaistuneet, mikä merkitsee sitä, että asiantuntijuuden sisältö ja määrittäminen ovat aiempaa vahvemmin sidoksissa paikalliseen kontekstiin.

Kunnallisen päätöksenteon valmistelutyöstä väitelleen Harri Jalosen (2007, 306–307) mukaan niin sanotun ”varman tiedon” vaatimuksen sijaan tulisi kuntatasolla tänä päivänä hyväksyä tiedon epävarmuus. Tämä edellyttäisi rohkeutta ajatella uudella tavalla. Faktatiedon lisäksi tulisi huomioon ottaa kuntalaisilla usein hallussa oleva intuitiivinen tieto sekä haastaa perinteisiä kunnallishallinnollisia valmistelukäytäntöjä. Paikallinen kokemuksellinen tieto, joka ei taivu luvuiksi, on vaikeaa sisällyttää suunnitteluun. Helena Leino tiivistääkin käytännönläheisesti (2008, 43), että uhanalaiset eläin- ja kasvilajit on helpompi luokitella ja kartoittaa suunniteltavalta alueelta kuin siellä elävien ihmisten moninaiset arjen käytänteet ja heidän suhteensa ympäristöönsä.

Erilaisissa suunnittelutilanteissa tulisi huomioida mahdollisimman kattavasti toimijoiden moninaisuus. Vaikka avoin ja julkinen keskustelu ovatkin kaavoituksessa nykypäivää, olisi vielä selkeämmin tiedostettava se sotkuinen moninaisuus, jonka kanssa kaupunkisuunnittelussa on tultava toimeen. SLU:n professori Nadarajah Sriskandarajah kävi luennoimassa 21.11.2013 Oulun ammattikorkeakoulussa aiheenaan ”Social learning in agri-environmental consultation” Hänen mukaansa ”Kaikki helpot ja yksinkertaiset ongelmat on jo ratkottu – on jäljellä vain sotkuja ja häijyjä ongelmavyyhtejä.” Asiantuntijan tehtävänä on luoda puitteet yhteiselle oppimiselle ja luoda puitteet eri osapuolille tulla kuulluksi, muodostaa Agora (innovation platform). Ei mennä enää katettuun pöytään vaan tilanteeseen, johon ei ole valmista vastausta. Työ ei etene välttämättä johdonmukaisesti, ennalta-arvattavasti ja kurinalaisesti, vaan on hyväksyttävä epävarmuus ja suvantovaiheet. Sri painotti kokonaisuuksien merkitystä (holistic thinking) – tulee hahmottaa kokonaisuus eikä vain osia siitä – nähdä metsä puilta. Asiantuntijan on myös ymmärrettävä eri osien keskinäiset sidokset ja toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys.

Tohtorinväitöskirjassaan Aija Staffans tutki asukkaiden vaikutusta suunnittelun tiedonrakennukseen. Hän toteaa, että osallistavien asukasfoorumien funktio on tiedonvälittäminen, mutta tiedon

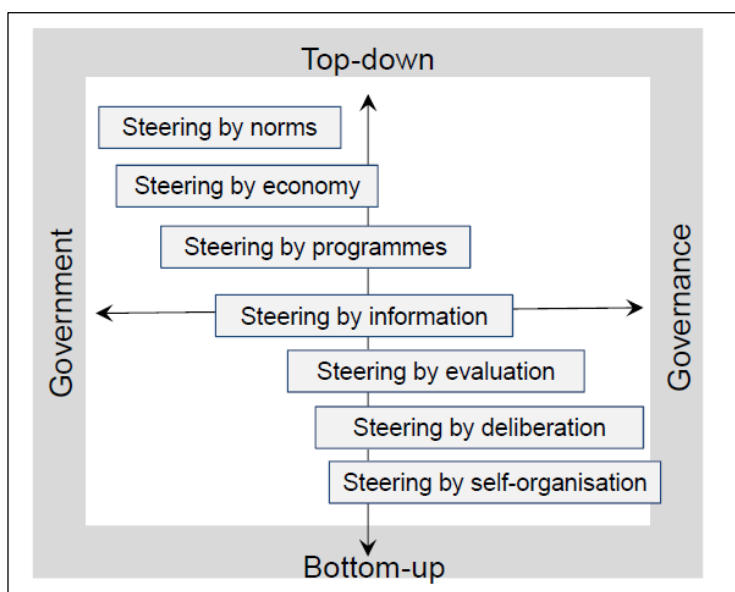
tuottamiseen ne eivät riitä. Staffans kiinnittää huomion siihen tahoon, joka syöttää foorumille keskusteltavan aineiston. Staffansin mukaan ”Tiedonrakennuksen näkökulmasta vaikutusvalta syntyy olemalla siellä, missä tietoa näille foorumeille tuotetaan, ei keskustelemalla muiden valmistelemista ideoista ja aineistoista. Vaikka habermasilaiseen kommunikatiiviseen toimintaan perustuva foorumiajatus selvästi tavoittelee jotakin suurempaa, tekee suunnittelun käytäntö siitä helposti utopian, ja aidon vuoropuhelun ja uusien ajatusten ja ideoiden löytymisen sijaan syntyy arkkitehtien väittämää ”demokraattista mössöä” eli focusing down-konsensus (pienimmän yhteisen nimittäjän etsimistä).” Staffans (2004, 78) kaipaa asukasfoorumien rinnalle osallistumiskäytäntöjä, joissa luovuus, ajatuksen lento ja vuoropuhelu ”parhaimmissa” muodoissaan voivat toteutua. Tällainen kommunikointi voi Staffansin mukaan toteutua vain pienissä, muutamien ihmisten ryhmissä.

Tiedonrakennuksessa on oleellista tiedon hiljaisuuden käsite. Staffans korostaa muiden tutkijoiden (Friedmann, Bohm ja Nonaka) tapaan fyysisen kohtaamisen merkitystä ja dialogista asennetta, jotka ovat mahdollisia vain pienissä ryhmissä. Ryhmien muotoutumisessa he korostavat itseorganisoitumista ja tiedollista moninaisuutta. Avainhenkilöillä tulee Nonakan mukaan muun muassa olla monipuolinen työtausta ja heidän roolinsa ryhmän tarvitseman informaation runsauden varmistajina on keskeinen. (Staffans 2004, 81–82.)

Loppulauseissaan Staffans (2004, 279) toteaa, että tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että asukkaiden kokemusten ja merkitysten kytkeminen osaksi kaupunkisuunnittelua on kovaa työtä.

4.2 Hallinnosta hallintaan

Hallinnan käsite kuvaa uudenlaista organisointi- ja toimintatapaa. Siinä valta jakautuu eri hallinnon tasoilla toimiville julkisyhteisöille ja yhteisvastuuta siirretään myös yksityiselle sektorille. Hallinnan käsite tuli hallinnon käsitteen rinnalle 1980-luvun lopulla. Uusi julkishallinto ottaa käyttöönsä yksityisen sektorin käytäntöjä – olennaista on asiakaslähtöisyyden omaksuminen. Hallinta tarkoittaa verkostoja, kumppanuussuhteita ja keskusteluperusteisia yhteistyömuotoja. Käynnissä on merkittävä julkisen hallintatavan muutos (from government to governance). Poliittisten instituutioiden tulee sopeutua ja joustaa muutoksessa. Käytännössä tämä tarkoittaa siirtymistä hierarkkisista rakenteista verkostomaisiin työtapoihin (kuvio 3). Kunnissa on kehitettävä toimintaa niin, että kansalaisilla ja erilaisilla järjestöillä on mahdollisuus tulla mukaan ongelmien yhteiseen ratkaisuun. (Antti-roiko ym. 2007, 162–179.) Siirtymää hallinnosta hallintaan on viime vuosikymmenenä nopeuttanut avoin data ja sosiaalisen median voimakas kasvu.

KUVIO 3. Valikoima hallinnon (government) ja hallinnan (governance) ohjauskeinoista - ohjauskeinojen käsitteellinen tarkastelukehikko (Roininen 2012, 34). Normeihin ja taloudellisuuteen perustuvat sekä ohjelmoidut ohjauskeinot edustavat perinteistä hallintoa. Asiat etenevät ylhäältä alas. Arviointi, keskustelu ja itseorganisoituminen ovat tunnusomaisia hallinnalle. Nämä toimintatavat mahdollistavat asioiden etenemisen alhaalta ylös. Viestintä on molemmille keskeinen ohjauskeino.

4.2.1 Avoin data

Avoimella datalla tarkoitetaan julkishallinnolle, organisaatioille, yrityksille tai yksityishenkilöille kerättyä jalostamatonta informaatiota, joka on avattu organisaation ulkopuolisillekin vapaasti ja maksutta hyödynnettäväksi. Kansalaiset ja yritykset voivat käyttää tietoja omiin tarkoituksiinsa tasavertaisesti julkisen hallinnon kanssa. Julkishallinnon datan avaaminen on kansainvälinen ilmiö, joka on levinnyt nopeasti. Avoin julkinen data on ajatusmalli, jossa julkissektorin, kansalaisten, verkkopalveluiden kehittäjien ja muiden datan käyttäjien vuorovaikutusta pyritään lisäämään sekä automatisoimaan yhteiskunnallisen hyvän lisäämiseksi. (Helsinki Region Infoshare 2015, viitattu 30.1.2015.)

Konkreettinen avoin data avaus oli Inspire-direktiivi, joka astui voimaan vuonna 2007. Inspire on EU-direktiivi, jonka avulla kansallisista paikkatietoaineistoista ja -palveluista luodaan EU:n jäsenmaiden yhtenäinen ja helposti hyödynnettävä paikkatietoinfrastruktuuri. Suomen laki paikkatietoinfrastruktuurista tuli voimaan vuonna 2009. Sen mukaisesti viranomaisten on laadittava paikkatietoaineistojen ja -palvelujen metatiedot sekä liitettävä ne hakupalveluun. Viranomaisten on myös laadittava ja pidettävä ajan tasalla yhteiskäyttöinen paikkatietoaineisto sekä huolehdittava, että se on saatavilla tietoverkossa katselua ja siirtämistä varten. (Maanmittauslaitos, viitattu 30.1.2015.)

4.2.2 Sosiaalinen media

Hallinnan sydän ovat verkostot. Ne rakentuvat tapauskohtaisesti eri yhteistyötahojen kesken. Verkostot uudistavat hallintoa – ne tuovat yhteen politiikan tekijät ja toimeenpanijat, asukkaat ja päättäjät. Verkostot lisäävät resursseja yhdistäessään julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin. Verkostojen puutteena on niiden tehottomuus ja ohjaamisen vaikeus, sulkeutuneisuus ja hankaluus yhdistää ne muihin rakenteisiin. (Jäppinen 2005, 84.) Ratkaisuna tutkijat pitävät verkostojen ja hierarkioiden yhdistämistä – hallintaa hallinnon avulla. Hierarkiat tarvitsevat verkostoja uudistuakseen ja verkostot hierarkioita saavuttaakseen päämääränsä. (Jäppinen 2005, 90.)

Tietotekniikan kehitys, mobiili, internet ja toimivat sovellukset ovat antaneet lähes kaikille mahdollisuuden osallistua, ottaa kantaa ja verkottua. Yhteydenpidon helpottuminen on kasvattanut verkostojen määrän räjähdysmäisesti. Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori Sirkka Heinonen ja projektitutkija Juho Ruotsalainen toteuttivat Elävä esikaupunki – hankkeen (2011–2013) tulevaisuusosion. He (Heinonen & Ruotsalainen 2012, 7) toteavat hankeraportin johdannossa, että digitalisaatio muuttaa syvästi kaupunkikulttuuria, sillä se mahdollistaa uudenlaisia sosiaalisia suhteita. Digitalisaatio luo uusia toimintamuotoja vaihtotaloudesta suoraan demokratiaan. Uudet sähköiset kommunikaatiotavat syventävät ja laajentavat verkostoja edelleen, yhdistävät ihmisten elämismaailman systeemimaailmaan – näin kaupunkilaiset itse luovat omannäköistään kaupunkia. Digitaalisten palvelujen avulla kaupunkikokemus voi olla hausکمپی, yksilöllisempi ja yhteisöllisempi.

Osallistumiskulttuurin muutos on luonut uusia mahdollisuuksia kansalaistoiminnan toteuttamiselle. Outi Rissanen (2012, 64) tutki pro gradu työssään Helsingin Kallio-liikettä esimerkkinä 2000-luvun kaupunginosatoiminnasta. Rissanen totesi tutkimuksessaan, että verkostoituminen, viisas viestintäteknologian käyttö sekä selkeät toistettavat tapahtumamallit toimivat Kalliossa. Kallio-liikkeen toiminnan kokonaisuus jäsenyi sosiaaliseen mediaan luodun profiilin ympärille. Rissanen saamat tulokset vahvistavat käsitystä siitä, että internet luo uusia mahdollisuuksia kansalaistoiminnan toteuttamiselle.

Liisa Horellin toimittamassa julkaisussa ”New Approaches to Urban Planning” (2013) kuvataan kokemuksia puolivirallisesta toimintatavasta. Tapausesimerkkinä oli Herttoniemi, jossa kokeiltiin sähköisen suunnittelun eri osallistamismenetelmiä (participatory e-planning) yhteishallintaprojekteissa. Paikallinen yhteishallinta (co-governance) tarkoittaa elinympäristön suunnittelua, käyttöä ja hallintaa paikallisten toimijoiden (asukkaat, virkamiehet, paikalliset yritykset ja yhdistykset) yhteistyönä.

Tutkimuksissa todettiin, että digitaaliset työkalut tarjoavat uusia osallistumisen mahdollisuuksia. Osallistumisen ei tarvitse enää tapahtua virallisissa työpajoissa, vaan arjen tilanteissa voidaan ideoida ja tehdä ehdotuksia netin kautta puhelimella tai tietokoneella. Suunnittelun lähtökohdan, tarpeen ei tarvitse olla enää ylhäältä annettu, suunnittelijälähtöinen. Idea, suunnittelutarve voi lähteä arjesta, käyttäjiltä ja asukkailta. Sovellukset ja sosiaalinen media myös täydentävät perinteistä yhteisöllisyyttä, yhteisö on saanut mukaan uusia jäseniä joustavien ja aikaa ja paikkaan sitomattomien osallistumisen tapojen kautta. (Horelli 2013, 142.)

4.3 Palvelumuotoilu

Kuntalaisille tulee tuottaa suurin mahdollinen arvo käytettävissä olevilla resursseilla. Kunnallisia palveluja tulee kehittää. Perinteiseltä palvelujen kehittämiseltä on viime vuosina vallannut alaa palvelumuotoilu, jossa käyttäjät osallistuvat kehitystyöhön. Käyttäjän näkökulma on palvelumuotoilun perusta ja palvelumuotoilun menetelmät soveltuvat myös julkisten palveluiden uudistamiseen. Kuntalaisen rooli muuttuu palvelun vastaanottajasta aktiivisemmän käyttäjän rooliin. Perinteisestä mallista, jossa palvelu nähdään yksipuolisena "palvelemisena", siirrytään kohti ymmärrystä palvelusta monien toimijoiden yhteisenä vuorovaikutusprosessina. Palveluita suunniteltaessa tämä tarkoittaa useampien toimijoiden osallistamista, mutta mahdollistaa myös laajemmat resurssit toteuttamiselle.

Kronqvistin (2012, viitattu 2.1.2015) mukaan palvelumuotoilussa on käyttäjäkeskeinen näkökulma – tarkastelu on siirtynyt organisaatioista ihmiskeskeisyyteen. Palveluita suunniteltaessa fokus on usein ollut organisaation sisäisissä prosesseissa ja asiakkaan näkökulma on unohtunut tai tullut mukaan vasta myöhäisessä vaiheessa. Tämä on johtanut etenkin suurissa organisaatioissa palveluiden sirpaloitumiseen. Ihmiskeskeisessä suunnittelussa suunnittelun näkökulma on asiakkaan kokemuksessa ja palveluiden selkeydessä.

Palvelumuotoilussa hyödynnetään muotoilussa pitkään käytettyjä menetelmiä käyttäjätiedon keräämisessä ja hyödyntämisessä. Muotoilu käyttää etnografista osallistavaa otetta. Näin saadaan käyttäjän kokemus näkyväksi ja ymmärrettäväksi. Käyttäjätietoa voidaan kuvata hiljaiseksi tiedoksi (tacit knowledge). Asiakasymmärryksen pohjalta voidaan tuottaa uusia palveluinnovaatioita. Palveluiden käyttäjät haastetaan keräämään itse tietoa ja kertomaan palvelukokemuksistaan (Mietti-

nen 2011, 13.) Muotoilun työkalujen, nopealla visualisoinnilla ja prototypionnilla, saadaan ideat näkyviksi ja keskustelun lähtökohdaksi. Kun palvelupolku on kuvattu, voidaan liiketoiminnan työkaluilla kehittämissideat muokata strategiaksi. Palvelumuotoilun toimintatapa ja työkalut sopivat kuntalaisten osallistamiseen. Viheralueita ja ulkoliikuntapaikkoja suunnitellaan ja kunnossapidetään niiden käyttäjille – käyttäjien näkemys ja kokemus on näiden kunnallisten palvelujen kehittämisessä keskeistä.

4.4 Termejä

Osallistaminen, osallisuus ja osallistuminen ovat viimeisen vuosikymmenen aikana olleet useiden tutkimusten ja keskustelujen aiheena. Aiheen ympärille on kehittynyt uusia käsitteitä ja merkityksiä. Termien moninaisuus ja osittainen päällekkäisyys vaikeuttaa asian ymmärtämistä. Seuraavassa on lyhyesti avattu muutamia keskeisiä termejä.

Osallisuus

Osallisuus (involvement) on osallistumisen mahdollistama tunneperustainen ja yhteenkuuluvuuteen pohjautuva kokemus, jossa ihminen voi vaikuttaa itseään ja ympäristöään koskeviin asioihin ja toimia siinä aktiivisesti ja sitoutuneesti. Osallisuuden kokemus syntyy, kun ihminen oivaltaa osallisuuden mahdollistamat hyödyt. Osallisuuden tunteen synty edellyttää yhteisön ja yksilön vastavuoroista toimintaa. Osallisuus merkitsee omakohtaisesta sitoutumisesta nousevaa vaikuttamista asioiden kulkuun ja vastuun ottamista seurauksista. (Rouvinen-Wilenius 19.9.2013, luento.) Kuntaliiton julkaisema vaikuttamisenopas määrittelee osallisuuden periaatteeksi, jonka mukaan kuntalaisella on voitava olla mahdollisuus sekä saada tietoa päätöksenteosta että päästä vaikuttamaan siihen. Osallisuus on liittymistä, jossa osallistuja tulee osaksi ryhmää tai toimintoa. Osallistuminen tapahtuu alhaalta, ruohonjuurelta ylöspäin, se on mahdollisuuksien hyödyntämistä eri tavoin. (Kenni, Lehtinen, Lundström & Rantakokko 2009, 56.)

Voimaantuminen ja valtautuminen

Osallisuuden kokemukseen liittyy voimaantumisen käsite. Voimaantuminen lähtee ihmisestä itseltään - voimaa ei voi "antaa" toiselle. Voimaantuneisuuteen liittyy tunne tai kokemus oikeudesta määrätä itse asioita. Valtautuminen termillä kuvataan prosessia, jossa voimaantunut yksilö kokee

saavansa valtaa ja mahdollisuuksia toimia omassa yhteisössään. Valtautuminen edellyttää voimaantumista. (Rouvinen-Wilenius 19.9.2013, luento.)

Osallistuminen

Kansalaisfoorumien sivut määrittelevät osallistumisen ikään kuin vaikuttamisen esiasteeksi: ihminen kiinnostuu jostain niin paljon, että lähtee mukaan tapahtumaan, tiedotustilaisuuteen, liittyy jäseneksi yhdistykseen jne. Hän kuuntelee ja osallistuu keskusteluun, mutta ei välttämättä aktiivisesti halua vaikuttaa asioihin. Osallistuminen mahdollistaa vaikuttamisen, ja se on aina vapaaehtoista. Osallistuminen on nykyisin enemmän mukanaoloa muiden rakentamissa tilanteissa kuin omakohtaista aktiivista vaikuttamista. Nykyisin ollaan mukana löyhissä, vapaamuotoisissa ryhmittymissä – osallistuminen järjestötoimintaan on vähentynyt. Toiminnallisen osallistumisen sijasta osallistutaan enemmän symbolisesti. (Harju 2014, viitattu 2.11.2014.)

Vaikuttaminen

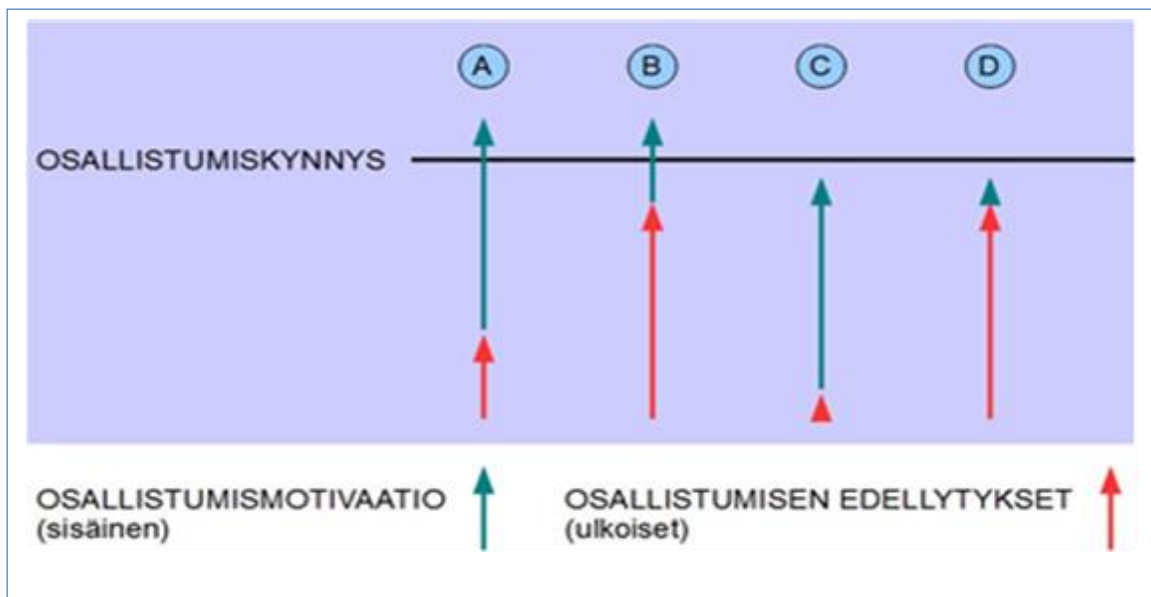
Kansalaistoimijan vaikuttamisoppaan mukaan ”vaikuttaminen on yksinkertaisimmillaan mukana oloa, tuen ilmaisua ja yhdessä tekemistä. Se on aktiivista kansalaisuutta ja positiivista mukana olemista yhteiskunnan toiminnassa esimerkiksi yhdistyksen tai spontaanisti muodostuneen ryhmän toiminnan kautta” (Iivonen 2011, 5). Netti ja sosiaalisen media ovat mahdollistaneet vaikuttamisen ja osallistumisen lisääntymiseen. Iivosen (2011, 5) mukaan Suomessa yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja osallistuminen ovat selkeästi muita Pohjoismaita vähäisempää.

Osallistaminen

Kuntaliiton vaikuttamisopas määrittelee osallistamisen osallisuuden rinnakkaismuodoksi – se on kuntanäkökulmasta osallistumismahdollisuuksien tarjoamista kuntalaisille. Osallistaminen on ylhäältä alaspäin, hallinnosta kuntalaisille päin tapahtuvaa toimintaa. (Kenni ym. 2009, 56.) Sosiologi Päivi Rouvinen-Wileniuksen (2013, viitattu 19.9.2015) mukaan se on keino, jolla kannustetaan ja mahdollistetaan kaikkien osallistuminen tekemällä asiat ymmärrettäviksi. Osallistamisella voidaan aktivoida nekin ihmisryhmät, joiden ääni ei välttämättä yhteiskunnallisen aseman puolesta tai muutoin kuuluisi ilman erityishuomiota. Vaikka tarve osallistua on syntynyt muualla kuin osallistujan mielessä, siihen ei liity pakottamista tai manipulointia. Osallistava suunnittelu (participatory design, PD) on osallistamiseen pyrkivä suunnittelun lähestymistapa. Osallistaa voidaan sidosryhmiä, kuten kumppaneita, asiakkaita, kansalaisia ja käyttäjiä.

Mahdollistaminen

Mahdollistaminen on osallistamisen epävirallisempi sisartermi. Avoimen datan puolestapuhuja, konsultti Antti Poikolan kirjoittaa blogissaan (2010, viitattu 2.11.2014), että niin osallistamisessa kuin mahdollistamisessakin olennaista on osallistumiskynnyksen madaltaminen. Mahdollistaminen on hänen mukaansa laajempi käsite: mahdollistaja ei määrittele syntyvän toiminnan sisältöä niin paljon kuin osallistaja. Ihmiset osallistuvat toimintaan silloin, kun heidän omakohtainen sisäinen motivaationsa ja/tai ulkoinen motivaatio ylittävät osallistumisen vaivan (ja muiden mahdollisten esteiden, kuten puutteellisen tiedon) luoman osallistumiskynnyksen. Kuviossa 4 Poikola havainnollistaa osallistumiskynnyksen madaltamisen merkitystä. Kuvion C ja D -tapauksissa kansalainen saattaisi osallistua, jos osallistumiskynnys olisi matalammalla. Joillekin esimerkiksi verkko-osallistumiseen kynnys on matalampi kuin fyysisesti paikalle meneminen.

KUVIO 4. Osallistumiskynnyksen ylittämiseen vaikuttavat tekijät (Poikola 2010); kuvassa
A) kansalainen osallistuu ensisijaisesti sisäisen motivaation takia
B) kansalainen osallistuu, vaikkei olekaan niin kiinnostunut asiasta, mutta pullakahvit houkuttelevat
C) kansalainen ei osallistu, vaikka sisäinen motivaatio on kohdallaan, koska ulkoisia kannustimia ei ole nimeksikään tai ne ovat jopa negatiivisia
D) kansalainen ei osallistu, koska häntä ei kiinnosta, vaikka kuinka houkutellaan

Poikola pohtii bloginsa loppuksi, että osallistumiskynnyksen madaltaminen saattaa muuttaa myös toiminnan luonnetta – onko sellainen osallistuminen edes tavoiteltavaa, mikä tapahtuu lähes vailla osallistujan omaa kiinnostusta vain sen takia, että osallistumiskynnys on olemattoman matala?

Deliberatiivinen demokratia

Deliberatiivinen demokratia voidaan suomentaa termeillä keskusteleva, puntaroiva tai harkitseva demokratia. Deliberatiivisella demokratialla tarkoitetaan yleisesti päätöksentekoa, joka pohjautuu tasavertaisten yksilöiden keskusteluun, jossa argumentteja punnitaan niiden yleisen hyväksyttävyyden perusteella. Päätöksenteossa voittajiksi valikoituvat sellaiset perustelut ja ehdotukset, joita kaikki keskustelijoista pitävät vähintään kohtuullisina. Suorassa demokratiassa sen sijaan pidetään tärkeänä, että kansalaisten enemmistön mielipide valikoituu voittajaksi. Deliberatiivisen demokratian keinoilla pyritään takaamaan, että mahdollisimman moni mielipide ja näkemys olisi edustettuna päätöksenteossa. (Karjalainen 2012, 11–12.)

5 OSALLISTAMISEN MENETELMIÄ

Osallistavat menetelmät voivat olla hyvin erilaisia. Perusasetelma on kaksitahoinen: toisaalla päättökentekijät ja toisaalla ne, joihin päätökset todennäköisesti vaikuttavat. Näiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta on osallistamisessa kyse. Asetelmaa tapauskohtaisesti rikastuttavat sidosryhmit ja suunnittelijat. Kirjallisuus ja internet tarjoavat rikkaan valikoiman menetelmiä tämän vuorovaikutuksen toteuttamiseksi ja kehittämiseksi. Yksi kattava kokonaisuus on Oulun ammattikorkeakoulun hankkeessa työstetty CoPack-nettisivusto (2012, viitattu 29.1.2015). Se sisältää ohjeita ja harjoitusmateriaalia yhteistoiminnalliseen suunnitteluun.

Osallistavan suunnittelun historia on lyhyt - se sai alkunsa 1970-luvulla osana skandinaavista työpaikkademokratialiikettä. Päivi Ylitalo-Kallio kirjoitelmassaan viittaa Sandersin ja Stappersin tutkimukseen (2008), jonka mukaan painopiste on muuttunut haitallisten vaikutusten tunnistamisesta ja parantamisesta positiivisten tulevaisuuden mahdollisuuksien tutkimiseen ja tunnistamiseen. (Ylitalo-Kallio 2012, viitattu 14.2.2015.)

5.1 Osallistamismenetelmien jaottelu

Osallistamismenetelmiä on lukematon määrä ja niiden luokittelutapoja myös. Lähestymistapa osallistamiseen voi olla normatiivinen näkökulma tai käytännöllinen organisaationäkökulma. Normatiivisessa näkökulmassa otetaan lähtökohdaksi suunnitteluidea, jota pyritään noudattamaan kaikissa tilanteissa. Esimerkiksi kansalaisen oikeus vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon tai kokonaisyödyn maksimointi. Käytännöllisessä organisaationäkökulmassa vertaillaan esimerkiksi osallistamistapoja sen mukaan kuinka niillä parannetaan päätöksenteon vaikuttavuutta ja mikä olisi sopiva strategia kuhunkin suunnittelu- ja päätöksentekotilanteeseen. (Tikkanen, luento 13.12.2013.) Seuraavassa osallistamismenettelyjä käydään läpi käytännöllisen organisaationäkökulman kautta.

Osallistamisen syvyys

Yksi tapa jaotella osallistamisen menetelmiä on määritellä taso kuinka paljon päätöksentekijä halua antaa päätöksentekovaltaa pois itseltään. Seuraavassa on kuvattu vuorovaikutusta osallisten

ja päätöksentekijän kesken – Jukka Tikkasen luentomateriaalia (13.12.2013) sekä Päivi Ylitalo-Kalliota (2012, viitattu 14.2.2015) mukailleen.

- Yksisuuntainen tiedottaminen; organisaatio jakaa tietoa toiminnastaan ja tavoitteistaan.
- Yksisuuntainen tiedonkeruu; intressiryhmät toimittavat tietoa toiminnastaan ja tavoitteistaan.
- Kaksisuuntainen tiedonvaihto; suunnittelu käyttäjille (design for users), jossa käyttäjiltä kerätään tietoa esimerkiksi haastattelujen, fokusryhmien ja havainnoinnin kautta, mutta he eivät osallistu päätöksentekoon. Käyttäjät ovat mukana suunnitteluprosessissa, mutta enemmän konsultoivina ja lisätietoa tuovina osapuolina. Käyttäjät eivät ole tasa-arvoisia projektiryhmän jäseniä.
- Vuorovaikutteinen suunnittelu (consultation); suunnittelu käyttäjien kanssa (design with users). Sisältää pitkäjänteisen osallistumisen suunnitteluun ja vuorovaikutteisen oppimisen. Tämä on yleensä tavoite. Päätös on kuitenkin suunnittelijalla. Tässä käyttäjät ja suunnittelijat suunnittelevat palveluja ja tuotteita yhdessä. Roolien rajat eivät ole välttämättä kovin selkeät, mutta rooleissa ja vastuissa on selvä ero, suunnittelijat ovat suunnitteluprosessin aktiivisia ja eteenpäin vieviä osapuolia. Suunniteltavan tuotteen tai palvelun suunnitteluun liittyvissä asioissa käyttäjät ja suunnittelijat ovat tasa-arvoisia. Käyttäjillä on asiantuntijan rooli, jota suunnittelijat aktiivisesti tukevat.
- Yhteistoiminnallinen suunnittelu (collaborative planning) on vuorovaikutusta suunnittelijoiden ja sidosryhmien välillä. Aito mahdollisuus vaikuttaa, aktiivinen tiedonvaihto sekä toisilta oppiminen lisäävät osallistujien luottamusta ja sitoutumista. Tavoitteena on luoda yhteisesti hyväksyttävä suunnitelma tai toimenpide-esitys (CoPack 2012, viitattu 29.1.2015). Tyypillistä on eri intressiryhmien välinen kiinteä ja pitkäjänteinen yhteistyö. Jostakin on luovuttava (latentti kaupankäynti) – vaatii vetäjältä paljon!
- Delegointi; suunnitteluorganisaatio siirtää päätösvallan osallistujalle tai osallistujaryhmälle. Pitkälle vietynä tätä on käyttäjien tekemä suunnittelu (design by users). Lähestymistavassa käyttäjät ovat innovaattoreita ja suunnittelijoita, ja suunnittelijoiden rooli on fasilitoiva, mahdollistava. Tämä lähestymistapa on vielä aika harvinainen.

Osallistamisessa keskeisin rooli on hankkeen vetäjällä. Vetäjän tulee luoda puitteet, mahdollistaa eri osapuolten osallistuminen. Puhutaan fasilaattoreista. Fasiliointi-termin alkuperä on latinankielen sanassa facil, joka tarkoittaa helppoa. Tarkoituksena on siis tehdä ryhmien työskentelystä helpompaa edistämällä ryhmän luovuutta ja saamalla kaikkien asiantuntemus yhteiseen käyttöön. Tavoitteena on käyttää aika tehokkaasti ja varmistaa tuloksellisuus.

Osallistamisen edustavuus

Suomessa osallistuminen on perinteisesti ollut edustuksellista. Vaaleilla valitut edustajat tekevät päätöksiä äänestäjiensä puolesta. Muutostrendi edustuksellisesta suoraan osallistumiseen on näkynyt kuntatasolla. Äänestysaktiivisuus on laskenut ja luottamustehtävissä toimiminen on vähentynyt. Suoran osallistumisen kannatus on kasvanut kuntalaisten keskuudessa tasaisesti 2000-luvulla. (Karjalainen 2012, 9.) Osallistamisesta saatu palaute voi olla edustava eli saatu palaute edustaa alueen ihmisten ja sidosryhmien kantaa. Tai palaute voi olla ei-edustava, jolloin palaute edustaa vain osallistujien omia näkemyksiä.

Osallistamisen avoimuus

Osallistaminen voi olla joko avoin tai rajattu. Avoimessa osallistamisessa tarjotaan mahdollisuus osallistua kaikille sitä haluaville. Tämä tapa on aidosti läpinäkyvä, mutta haastava tavoite. Rajatussa osallistamisessa suunnitteluorganisaatio on tietoisesti rajannut osallistuvien joukon tai se on rajattu käytännössä (ei tarjottu tietoisesti avoimesti, esimerkiksi kutsuttu koolle kaupungin ilmoitustalulla). Osallistajat eivät voi seurata prosessin etenemistä ja päätösten syntyä. Vapaissa ja avoimissa rakenteissa saavutetaan parempia tuloksia kuin suljetuissa rakenteissa toimimalla. (Suomen eOppimiskeskus ry 2015, viitattu 28.1.2015.)

Osallistamisen organisointi

Osallistaminen voi olla joko yhdistetty tai eriytetty. Yhdistetyssä mallissa sidosryhmät ovat vuorovaikutuksessa keskenään kun taas eriytettyssä mallissa sidosryhmät osallistetaan omissa tilaisuuksissa. Yhdistetyssä osallistamisessa osapuolet tulevat tietoisiksi toistensa esittämistä näkökannista ja perusteluista. Rakenne mahdollistaa vuorovaikutteisen oppimisen. Suunnittelija on yksi joukossa. Eriytetyssä osallistamisessa suunnitteluorganisaatio työskentelee kunkin osapuolen kanssa erikseen. Tämä on käytössä, jos asiassa on paljon ristiriitoja. Eriytetyn mallin etuna voidaan pitää suunnittelijoille rakentuvaa tarkkaa kuvaa sidosryhmän mielipiteestä, toisaalta yhdistetty malli auttaa osapuolia ymmärtämään eriäviä näkökulmia paremmin. (Tikkanen 2003, 332.)

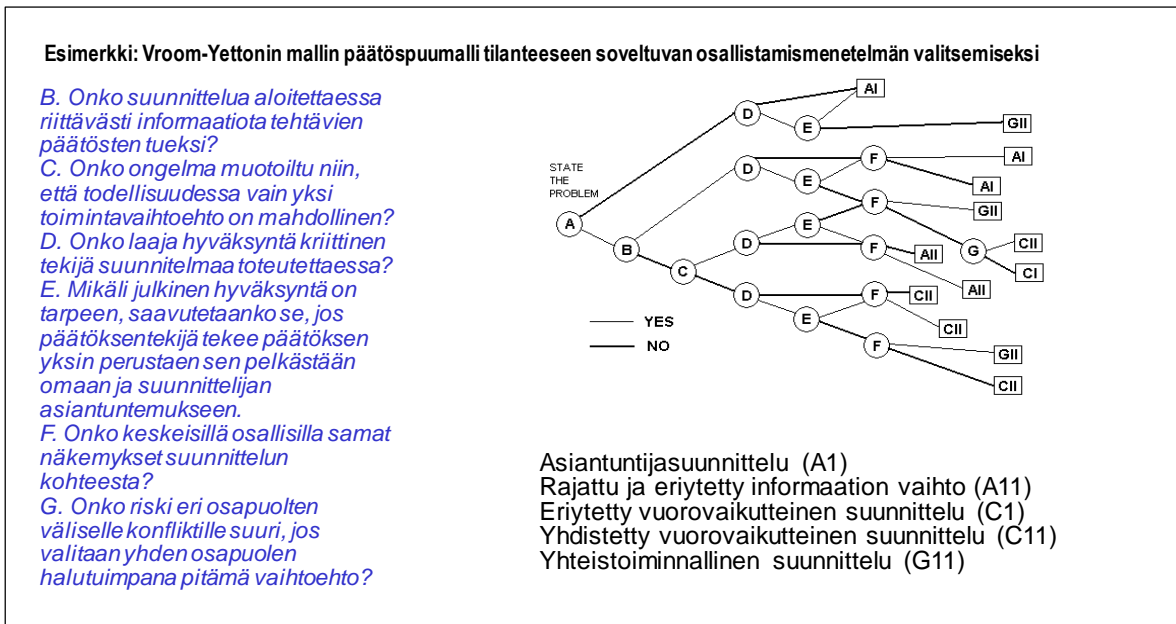
Osallistamisstrategian valinta

Se, millainen osallistamisstrategia soveltuu kuhunkin suunnittelutilanteeseen, riippuu suunnittelu-tehtävästä ja osallistamiselle asetetuista tavoitteista. Suunnittelutilanteesta johtuvaa valintaa ohjaa

- informaation saatavuus
- ongelman selkeys / epäselvyys
- ratkaisun hyväksyttävyyden

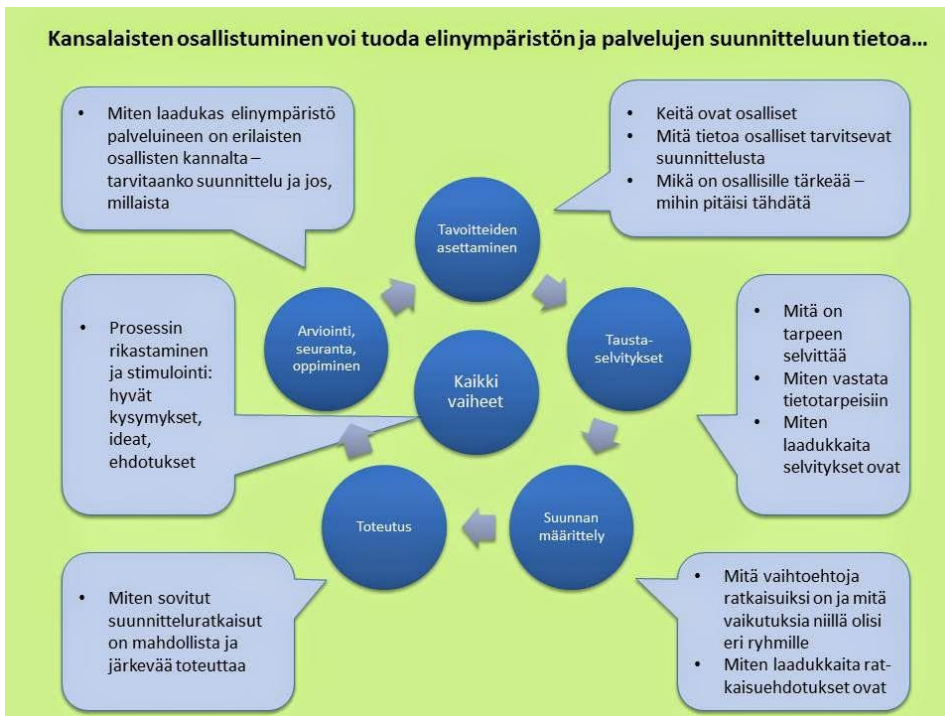
- konfliktiherkkyys
- oikeudenmukaisuus
- resurssit

Osallistamisen tavoitteet on oltava selvillä: haetaanko sillä lisää tietoa/huolia/mielipiteitä vai pyritäänkö osallistamalla jakamaan tietoa vai saamaan aikaan yhteisymmärrystä, sitouttaa osallistujia ja tasoittamaan heidän välisiä konflikteja? Näistä tavoitteista johdetaan osallistamisen taso – kuinka syvällistä osallistamista haetaan. Ennakkosuunnittelussa on mietittävä myös avoimuus ja edustavuus sekä määritettävä ketä osallistetaan ja kuinka osallistaminen organisoidaan. Soveltuvan osallistamismenetelmän valinnassa apuna voi käyttää Vroom-Yettonin päätöspuumallia – kuvio 5. (Tikkanen, luento 13.12.2013.)

KUVIO 5. Yliopettaja Jukka Tikkasen suomentama Vroom-Yettonin päätöspuumalli. Mallista on kirjallisuudessa useita variaatiota, pääsääntöisesti johtamiseen liittyen. Tässä on mallia sovellettu osallistamismenetelmän valintaan (Tikkanen 2013, luento 13.12.2013.)

Osallistamiseen on kymmeniä eri menetelmiä. Oli valittu menetelmä sitten mikä hyvänsä, olennaista on tunnistaa suunnittelu-/tutkimuskohteen osallistamisen taustat ja tavoitteet. Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen käyttäjien mukanaolo suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa tuo moninkertaisesti lisää tietoa ja lisää käyttäjien omistajuutta. Osallistamisen tuottama lisäarvo pitäisi säilyttää (kuvio 6).

KUVIO 6. Kuntalaisten mukanaolo tuo lisää tietoa suunnitteluprosessin eri vaiheisiin (Faehnle 2014a, viitattu 27.1.2015)

5.2 Arvottaminen

Tässä opinnäytetyössä keskitytään osallistamisen alkuvaiheeseen, ei sen tulosten perusteella laadittavaan viheralueohjelmaan. Mutta tässä aluvuossa sivutaan lyhyesti arvottamista, koska käytännön havainto on, että eri menetelmillä saadaan esiin ideoita ja kehittämissuhteita, mutta niiden jatkotyöstö jää vähemmälle huomiolle. Kuntalaisille jää näin kuva, että kysellään kyselemisen vuoksi, eikä tämä innosta vastaisuudessa ottamaan osaa kehittämissuhteisiin. Kun halutaan saavuttaa selkeitä tuloksia, tehdä johtopäätöksiä, on asioita pantavaa tärkeysjärjestykseen.

Priorisointia on yksinkertaisimmillaan esimerkiksi eri ideoiden arvottaminen post-it lapuilla ja valitsemalla tärkein eteenpäinvietäväksi. Yleisötilaisuuksissa voidaan käyttää äänestysmenetelmänä Borda-count – menetelmää. Siinä vertailtavat vaihtoehdot asetetaan paremmuusjärjestykseen, ja niille annetaan käännetyt paremmuusjärjestyksen mukaiset pisteet, jotka lasketaan äänestäjien pisteytyksistä yhteen (Oulun ammattikorkeakoulu, viitattu 15.1.2015).

Toinen ääripää on haastavissa priorisointitehtävissä käytetty monitavoitteinen arviointi. Päätöksen kriteerit, perusteet millä vaihtoehdot punnitaan, selvitetään ensin. Ne edellyttävät yleensä ta-

loudellisia laskelmia, mutta on pyrittävä huomioimaan myös aineettomia tavoitteita. Käytännön menetelmä, joka sopii niin yksinkertaiseen kuin monimutkaiseenkin arviointiin, on SMART (simple multi-attribute ranking). Alkuun tehdään tilanneanalyysi ja suunnitellaan joukko vaihtoehtoisia strategioita tai toimenpide-ehdotuksia. Näitä verrataan keskenään ja valitaan paras. (Tikkanen, luento 15.1.2014.)

Kaikki arvottamisen menetelmät ovat apuvälineitä, ne helpottavat läpinäkyvyyttä – lopullinen valinta on parasta tehdä keskustelun kautta. Kokeneen yhteistoiminnallisen suunnittelun osaja Jukka Tikkanen vinkki on "villin kortin" käyttö, jossa jokaiselle annetaan mahdollisuus halutessaan viedä yhtä omaa esitystään jatkokäsittelyyn, vaikka se ei äänestyksessä olisikaan sijoittunut kärkipäähän. Näin toimien omistajuudentunne lisääntyy.

Moderni suunnittelukäsitys etenee vaihtoehtotarkastelujen kautta. Ei niin, että lähdetään rakentamaan yhtä ratkaisua suunnitteluongelmaan. Mieluummin avataan vaihtoehtoavaruus – ja vertailaan eri vaihtoehtojen oletettuja seurauksia johdonmukaisesti. Ja sitten tehdään valinta. Moderni yhteistoiminnallinen suunnittelu työstää vaihtoehtoja, jotka kuvataan ja annetaan eväitä päätöksentekijöille päätöksenteon tueksi. Tärkeämpää kuin menetelmä on se, miten menetelmiä käytetään. Vertailumenetelmien tulisi ohjata päätöksentekijöitä monipuoliseen, eri näkökohdat huomioon ottaen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Olennaista on, että eri osapuolet ymmärtävät menettelytavat, ja että menetelmien rajoitukset ja epävarmuustekijät tuodaan esille. (Tikkanen, luento 15.1.2014.)

Helsingin yliopiston tutkija Suomen ympäristökeskuksessa Maija Faehnle huomauttaa blogissaan (16.12.2014), että " - sen sijaan, että yritetään osallistaa mahdollisimman paljon, pitäisi tavoitella sitä, että järjestetään vain laadukasta ja todelliseen tarpeeseen vastaavaa osallistumista. Sen toteuttaminen ei ole helppoa. Hyvin suunnitellun ja vähemmän suunnitellun prosessin lopputuloksissa voi kuitenkin olla iso ero." Faehnle muistuttaa, että osallistaminen kannattaa suunnitella tuotamaan monipuolisia hyötyjä mahdollisimman monelle: "Osallistamalla voi täyttää veloitteita ja vähentää valituksia, mutta samalla voi saada paljon muutakin."

5.3 Julkisia apuvälineitä osallistamiseen

Valtiovarainministeriö koordinoi sähköisen asioinnin ja demokratian edistämisen vauhdittamisohjelmaa (SADe), jonka toimikausi on 2009–2015. Valtiovarainministeriön nettisivujen mukaan SADe-ohjelma on ensimmäinen kokonaisvaltainen ja valtakunnallinen sähköisten palvelujen kehittämisohjelma Suomen julkisessa hallinnossa. Ohjelman toteutukseen osallistuu useita eri toimijoita, kuten valtion viranomaisia, kuntia ja kuntayhtymiä, kolmannen sektorin toimijoita ja yrityksiä. Ohjelman tavoitteena on helpottaa ja nopeuttaa asiointia, mutta myös tarjota uusia välineitä osallistumiseen ja vuorovaikutukseen. Ympäristöministeriön koordinoima ohjelman osa-alue on rakennettu ympäristö ja asuminen. Hankkeessa on luotu kolme sähköistä palvelua: kyselypalvelu Harava, vaihtopalvelu Tarkkailija ja tietopalvelu Liiteri. (Valtiovarainministeriö 2014b, viitattu 27.1.2015)

Harava

Harava on karttapohjainen kokemuksellisen tiedon palautekanava. Se avautui kesäkuussa 2013. Se oli jo kesäkuussa 2014 käytössä 60 organisaatiossa (joista kuntia 39) ja sillä on tehty noin 140 kyselyä (Valtiovarainministeriö 2014b). Harava-palvelussa hyödynnetään avoimen lähdekoodin ohjelmistoja ja komponentteja. Sitä voi käyttää kyselyjen tekemiseen, inventointeihin ja siinä on kysy-vastaa palvelu. Tarjolla on valmiita kysymyssarjoja kyselyiden pohjaksi. On huomattava, ettei Harava ole kerätyn tiedon analyysityökalu tai yleinen palautepalvelu.

Esimerkkinä Harava-palvelun käytöstä on Oulun kaupungin yleiskaavoitusyksikön keväällä 2014 toteuttama kysely, joka liittyi Uuden Oulun yleiskaavan valmisteluun. Kysely kartoitti lasten ja nuorten elinympäristöä sekä tulevaisuuden näkemyksiä Oulusta. Kyselyyn vastasi yhteensä noin 350 kuudennen ja yhdeksännen vuosiluokan oppilasta. Oulun kaupungin yleiskaavas suunnittelija Jouni Mäkäräisen (2015, viitattu 27.1.2015) mukaan yleiskaavoitusyksikkö sai kyselyn kautta lisätietoa lasten ja nuorten Oulusta. Nuoret rohkaisevat kaavanvalmistelijoita katsomaan tulevaisuuden kaupunkia luovan ja innovatiivisen kaupungin näkökulmista.

Tarkkailija

Tarkkailija on kansalaisille, yrityksille, kunnille, viranomaisille, yhdistyksille ja yhteisöille avoin palvelu. Tarkkailija kokoaa tietoa kuntien ja muiden viranomaislähteiden sekä medioiden verkkopalveluista, yhteensä jo yli 400 sivustolta.

Tarkkailija-palvelun avulla on mahdollista saada tietoa miltä tahansa alueelta Suomesta. Palveluun voi myös asettaa vahdin seuraamaan puolestaan esimerkiksi alueen asumista, kaavoitusta, liikenehankkeita, päätöksentekoa, yhdistystoimintaa tai liikuntamahdollisuuksia. Mikäli uutta tietoa kiinnostuksen kohteista on saatavilla, asiasta tulee ilmoitus sähköpostiin. (Ympäristöministeriö 2014b, viitattu 27.1.2015.)

Liiteri

Liiteri on palvelu, joka sisältää elinympäristöä koskevaa tilasto- ja paikkatietoa. Palvelusta viranomaiset, yritykset ja kansalaiset voivat etsiä tietoa esimerkiksi kaavoituksesta. Liiteri-tietopalvelun toteutusprojekti käynnistyi toukokuussa 2014 ja palvelu valmistuu keväällä 2015. Liiteri-palvelu edistää tietojen hyödyntämistä, sillä kaikki sen tarjoamat tiedot ovat keskenään yhdisteltävissä. Eri käyttäjäryhmille on muotoiltu palvelupaketteja, joista relevantit tiedot löytyvät helposti. Kynnys tietoon tarttumiseksi madaltuu. (Ympäristöministeriö 2014a, viitattu 27.1.2015.)

5.4 Osallistuminen on line

Tavallisin kuntalaisten osallistumistapa on arkipäiväinen palaute suoraan tekijöille. Tämä osallistumistapa on aina ollut olemassa, mutta kirjallisuudessa ja tutkimuksissa sitä ikään kuin ei ole olemassa vai onko se itsestäänselvyys? Käytännössä suoran palautteen merkitys osallistumistapana on suuri. Kunnissa on erilaisia toimintatapoja palautteen käsittelyyn.

Suurimmissa kaupungeissa asiakaspalautteen määrä on valtava. Asiaa käsiteltiin Suomen 11 suurimman kaupungin vihertoimen johdon tapaamisessa vuonna 2013. Sihteerinä toimineen Kirsi Kujalan yhteenveto keskustelusta:

Vihertoimien edustajat totesivat, että palautteen ja sen päätyminen suoraan yksiköihin laa- maannuttaa toiminnan. Puhelinnumeroiden poistaminen julkisuudesta nähtiin ratkaisevaksi parannukseksi, kommentin mukaan 95 % työajasta vapautui työn tekoon. Puhelin- vastaajien ja neuvontapisteen on pystyttävä hoitamaan asioista 80 %. Loput asiakaskon- taktit on järkevintä kirjata puhelinvaihteessa /asiakasneuvonnassa sähköiseen muotoon, jolloin asiantuntijavastauksen löytäminen organisaation sisällä käy sujuvasti. Karttalinkki sähköisen palautteen annossa olisi oltava pakollinen, jotta toimenpidepyyntö kohdentuisi paikkaan ja asian hoitaminen sujuisi juohevasti. Perinteiset asukastilaisuudet eivät hou- kuta kaupunkilaisia osallistumaan, mutta poliittisten päättäjien aktiivisuus aloitteen teki- jöinä on kasvussa. Osa asioista päättyy oikeusistumiin asti. (Kujala 2013, Kaupunginpuu- tarhurien Seuran syyskirje 2013.)

Isommilla kaupungeilla on paikkatietopohjaiset palautejärjestelmät. Esimerkkinä Lahden kaupungin sähköinen palautejärjestelmä (liite 1), jossa kuntalainen voi seurata palautteidensa tilaa henkilökohtaisen käyttäjätilinsä kautta. Kaikkiin palautteisiin voi halutessaan liittää kartalla osoitetun sijainnin, jolla helpotetaan palautteiden käsittelyä. Palautepalvelun kautta voi antaa palautetta kaikista kaupungin tuottamista palveluista, niin sosiaalipalveluista kuin kadunrakentamisestakin. Viranomaiset voivat myös julkaista palautteet yleisölle. (Lahden kaupunki 2015, viitattu 27.1.2015.)

Espoossa on uudistettu kaupungin toimintatapaa ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia on lisätty Osallistuva Espoo – poikkihallinnollisen kehitysohjelman puitteissa. Kaupunki kerää palautteita samanlaisen palautepalvelun kautta kuin Lahdessa. Käytännön esimerkki Espoon osallistavasta toimintatavasta on Meidän puisto -toimintamalli. Siinä kokeillaan toimintaa, jossa vapaaehtoiset voivat pitää lähiluonnossaan sijaitsevan puistoalueen paremmassa kunnossa kuin mihin kaupungin huoltoluokitus riittäisi. Kohteet on valittu Espoon palautejärjestelmän kautta tulleista toimenpide-ehdotuksista asukkaiden aloitteesta ja yhdessä sopien. (Espoon kaupunki 2015, viitattu 27.1.2015).

Pienemmissä kunnissa suoran palautteen määrä on pienempi. Suonenjoella suorat palautteet pyritään ohjaamaan esimiehille, etteivät ne hidasta työtä kentällä. Palautteet kirjataan ja pannaan toimeksi mahdollisuuksien mukaan.

Paikkatietopohjaisten ohjelmien kirjo kunnissa on laaja. Niihin kytköksissä olevaa palautepalvelua on tarjolla usealla ohjelmatoimittajalla. Kustannusten hillitsemiseksi koko toimialan tulee miettiä ja hakea ratkaisua siten, ettei ole monia päällekkäisiä ohjelmistojärjestelmiä. Kuntakokojen kasvussa ja toimijoiden etäännyessä kuntalaista, tulee paikkatietopohjaisen palautteenantomahdollisuuden merkitys joka tapauksessa kasvamaan.

Esimerkkinä sosiaalisen median käytöstä on Helsingin kaupungin rakennusvirasto. Se käyttää palautteen vastaanotossa ja viestinnässään menestyksekkäästi Twitteriä. Tiedottaja Lauri Hännisen mukaan moni rakennusviraston kaltainen toimija pelkää, että sosiaalinen media (some) vie liikaa aikaa. Hännisen neuvo on, että somessa toimimisella pitää olla sellainen järkevä tarkoitus, että lopputuloksena someen käytetty aika säästyy muualta. Hänninen on kollegoineen julkaissut yli 4 000 twiittiä ja tilillä oli vuodenvaihteessa 2015 yli 7000 seuraajaa. (Laita 2015, viitattu 14.2.2015.) Helsingin rakennusvirasto sai marraskuussa Some Awards 2014 -gaalassa palkinnon parhaana julkisyhteisönä. Tuomaristo perusteli valintaa sillä, että rakennusvirasto on tuottanut erinomaista

sisältöä ja toiminut esimerkillisesti sosiaalisessa mediassa. Lisäksi rakennusvirasto on ravistellut käsityksiä siitä, millä tavalla julkisyhteisö voi toimia sosiaalisessa mediassa. Tyyli poikkeaa tietoisesti virastoperinteistä viestintätyylistä kuten seuraava 6.11. julkaistu twiittaus: ”Jalankulkija valittaa pyöräilijöistä, pyöräilijä autoilijoista, autoilija jalankulkijoista ja pyöräilijöistä. Ja kaikki meistä. #valitus”. Tiedottajan mukaan merkittävämpää on silti se, että Twitterin myötä rakennusvirastosta on tullut kaupunkilaiselle helpommin lähestyttävä. (Yle Uutiset 12.11.2014, viitattu 14.2.2015.)

5.5 Osallistamisen haasteita

SADe-ohjelman puitteissa tähän asti luoduissa vuorovaikutteisissa palveluissa keskeisintä on se, että yksityiset kansalaiset, yhteisöt sekä julkiset ja yksityiset toimijat voivat hyödyntää samaa tietoa. Se luo edellytyksiä aidosti vuorovaikutteiselle päätöksenteolle. Mutta se ei riitä. Vaikka kansalaisten osallistamista pyritään lisäämään ja siihen on viime vuosina panostettu, ei vuorovaikutus ole merkittävästi kasvanut. Harava-palvelun vaatimusmäärittelyprojektin vetäjänä vuosina 2010–2011 toiminut Maija Faehnle (2014a, viitattu 27.1.2015) toteaa SADe-ohjelman blogisivustolla 16.1.2014, että satsaukset vuorovaikutukseen eivät ole hyödyttäneet kansalaisia eivätkä suunnittelua niin paljon kuin voisi toivoa.

Äskettäin osallistavasta suunnittelusta väitellyt Joanna Saad-Sulonen kirjoittaa blogissaan (12.8.2014), että osallistumisen välineiksi on kehitetty osallistumista helpottavia, internetissä toimivia kyselyitä ja GIS-pohjaisia työkaluja, ja sosiaalista mediaa hyödynnetään yhä enemmän. Saad-Sulonen toteaa, että ” - etenkin julkisen sektorin suhtautumisessa osallistumisprosesseihin on kuitenkin vielä rajoitteita. Osallistuminen on ylhäältä päin ohjattu prosessi, jossa käsitellään ennalta määritettyjä aiheita. Osallistuminen tapahtuu yhden teknologian kautta, eikä digitaalisia menetelmiä suunnitella osallistavasti. Osallistumismuodot eivät kehity sopusoinnussa digitalisoitumisen kanssa, ja kansalaisten omaehtoisia toimintatapoja ei huomioida virallisissa prosesseissa.”

Maija Faehnle on tutkijana Suomen ympäristökeskuksessa. Hän kehottaa toimijoita osallistumisen laadun määrittelyyn ja tehostamiseen. Faehnle kehitti väitöskirjatutkimuksessaan menetelmiä vuorovaikutteisten prosessien arviointiin ja suunnitteluun. Kohteena oli viherrakenne ja sen tuottamien ekosysteemipalvelujen suunnittelu ja päätöstenteko. Näkökulmana on asukkaiden osallisuus ja asukkaiden kokemuksellisen tiedon hyödyntäminen. Väitöskirjansa tiivistelmässä Faehnle arvioi työn tärkeimmäksi anniksi kehitetyn menetelmäpaketin: arvioinnin ja suunnittelun viitekehys, typologia asukkailta hankittavan tiedon tarpeista ja typologia kokemusten ja ekologisten näkökohtien

suhteesta. Faehnen mukaan Suomessa vuorovaikuttamisen suunnittelun hyödyllisyyttä voitaisiin parantaa vahvistamalla kokemuksellisen tiedon hyödyntämistä suunnittelun normatiivisella tasolla. Suunnittelun normeja voitaisiin päivittää selventämällä niissä asukkailta hankittavan tiedon tarkoitus ja toimijoiden vastuut tiedon hyödyntämisessä. Apua olisi ohjeista, joissa esitettäisiin periaatteet viherrakenteen ja ekosysteemipalveluiden olennaisten hyötyjen määrittelyyn ja tarkasteluun. Faehne korostaa myös arvioinnin ja huolellisen suunnittelun merkitystä vuorovaikutteisessa suunnittelussa. (Faehne 2014b, viitattu 15.2.2015.)

Faehnen (2014a, viitattu 27.1.2015) arvioi blogissaan 16.1.2014, että Suomi on kansainvälisesti sähköisen osallistumisen kehittämisessä pitkällä, muttei kärjessä ainakaan vielä. Se voisi näyttää tietä muille kehittämällä menettelyjä, jotka ohjaavat käyttämään osallistumisvälineitä tehokkaasti ja arvioimaan vuorovaikutteisuuden laatua kokonaisuutena sekä parantamaan sitä jatkuvasti.

6 SUONENJOKELAISTEN OSALLISTAMINEN JULKISTEN ULKOALUEIDEN KEHITTÄMISEEN

Suonenjokelaisten mielipiteitä ulkoalueista ja niiden kehittämisestä kyseltiin keväällä 2014 useilla menetelmillä. Laadullisen tutkimuksen periaatteiden mukaisesti tutkimustulokset eivät anna mahdollisuutta yleistämiseen – tulokset pätevät vain kohdetapauksessa (Kananen 2014, 17).

Menetelmiä valittaessa pyrittiin monipuolisuuteen ja aineiston kattavuuteen. Tavoitteena on kuulla laajasti suonenjokelaisia niin määrällisesti kuin laadullisesti niin, että vastaajajoukko edustaisi laajaa ikähaitaria, eri ammattiryhmiä ja eri elämäntilanteessa olevia. Seuraavassa kuvataan menetelmät siinä järjestyksessä kun ne käytännössä toteutettiin.

6.1 Lukiolaisten tulevaisuustyöpaja

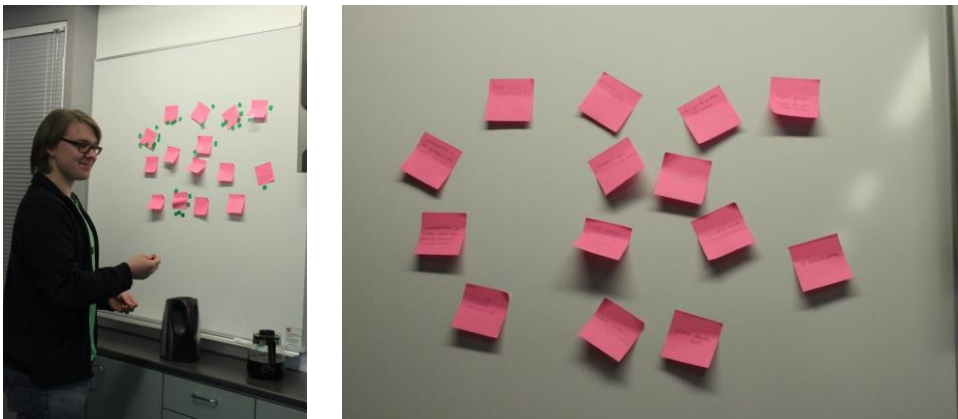
Viheraluesuunnitelman aikajakso on seuraavat kymmenen vuotta. Vuoden 2025 suonenjokelaiset ovat tänään vielä koululaisia. Heidän asioistaan päätetään nyt. Metsäekonomian ja -politiikan professori Jouni Pykäläinen luennoi joulukuussa 2013 Oamkissa ennakoinnista - hän painotti: ”Vaikka ennakoinnin aikajänne on usein pitkä, niin sen vaikutukset kohdistuvat nykyhetken päätöksiin”.

Suonenjoella on pieni lukio, oppilaita on 97. Tammikuun viimeinen viikko oli koeviikko ja kakkosilla kiivaat vanhojentanssiharjoitukset. Silti tiistaina 28.1.2014 kaksitoista lukiolaista kokoontui tulevaisuusverstaaseen. Houkutuksena oli rehtori Helena Vuorisen laatima ilmoitus (Liite 2).

Fasilaattorina eli tilaisuuden vetäjänä toimi opinnäytetyön tekijä. Fasilaattori kertoi työpajan kulun opiskelijoille. Fokuksena olivat Suonenjoen ulkoalueet (viheralueet, leikkipaikat, ulkoliikuntapaikat, uimarannat), mutta aihetta oli lupa myös ajatella laajemmin. Mallina käytettiin Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen nettisivuilla olevaa Ohjeita Tulevaisuusverstaiden pitämiseen (Anuti & Vesikansa 2007, viitattu 20.1.2014.) Sen mukaisesti työpaja jakaantuu kolmeen vaiheeseen: ongelma-, mielikuvitus- ja todentamsvaiheeseen.

6.1.1 Ongelmavaihe

Lukiolaiset saivat valittaa sydämensä kyllyydestä - kirjoittaa näkemyksiään siitä mikä Suonenjoella mättää, mitä pitäisi kohentaa (mikä on ruma/vaarallinen/tylsä paikka; siis ei vielä ideoita – vain ongelmia). Kaikki muut paitsi henkilöihin kohdistuvat ongelmat ja tuntemukset olivat sallittuja. Osallistujat kirjoittivat varsin nopeasti valituksen aiheet. Kirjoitusvaiheen jälkeen jokainen vei lappunsa taululle ja otti kahvia. Punaisia lappuja kertyi kaikkiaan 15 (kuvio 7). Laput luettiin ääneen – niistä ei keskusteltu vielä tässä vaiheessa.

KUVIO 7. Tulevaisuusverstaan ensimmäisessä vaiheessa kerättiin ongelmia. Ne kirjoitettiin post-ite-lapuille ja tuotiin taululle kaikkien nähtäville.

Ongelmien keräämisen jälkeen niistä äänestettiin. Jokaiselle jaettiin kolme äänestyslappua, jotka jokainen sai kiinnittää niihin ongelmiin, jotka kukin koki tärkeimmiksi. Laskimme yhdessä tulokset:

- liian vähän harrastusmahdollisuuksia
- tilojen puute missä voi olla vapaa-aikana -2
- liian vähän nuorille aktiviteetteja
- voisi olla enemmän viheralueita
- kävelytiet joskus huonossa kunnossa
- liian vähän roskiksia - 2
- paikat ränsistyneitä
- leikkikenttien ympäristen alueista pidetään huonosti huolta
- portaiden kunnossapito talvella - 2
- Suonenjoella ei ole puistoaluetta jossa oleskella – 10
- ei nuorille paikkaa viettää aikaa -7
- ei viihtyisiä puistoja
- liian vähän urheilutoimintaa - 4
- liian vähän koulutusmahdollisuuksia
- lukion pihamaa karu asfalttikenttä – 7

Yhdistelimme samansisältöiset laput. Kolme eniten kannatusta saanutta olivat: ”Suonenjoella ei ole puistoaluetta jossa oleskella”, ”ei nuorille paikkaa viettää aikaa” ja ”lukion pihamaa karu asfalttikenttä”. Syvällisempään tarkasteluun päätettiin ottaa: lukion piha ja viihtyisä kokoontumispaikka.

6.1.2 Mielikuvitusvaihe

Työpajan osallistujat jaettiin kahtia – puolet mietti lukion pihaa, toinen puoli viihtyisää kokoontumispaikkaa. Osallistujat saivat taas hetken tehdä lapuille vastauksia ongelmiin ja miten ongelmat ratkaistaisiin. Mutta heillä oli vapaus kirjoittaa ideoita ja ratkaisutapoja myös muusta kehitettävästä kohteesta (tulevaisuusverstasohjeen mukaan ”tärkeää irrotella, löysätä totutusta, löytää uusia, hুলujakin ideoita ja mahdollisuuksia”). Kun laput täyttyivät, ne vietiin niiden ongelmien luo, johon ne liittyivät ja uudet ideat uuteen kohtaan (kuvio 8).

KUVIO 8. Mielikuvitusvaiheessa ratkottiin ongelmaa ja sen jälkeen äänestettiin. Jokaisella oli kolme äänestyslappua, jotka sai kiinnittää niihin ratkaisuihin, jotka kukin koki tärkeimmiksi.

Laput luettiin ja äänestettiin samoin kuin edellä. Tulokset:

Lukion pihamaa karu asfalttikenttä

- rampit pois!
- enemmän nurmialueita. Asfaltti pois - 8
- skeittirampit muualle -7
- uima-allas
- puukeinu tai keinuja!
- pihalle keinu tms. istumapaikkoja – 6

Viihtyisä kokoontumispaikka

- nuorisokahvila? - 6
- Kaatrosta / Kaatron alueesta viihtyisämpi

- isot tilat missä olisi jotain aktiviteetteja kaikenikäisille (klubilla vain nuoria, vanhemmillekin jotkut tilat) - 5
- puistoalue keskustaan, missä olisi lapsille tekemistä, kukkia ja puita ja koira-puisto
- puistopenkkejä

6.1.3 Todentamivaihe

Kävimme keskustelun sekä valittujen kohteiden kehittämistoimenpiteiden toteutusmahdollisuuksista että yleisemmin Suonenjoesta nuorten näkökulmasta.

- Lukion piha: yllätys suhtautuminen skeittiramppeihin, uudelleensijoitusta pitää suunnitella keskustan kehittämissuunnitelman yhteydessä. Käytännössä keinun hankkiminen on nopeinta toteuttaa.
- Viihtyisä kokoontumispaikka: tähän tuntui kanavoituvan nuorten oleskelupaikan puute laajemminkin – kyse ei ole vain viihtyisästä puistoalueesta.

Poimintoja muista aiheista:

- Kaatron uimala on tärkeä paikka. Siellä on ahdasta, hämärää, käpyjä – mäntyjä pois?
- Rautatieaseman seutu; Tannisen talo ruma. Voisiko asemarakennuksesta tehdä nuorisotilan, johon pääsee vain opiskelijakortilla?
- Urheilujuttuja lisää! Uimahallin kuntosali aukeaa vasta kello 14. Salilla voisi käydä juoksutunneilla, jos sinne vain pääsisi aikaisemmin. Illalla sali on usein varattu ryhmille.

6.1.4 Arvio tulevaisuusverstaasta

Verstas oli osallistujien antaman palautteen mukaan menetelmänä toimiva. He kokivat, että nuortenkin ääntä kuullaan. Etenkin loppukeskustelu oli hyvä, nuoret vasta sitten syttyivät pohtimaan ympäristönsä kehittämiskohteita. Tilaisuuden järjestelyissä on parannettavaa. Osallistujat olivat lähinnä kahvin ja keksien houkuttamana paikalla – harva aidosta mielenkiinnosta ympäristöasioihin. Etukäteen ei juuri kukaan ollut osannut miettiä ongelmia ja kehittämiskohteita - heillä ei ollut käsitystä koko tapahtuman funktiosta ennen kuin he osallistuivat. Ehkä uusinta tuottaisi enemmän innostusta. Tavoitteena oli pohtia ulkoalueita – puistoja ja ulkoliikuntapaikkoja. Mutta keskustelussa

keskeisimmäksi nousi nuorten kokoontumistilan puute. Tulevaisuusverstaassa toteutuvat nominaaliryhmätyön parhaat puolet: tuloksena runsaasti ajatuksia lyhyessä ajassa ja ajatuksille mietitään yhdessä toteuttamisvaihtoehtoja ja sidotaan se näin käytäntöön.

6.2 Kirjallinen kysely yläasteen oppilaille

Nuorten mielipiteiden selvittämiseksi tehtiin yhteistyötä nuorisotoimen kanssa. Nuorisotoimi teki kyselyn omasta toiminnastaan ja heidän kyselynsä yhdeksi osaksi saatiin ympäristöön liittyviä kysymyksiä. Käytännössä kyselyn luokissa toteutti nuorisotoimen nuorisopedagogiharjoittelija Hanna Salo.

Kyselylomake jaettiin kaikille suonenjokelaisille 7–9 -luokkalaisille – potentiaalisia vastaajia oli yhteensä 237. Kysely toteutettiin tammi-helmikuun vaihteessa 2014, viikoilla 5 ja 6. Kysely teetettiin kaikilla 7-9 -luokilla erityisopetuksen luokkia lukuun ottamatta. Nuorilla oli noin 15–20 minuuttia tunnin alusta aikaa täyttää kysely. Kyselyyn vastattiin nimettömänä. Vastauspapereita palautettiin yhteensä 196.

Ulkoalueita koskevia (viheralueet, ulkoliikuntapaikat, uimarannat) kysymyksiä oli neljä:

1. Mikä on/mitkä ovat Suonenjoen viihtyisimmät paikat?
2. Mitä alueita haluaisit kehitettävän ja miten?
3. Onko jotain lajeja, joiden harrastamismahdollisuuksia tulisi paikkakunnalla kehittää?

Neljäs kysymys oli yhteinen nuorisotoimen kanssa:

4. Vapaa sana nuorisotiloihin ja – toimintaan sekä ulkoalueisiin liittyen

6.2.1 Tuloksia kyselystä yläasteen oppilaille

Suonenjoen viihtyisimmät paikat nuorten mielestä ovat uimarannat ja erityisesti Kaatron uimala. Vaikka kyselyn tehtiin keskellä talvea, uimarantojen merkitys suonenjokelaisille nuorille on kiistaton (taulukko 1). Selvänä kakkosena tulivat maininnat erilaisista ulkoliikuntapaikoista. Ulkoliikuntapaikoihin on kerätty frisbeegolf, keskuskenttä, ulkojäät, lenkipolut ja laavut. Viihtyisiksi nuoret ilmoittavat myös kauppojen eteisaulat. Mikä niissä on viihtyisää – sitä sopii miettiä – pitkä aukioloaika, lämpö, seura? Sen sijaan puistoilla ei kyselyn mukaan ole suurtakaan merkitystä viihtyisänä paikana. Taulukon lopussa oleva kohta ”Muut” koostuu yksittäisistä maininnoista. Nämä paikat eivät

ole harrastajilleen vähempimerkityksellisiä vaikka paikkaa ei mainita kymmeniä kertoja - esimerkkinä ratsastustallit tai vanha saha. Vanha saha lisvedellä toimi epävirallisena airsoft-pelipaikkana.

TAULUKKO 1. 7–9 -luokkalaisten viihtyisimmät paikat Suonenjoella; vastauksissa mainittujen paikkojen osuus vastauksissa mainittujen paikkojen kokonaismäärästä (n = 174).

Viihtyisin paikka	%-osuus	Selite
Uimarannat	30,5 %	josta Kaatro yksin 17,9 %
Ulkoliikuntapaikat	16,7 %	frisbeegolf, keskuskenttä, lenkkipolut, ulkojäät
Nuorisotilat ja pullakellari	12,5 %	pullakellari on vapaaseurakunnan toimintaa vanhalla kaupungintalolla
Hengailumestat	9,8 %	kauppojen eteisaulat, linja-autoaseman välikkö
Muut julkiset laitokset	8,6 %	kirjasto, uimahalli, jäähalli, punttisali
Puistot ja yleiset alueet	4,6 %	leikkipuistot, tori, Rantaväylä
Koti	3,4 %	
Muut	13,7 %	metsät, ratsastustallit, ravirata, vanha saha, golf

Toisessa kysymyksessä pyydettiin nimeämään paikkoja, joita tulisi Suonenjoella kehittää. Vastauksissa tuli jälleen esiin uimarantojen keskeinen merkitys nuorille. Kaikkiaan aloitteita tuli 87, joista 30 kohdistui uimarantoihin. Nuorten mielestä etenkin rantojen siisteyttä tulisi parantaa. Kaatron uimalassa todettiin olevan paljon lasipulloja. Uimakoppeihin toivottiin kattoja ja laajempaa aurin-
gonottoaluetta. Hyppytorni mainittiin hyvänä asiana ja sen kunnosta oltiin huolestuneita. Yhdessä vastauksessa ideoitiin liaania veteen.

Puistoihin kohdistuvia kehittämiskommentteja tuli yhteensä 13. ”Puistoja ei oo juurikaan, nii niitä” – toteamus tiivistää aika monen ajatukset. Puistoihin hahmoteltiin oleilu- ja piknikpaikkoja – ”joku random puisto jonne vois tulla vaa olemaan ja rauhoittumaan, istumaan, kävelemään tai juoksemaan, piknik-paikka.” Nuoret toivovat tilaa olla – ”keskustaan joku puisto EI LEIKKIPUISTO”.

Ulkoliikuntapaikkoja on paljon, 17 niihin kohdistunutta kehittämisajatusta hajautui usealle kohteelle. Biitsikenttien todettiin olevan kehnossa kunnossa ja frisbeegolf-rataa voisi virkistää uusilla väylillä. Jalkapallon olosuhteita toivottiin parempaan jamaan: ”tekonurmi futiskenttä Suonenjoelle”. Sisäliikuntatiloja haluttiin myös kehittää - ”Isommat paremmat liikuntasalit” ja ”Kuntosalille lisää laitteita”.

Lajeja, joiden harrastusmahdollisuuksia tulisi paikkakunnalla kehittää, oli paljon: vastauksissa mainittiin 35 eri lajia. Osa toiveista liittyi toiminnan järjestämiseen, paikat sinänsä ovat jo olemassa – kuten sählyä tytöille, lentopalloa nuorille. Kolmen kärki oli tasainen: kaikkiaan 95 maininnasta saivat tanssi, sähly ja jalkapallo kukin kahdeksan mainintaa (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Suonenjokelaisten nuorten mielestä eri lajien harrastusmahdollisuuksia paikkakunnalla pitäisi parantaa. Prosenttiosuus on laskettu mainintojen kokonaismäärästä (n = 95)

Laji	%-osuus	Lisätoiveet, ideat, ajatukset
Tanssi	8,4 %	
Sähly	8,4 %	sählyä myös tytöille, Suonenjoen salit liian pieniä
Jalkapallo	8,4 %	kuplahalli, tekonurmi, jalkapallohalli, myös tytöille
Sulkapallo	6,3 %	
Koripallo	5,3 %	
Airsoft	5,3 %	
Lentopallo	5,3 %	
Jumppa, voimistelu	5,3 %	nuorille omia ryhmiä
Uinti	4,2 %	kilpauintia myös
Jääurheilu	4,2 %	jääkiekkoa myös tytöille, ringette
Parkour	4,2 %	
Keilaus	3,2 %	
Pesäpallo, squash, seinäkiipeily, yleisurheilu, urheiluhalli, golf, freestyle park, käsipallo, hiihto, maastopyöräily, isompi kuntosali, motocross, moottoriturheilu, tenniskenttä, skeittipaikka, cheerleader, kickboxing, kamppailulajeja, trampoliini, puutyökerho, piirtäminen, valokuvaus, koiranäyttelyt	2,1–1,1 %	

Yläastekyselyn viimeinen kohta oli nuorisotoimen ja ulkoaluekyselyn yhteinen eli vapaa sana. Nuoret olivat pääosin tyytyväisiä nuorisotiloihin ja siellä järjestettävään toimintaan. Nuorisotalon pihalle haluttiin tekemistä ja pelejä. Liikuntahallia toivottiin: ”Talvella olisi hyvä se monitoimihalli”. Nuoret

olivat tyytyväisiä, kun heiltä kysytään ja vapaan sanan kommenteissa oli positiivinen viire: ”Ihan kivoja paikkoja, hyvä että tältä käpykylältä löytyy jotain toimintaa nuorille.”

6.2.2 Arvio yläastekyselystä

Kysely on yksisuuntaista tiedonkeruuta, se ei ole syvä osallistamisen muoto – osalliset eivät siinä osallistu jatkosuunnitteluun. Mutta tästä huolimatta kysely on tärkeä suunnittelun lähtökohta. Kyselyllä saavutettiin laaja joukko kattavasti. Suonenjoella on vain yksi yläaste, tulokset edustavat lähes koko 7–9 -luokkalaisten ikäluokkaa. Suuri vastaajien määrä rajoittaa kysymysten määrää. Kysymystenasettelu toimi: kysymykset ymmärrettiin, eikä pilailuvastauksia ollut.

6.3 Perhepäivähoitajien tekemä SWOT-analyysi

Alle kouluikäisten mielipiteitä tai toiveita ei tässä opinnäytetyössä tutkita. Suonenjoen leikkipaikkojen kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä (2009), käytiin kaikissa kolmessa Suonenjoen iltapäiväkerhossa haastattelemassa ja piirättämässä lapsia. Lasten osallistaminen on haastavaa, mutta palkitsevaa. Pienten lasten päähuomiot kohdistuvat lähipiiriin: kotiin, hoitopaikkaan ja leikkikenttiin. Siksi alle kouluikäiset rajattiin tällä kertaa pois. Lasten hoitajat käyttävät leikkikenttiä työssään, he ovat tärkein leikkikenttien kehittämisen yhteistyöryhmä. Pienten ääni kuuluu heikosti, edustuksellisesti perhepäivähoitajille tehdyn SWOT-analyysin kautta.

Kunnallisilta perhepäivähoitajilta kysellään kirjallisella kyselylomakkeella vuosittain heidän kommenttejaan ja kehittämisideoita yleisistä leikkipaikoista. Vuonna 2014 kysely tehtiin kuukausipalaverin yhteydessä 3.2.2014 SWOT-analyysin avulla. Kuukausipalaverissa oli mukana 13 perhepäivähoitajaa ja heidän ohjaajansa (kuvio 9).

Lyhenne SWOT tulee englannin sanoista Strengths (vahvuudet), Weaknesses (heikkoudet), Opportunities (mahdollisuudet) ja Threats (uhat). Nelikentässä on kaksi saraketta (positiiviset ja negatiiviset) ja kaksi riviä (ulkoiset ja sisäiset). Nelikenttäanalyysi käy minkä tahansa toiminnan kehittämisen analysointiin. SWOT-analyysi voi olla hyvin subjektiivinen – kaksi henkilöä päätyy erittäin harvoin samaan analyysiin edes silloin, kun heillä on samat tiedot organisaatiosta ja sen toimintaympäristöstä. Näin ollen SWOT-analyysin tuloksia tulisi käyttää lähinnä suuntaa-antavina, eikä niinkään velvoittavina ohjeina. (Opetushallitus 2014b, viitattu 20.2.2015.)

KUVIO 9. Perhepäivähoitajien kuukausipalaverissa arvioitiin Suonenjoen viheralueita ja ulkoliikuntapaikkoja SWOT-analyysin avulla.

SWOT-analyysi tehtiin kuukausipalaverin alussa. Käyttettiin etukäteen muokattua lomakepohjaa (taulukko 3). Alkuun käytiin SWOT-analyysin idea läpi niin, että osallistujat ymmärsivät kenttien ja työn tarkoituksen. Selostuksessa pyrittiin pysymään yleisellä tasolla, ettei kahlittaisi ajatuksia liikaa. Tehtävänannossa on tärkeää määrittää selkeästi kenen ja mistä näkökulmasta työtä tehdään ja mitkä ovat kehitettävän toiminnan tavoitteet. Tarkastelun kohteena olivat Suonenjoen viheralueet ja ulkoliikuntapaikat. Tarkastelunäkökulmaksi määriteltiin lapset, lapsiperheet ja perhepäivähoitajat.

6.3.1 Tuloksia perhepäivähoitajien tekemästä SWOT-analyysistä

SWOT-analyysin avulla pystytään melko vaivattomasti ja nopeasti saamaan selville sekä nykytila että tulevaisuudessa kehittämistä vaativat seikat. Menetelmän suosio piilee juuri sen yksinkertaisuudessa. Sen etuja on helppokäyttöisyys, mutta tulosten hyödynnettävyys ei aina ole itsestään selvää. Taulukkoon 3 on koottu nelikentän ruutuihin perhepäivähoitajien arviot.

TAULUKKO 3. Kooste perhepäivähoitajien tekemästä SWOT-analyysistä

SUONENJOEN VIHERALUEET (puisto ja leikkipaikat) **JA ULKOLIIKUINTAPIIKAT** (ladut, kentät, uimarannat)
Tarkastelunäkökulma: lapset, lapsiperheet ja perhepäivähoitajat

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none"> - Leikkipuistot ovat hyvät (13) - Liikennepuisto tosi hyvä juttu (5) - Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet (11)	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none"> - Uimarantojen kunto (8) valvoja Kaatrolle, siisteys
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> - Leikkipaikkojen kehittäminen (5) - Ladut ja pururata (2)	Uhat <ul style="list-style-type: none"> - Koska rahat vähissä miten kaikki pysyisi edes ennallaan? (3) - Nuorison ilkivalta. Miten saataisiin pois? (5)

Konkreettiset toimintaratkaisut kumpuavat nelikentän ruutuihin kirjatusta asioista:

- Vahvistetaan vahvuuksia ja hyödynnetään niitä jatkossa. Apukysymys: Miten tuetaan ja vahvistetaan?
- Korjataan ja parannetaan löydettyjä heikkouksia. Kaikkia heikkouksia ei voida poistaa, mutta niiden vaikutusta pitää pyrkiä lieventämään. Apukysymys: Miten poistetaan?
- Hyödynnetään mahdollisuudet resurssien mukaisesti. Apukysymys: Miten hyödynnetään?
- Varaudutaan uhkiin hyvällä suunnittelulla, jolloin ikävät asiat eivät tule yllätyksenä. Apukysymys: Miten otetaan huomioon ja vältetään?

Apukysymyksiin annettujen vastausten myötä muodostuu pitkä lista toimenpiteistä. Ne ryhmitellään päälinjoiksi ja jatkossa arvotetaan päälinjat keskenään. (Suomen Riskienhallintayhdistys ry 2015, viitattu 20.2.2015).

Tuloksissa painottuivat selvästi vahvuudet, joiksi perhepäivähoitajat kokevat etenkin leikkikentät, niiden määrän ja hyvän hoidon. Vastauksissa oli useita yksityiskohtaisia kehittämissuhteita – lähinnä välinetäydennystoiveita. Ilmeisesti yhteistyö ylläpitäjän kanssa sujuu: ”Toiveita kuunnellaan määrärahojen puitteissa todella mukavasti, kiitos siitä!” Liikuntapaikat nähdään vahvuutena ja mahdollisuutena: ”Palvelujen monipuolisuus lisää positiivista kaupunkikuvaa.” Uimarannat nousevat heikkona lenkkinä esiin. Rantojen siisteysttä pitäisi parantaa ja etenkin kaupungin suosituimmalle uimarannalle Kaatrolle toivotaan valvontaa. Yllättävän yksimielisesti nuoriso nähtiin leikkikentillä häiriötekijänä. Nuorilla ei ilmeisesti ole ”omaa” paikkaa, koska tämä tuli esiin yläastekyselyssäkin. Määrärahojen niukkuus on tuttua kaikille kunnan työntekijöille. Huoli hoidon tason säilymisestä tiivisty kommenttiin: ”Koska rahat vähissä, miten kaikki pysyisi edes ennallaan?”

6.3.2 Arvio SWOT-analyysistä

Selvästi perhepäivähoitajat odottivat perinteistä kyselyä leikki paikkojen kunnosta. Laajempi kehittämisote oli vastaajille ehkä yllättävä. Yhteenvedoa vastauksista ei palaverissa ehditty tekemään, eikä niistä johdettavia toimenpiteitä arvottamaan. Vastaukset olivat hyvin yksimielisiä ja selviä. Tuloksista ei löytynyt mitään radikaalia uutta, mutta vastausten luonne henki hyvää yhteistyötä ja luottamusta toimijoiden ja toteuttajien välillä. Lasten näkemystä ei suoraan voi vastauksista lukea.

SWOT-analyysi oli helppo ja nopea väline työpajaan. Kehittämismielessä tulokset olisivat vaatineet jatkokierroksen – arvottamisen. Jos työpaja olisi ottanut isomman kehityshaasteen, niin jatkotyössä olisi voinut käyttää Metlassa kehitettyä A'WOT-hybridimenetelmää. A'WOT:in perusominaisuus on SWOTin tekijöiden, eli neljään kenttään tunnistettujen yksittäisten tekijöiden tärkeyksien arviointi. Jos tietty uhka tai vahvuus osoittautuu selkeästi muita tärkeämmäksi, on strategia- tai kehittämistyössä järkevää keskittyä miettimään toimenpiteitä tai linjauksia, jotka hyödyntävät tätä vahvuutta tai jotka pyrkivät eliminoimaan esiin nousseen uhkan. Tärkeyksien määrittäminen on erittäin hyödyllistä tilanteessa, jossa SWOTin laadintaan osallistuu ryhmä taustaltaan erilaisia tahoja. Tällöin voidaan etsiä joukosta tekijöitä, joiden tärkeydestä kaikki osallistujat ovat olleet yhtä mieltä. Toisaalta mahdollisten näkemuserojen löytyminen auttaa tunnistamaan herkkiä tai muuten jatkoneuvotteluja vaativia kysymyksiä. (Metla 2012, viitattu 22.2.2015.)

6.4 Paikkatietopohjainen kysely – Tarttis tehdä jotain

Paikkatietojärjestelmän (GIS = geographic information system) avulla voidaan varastoida, käsitellä, kerätä ja esittää paikannettua sijaintitietoa. Työkalulla, jolla kokemuseräistä tietoa kiinnitetään fyysisiin paikkoihin, on eri lähteissä eri nimi: joko PehmoGis tai SoftGis. Virallisin lienee PPGIS (Public Participatory GIS). Tässä työssä työkalusta käytetään nimeä PehmoGis. PehmoGIS-kyselyissä hyödynnetään paikkatietojärjestelmää sekä tiedon keräämistä analyysivaiheessa. Asukkaat antavat kokemuksilleen osoitteen netissä toimivien helpokäyttöisten kyselymenetelmien avulla. Käyttäjät rakentavat uuden kokemuksellisen tietokannan paikkatietojärjestelmiin. Kytkemällä asukkaiden ”pehmeä” palautetieto käytössä oleviin paikkatietojärjestelmiin ”kovan” viranomaistiedon

rinnalle, voidaan asukkaiden tuottamaa kokemuspohjaista tietoa kiinnittää osaksi suunnittelua, sen arviointia, päätöksentekoa ja ympäristön kehittämistä. (Broberg, Kahila, Kyttä & Tynnä 2009, 6.)

Suonenjoella kokeiltiin toukokuussa 2014 paikkatietopohjaista kyselyä. Suonenjoen kyselyn PehmoGis toimi Oulun ammattikorkeakoulun palvelimella. Käytössä oli Google Mapsin aineistoja hyödyntävä avoimen lähdekoodin sovellus (Sääskilahti 2012, viitattu 1.1.2014). Kyselyn laatiminen sovellukseen oli tehty helpoksi. Ensinnä valittiin karttapohjasta kohta, mihin kartta keskitetään kun kyselyyn vastataan. Vastaja saattoi merkitä kohteen joko yksittäisenä pisteenä hiirellä klikaten (nuppineula) tai reittiä piirtäen peräkkäisinä klikkauksina.

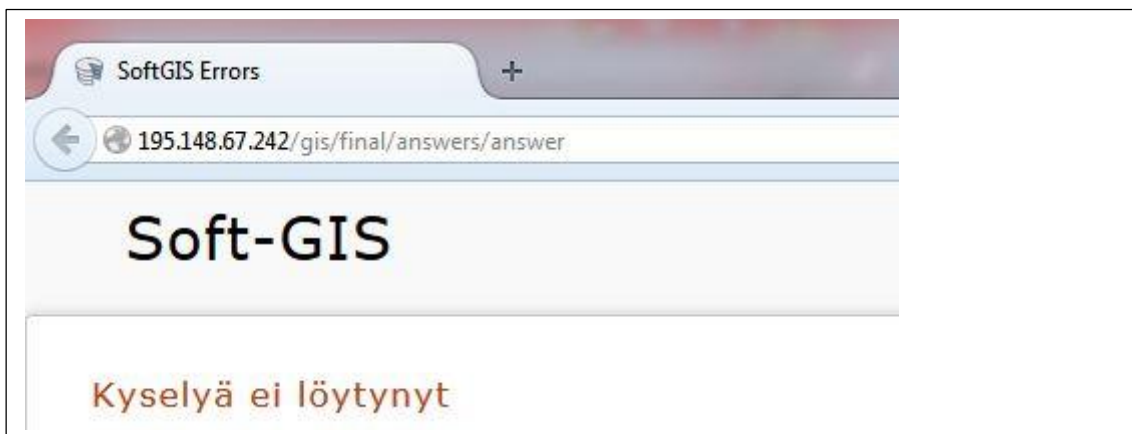
Kysely oli vastattavissa kaupungin nettisivuilla vapusta lähtien, vastausaika oli kaikkiaan lähes kuukausi eli kysely oli avoinna 1.–25.5.2014. Kyselystä tehtiin lehtijuttu paikallislehteen (Liite 3). Vastauslinkki jaettiin myös Suonenjoen kaupungin henkilökunnalle sisäisen verkon kautta. Koska kysely oli kaikille avoin ja kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää tietokonetta, kyselyn paperiversiot olivat jaossa kirjastolla (Liite 4). Kirjaston kysymyslomakkeiden liitteenä oli opaskartta, jota saattoi käyttää paikan havainnoimiseen.

Kysymyksiä oli yhteensä 19. Alussa oli pari strukturoitua kysymystä taustoittamaan (vastaajan sukupuoli ja syntymävuosi); näillä faktatiedoilla pyritään ymmärtämään osaltaan vastausten eroja ja rakentamaan siltoja niiden välille. Seuraavat kysymykset (3 ja 4) tiedustelivat vastaajalle tärkeimpiä viheralueita ja ulkoliikuntapaikkoja. Nämä sai myös merkittyä hiirennäpäytyksellä karttaan. Viidennen kysymykseen piti piirtää tärkein reitti karttapohjaan. Seuraavat seitsemän kysymystä utelivat kehityskohteita. Karttaan sai merkitä mihin toivotaan lisää puistorakentamista, missä on siistittävä, mihin tulisi liikuntapaikka, mihin tarvitaan uusi reitti, lisää penkkejä tai roskikseja. Lopuksi karttaan sai merkitä paikan, joka tulisi säilyttää entisellään. Seuraavat kuusi olivat strukturoituja monivalintakysymyksiä, arvioita hoitotasosta ja monikäyttöisyydestä. Viimeisenä oli vapaa sana. Kysymyssarjaa koevastautettiin ja saatujen kommenttien perusteella setti sai lopullisen muotonsa. Kysely on kokonaisuudessaan liitteessä 4.

Kyselytyökalua kehiteltiin myös Suonenjoen kyselyn aikana. Kehitystyötä tekevä Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijaryhmä teki osoitteisiin muutoksia 5.5.2014 ja tästä aiheutui lyhyt katkos – kyselyn linkki ei auennut 6.5.2014 aamulla. Mutta linkki korjattiin nopeasti ja kysely oli taas käytössä puolen vuorokauden viiveen jälkeen. Todennäköisesti montaakaan vastaajaa ei menetetty, koska

toimintakatkos oli yöaikaan. Kangertelua aiheutti myös se, että kaupungin nettisivuilla oleva hyperlinkki ("avaa tästä") ei vienyt kyselyyn. Mutta jos saman osoitteen kopioi tekstistä ja liitti sen selaimen osoiteriville, niin kyselyyn pääsi vastaamaan. Sähköpostiviestistä linkki toimi. Ongelmaan ei tullut ratkaisua kyselyn aikana – kyselyn osoite laitettiin Suomenjoen kaupungin kotisivuille pelkkänä tekstinä, joka piti kopioida selaimen osoiteriville.

Vastaamisessa oli rajoitteita – esimerkiksi vastaaja voi piirtää ainoastaan yhden viiva- tai aluekohteen kysymystä kohden. Tämän vuoksi kyselystä tehtiin uusi versio muutama päivä sen julkaisemisen jälkeen. Tällä välin kyselyyn oli ehtinyt tulla kymmenen vastausta, mutta ne ovat mukana tulosten käsittelyssä. Kyselyn käytössä oli joitakin ongelmia, joita ei pystytty ratkomaan. Esimerkiksi Artturi Vuorinen sitkeästi yritti avata viestiä 16.5.2014, muttei onnistunut (kuvio 10).

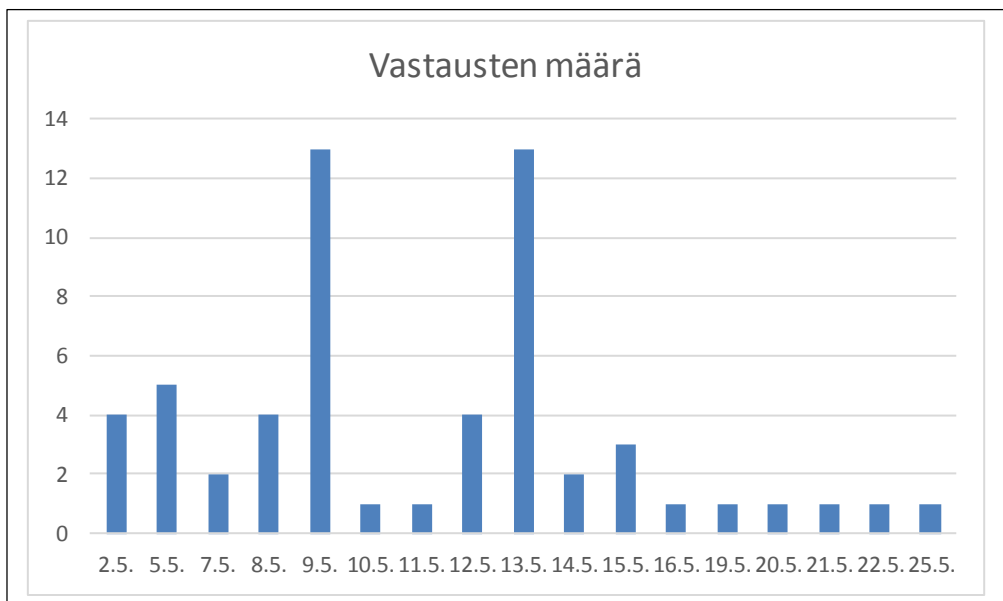
KUVIO 10. Kysely ei kaikille auennut – Artturi Vuorisen näytölle tullut ilmoitus

Käytetyssä työkaluversiossa vastaukset voi tallentaa csv-muodossa tai ne kopioida tekstitiedostoksi. Aineisto käsiteltiin excelissä, jolloin se oli luettavampaa. Korvaamaton apu oli Oulun ammattikorkeakoulun lehtori Toni Sankari, joka ohjasi työkalun käytössä ja auttoi karttapohjaesitysten teossa. Työkalun uuteen versioon on tulossa merkittävä apu tietojen tallentamisen suhteen, kun aineisto voidaan tallentaa suoraan MapInfon mif+mid -formaattiin. Tässä vanhemmassa versiossa joutui tekemään enemmän käsityötä.

Ensimmäinen karttaversio tehtiin Googlen Fusion Tables-työkalulla. Visualisointimahdollisuuksia lisää työkalussa olevat suodattimet, joilla pystyy näyttämään erikseen esimerkiksi eri ikäryhmien tai sukupuolten antamat vastaukset. Kartoista on mahdollista tehdä myös heat-map:jä – eli esimer-

kiksi eniten merkityt paikat kuuman punaisina. Aineisto oli tarkoitus visualisoida myös ArcGis-ohjelmalla. Sillä visualisoitiin kaksi karttavastausta (kysymykset 3 ja 5). Ohjelman koekäyttölisenssi ehti vanheta ja muiden karttakysymysten visualisointi tehtiin Googlen Fusion Tables-työkalulla.

Kyselyä voisi jatkossa kehittää niin, että vastaamisintoa voisi seurata reaaliaikaisesti. Tekijä voisi virkistää vastaamista esimerkiksi lehtijutuilla. Kun Suonenjoen kyselyssä vastaamista halusi seurata, piti käydä kurkkaamassa saldo kyselynlaadintasivulta. Kyselyn tulokset saatiin excel-taulukona, jossa näkyi myös vastausaika.

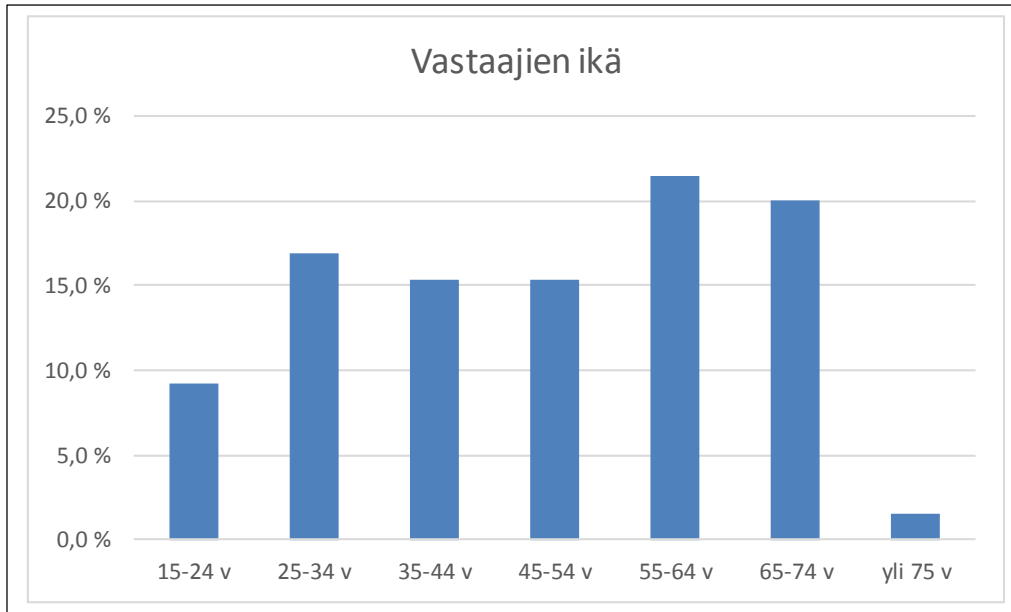

KUVIO 11. Suonenjoen PehmoGis-kyselyn vastaajien määrä vaihteli päivittäin.

Nettivastaajien määrässä on kaksi selvää piikkiä (kuvio 11): lauantai 9.5. ja tiistai 13.5. Ehkä selittävinä tekijöinä on perjantaina 8.5. lähetetty sähköpostiviesti kaikkiin kaupungin työntekijöiden tietokoneisiin ja tiistaina 13.5. paikallislehdessä ollut juttu kyselystä.

6.4.1 Yhteenveto vastaajista

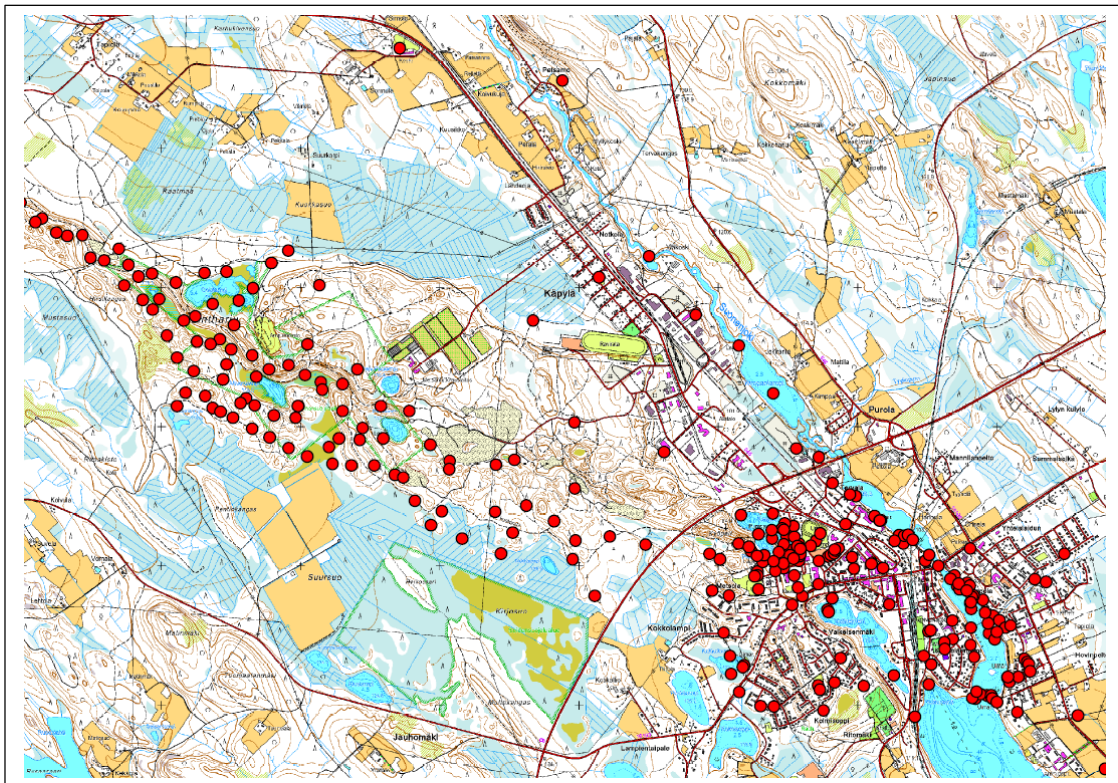
Vastauksia kertyi yhteensä 66 kappaletta, netin kautta 58 ja kirjaston paperiversioihin vastasi 8 henkilöä. Vastaajilta kysyttiin taustatietona sukupuoli ja ikä. Naiset olivat selvästi aktiivisempia vastaajia kuin miehet: naisia oli vastaajista 75 %. Vastaajat jakautuivat tasaisesti eri ikäryhmiin - eniten vastaajia oli 55–64 -vuotiaiden ikäryhmässä (kuvio 12).

KUVIO 12. Suonenjoen PehmoGis-kyselyyn saatiin tasaisesti vastauksia eri ikäryhmistä.

6.4.2 Suonenjoen viihtyisimmät paikat

Ensimmäisenä varsinaisena kysymyksenä oli: Missä ovat Suonenjoen vastaajalle tärkeimmät viheralueet? Mielipiteen sai kirjoittaa ja/tai merkitä karttaan. Lähes kaikki nettivastaajat olivat käyttäneet molempia vastausmahdollisuuksia.

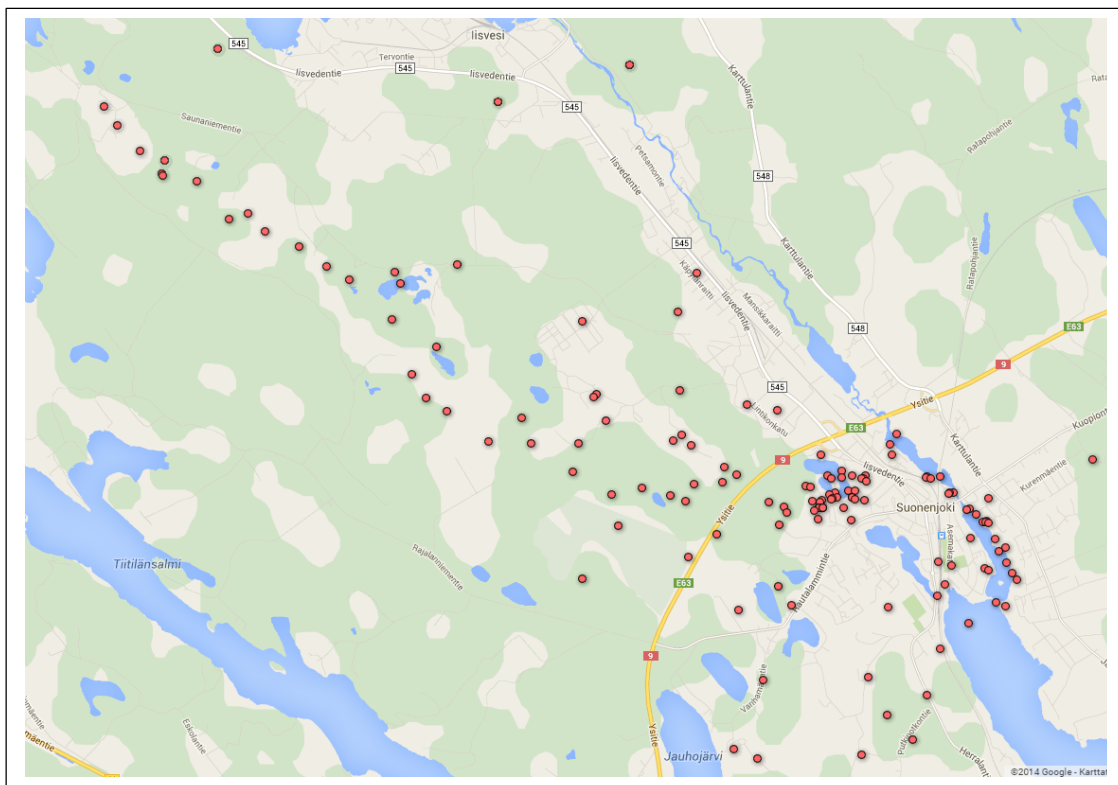
KUVIO 13. Vastaajille tärkeimmät viheralueet Suonenjoella. Pohjakartta Maanmittauslaitos.

Tekstivastauksissa mainittiin ylivoimaisesti eniten Rantaväylä ja joen varsi (yhteensä 29 kertaa). Seuraavaksi useimmin (17) mainittiin Lintharju ja sen lenkkipolut. Uimarannoista erityisen Kaatron mielipaikakseen mainitsi seitsemän vastaajaa. Viisitoista mainintaa oli eri puistoalueista ja leikki-puistoista. Karttakuva kertoo samaa (kuvio 13). Kartalla yksittäisiä klikkauksia on esimerkiksi Kaatron uimalan kohdalla huomattavasti enemmän kuin mainintoja tekstiosassa.

6.4.3 Tärkeimmät liikuntapaikat ja ulkoilureitit

Vastaajille tärkeimmät ulkoliikuntapaikat Suonenjoella löytyvät Lintharjulta – puolet vastaajista liikkuu mielellään Lintharjun lenkkipoluilla ja etenkin ladut mainittiin useassa vastauksessa. Kartat tärkeistä viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista ovat lähes identtiset - niin myös tekstivastaukset. Toiseksi eniten mainittiin Rantaväylä (22 kertaa). Pitkiä kävelylenkkejä tehdään Harjakankaalla ja Lylymäentiellä. Suorituspaikoista urheilukenttä ja Kaatron uimala olivat keskeisimmät.

Liikuntapaikkoja visualisoivan kuvion 14 pohjakartta on Goolgelta – esityksen ulkoasu on pelkistetympi kuin Maanmittauslaitoksen karttapohjaa käytettäessä. Vastaajat tekivät merkinnät Googlen karttapohjaan.

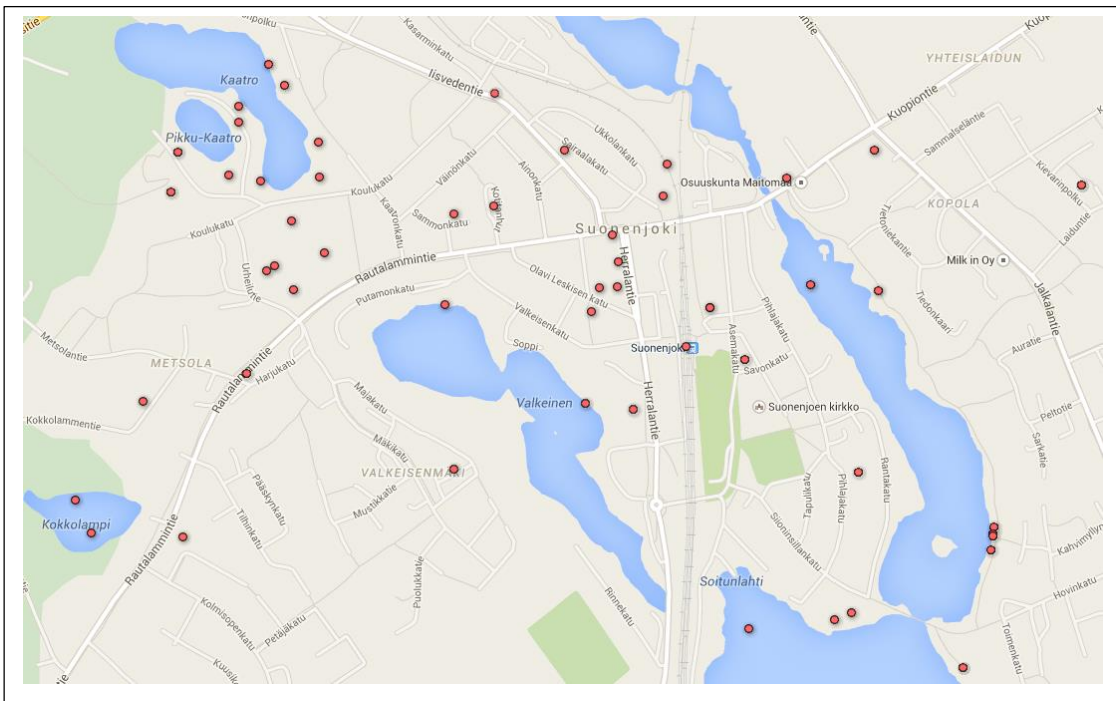

KUVIO 14. Vastaajille tärkeimmät ulkoliikuntapaikat. Pohjakartta Google.

Viidentenä oli kysymys kävely- ja ulkoilureiteistä. Tämän kysymyksen useat kokivat samanlaisiksi kuin edellisen. Useat viittasivat jo vastanneensa edellisessä kohdassa. Karttavastauksen tyyppi oli reiteissä viiva ja karttaan saattoi piirtää vain yhden reitin. Kaikki vastaajat eivät saaneet katkaistua viivaa tuplaklikkauksella. Karttavisualisoineista tuli tämän vuoksi sekavia. Tekstivastauksissa 51,5 % ilmoitti ulkoilureitikseen Rantaväylän, 28,8 % Lintharjun ja Harjakankaan lenkkiä kiersi 9,1 % vastaajista. Tekstivastauksissa oli kuvattu mielenkiintoisia lenkkejä – niistä voi tehdä erillisen kävelyreittioppaan.

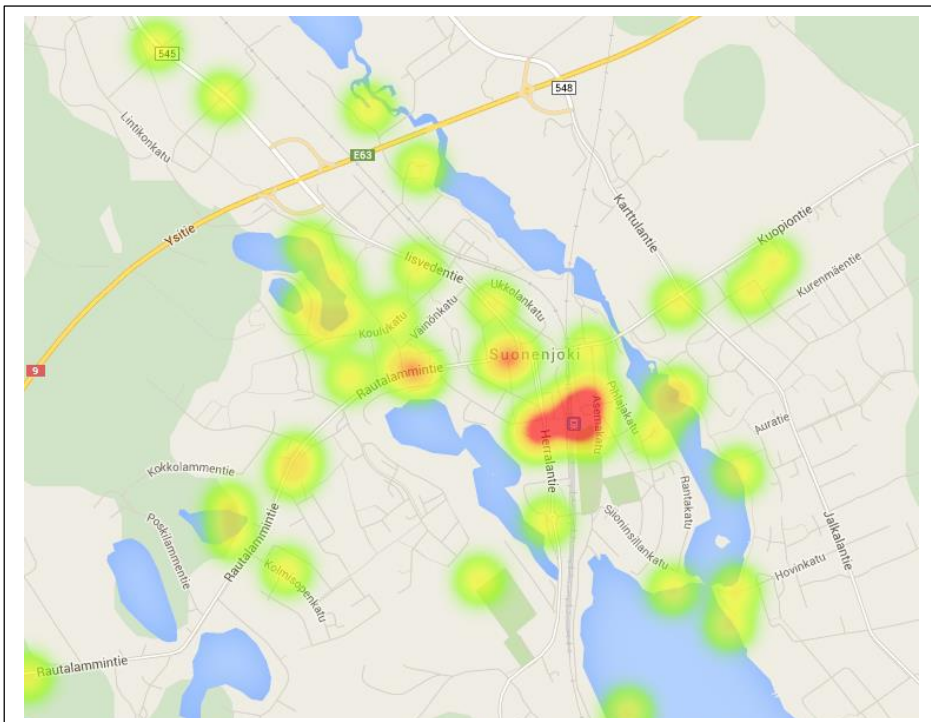
6.4.4 Kehittämiskohteita

Kysymyksiä kehittämiskohteista oli kaikkiaan seitsemän. Ensimmäisenä kysyttiin, mihin toivotaan uutta puistoa tai lisää puistorakentamista. Kysymykseen tuli runsaasti ja hyvin erityyppisiä vastauksia. Mukana oli perusteellisesti mietittyjä kehittämissideoita ja uusia avauksia. Selvää yhteistä nimitäjää ei luokittelemalla löytynyt. Koirapuistoa toivottiin viidessä vastauksessa. Uimarannat olivat myös esillä – uutena ideoitiin kävelylenkkiä Kokkolammen ympäri. Yleensä puistorakentamista toivottiin keskustaan – esimerkiksi purettavan kaupungintalon paikalle toivottiin mieluummin puistoa kuin kerrostaloja. Kooste kaikista tämän kysymyksen vastauksista on liitteessä 5. Karttavisualisointi on huomattavasti tekstivastausta yksinkertaisempi (kuvio 15).

KUVIO 15. Paikat, joihin toivotaan lisää puistorakentamista. Pohjakartta Google.

Vastaukset ja mielipiteet kirjavoituivat samoin, kun kysyttiin missä Suonenjoella on rumaa, siistittäväää ja turvatonta. Tämän kysymyksen vastaukset on koostettu liitteeseen 6. Keskusta koetaan epäviihtyisänä ja roskaisena. Purettavat rakennukset rumentavat kaupunkikuvaa etenkin vanhan keskustan puolella. Vastauksissa otettiin kantaa myös liikenneturvallisuuskysymyksiin. Kuviossa 16 kohteet on visualisoitu heat-map:nä – kartassa korostuu alue rautatieaseman ja vanhan kaupungintalon välillä.

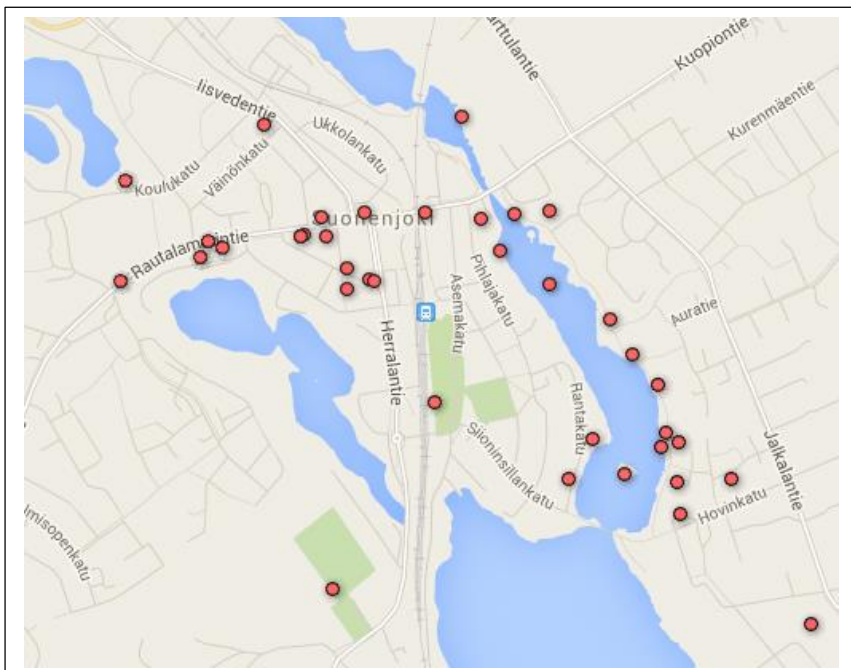
KUVIO 16. Suonenjoen rumat ja siistittävät paikat korostettuna heat-map:nä. Pohjakartta Google.

Uusien liikuntalajien ja -paikkojen kehitysideoissa sekä vanhojen kunnostamisajatuksissa oli käytetty meilikuvitusta ja aineistossa oli useita valmiita toteuttamiskelpoisia hankkeita. Paljon oli myös nykyisiin suorituspaikkoihin tyytyväisiä: ”Minusta on aikailla hyvät paikat tälle asialle”. Frisbee lajina on saanut laajan suosion. Radalle toivotaan uusia väyliä ja uusia koreja lisvedelle ja Lempyylle. Koirapuistoa toivotaan tässäkin kohdassa: ”Koirapuisto, paikalla ei niin väliä. Suonenjoella on paljon koiraihmiä ja puistoa on toivottu jo pitkään.” Arvokas huomio on pyyntö huomioida liikuntarajoitteiset – heille ei ole paljon liikuntapaikkoja tarjolla. Vähäänkin oltiin tyytyväisiä ”Minulle riittää hiihtolatu Suonteella talvisin.” Myös ”Lylyjärvellekin voisi vetää ladun varsinkin, jos on huono lumitalvi.” Valkeisenlammelle ehdotettiin luistelurataa. Virkistävä idea oli ”..katettu lava, jossa voisi pelata eril. pelejä, jumpata, pitää tanssiharjoituksia ja muuta liikuntaa. Tarpeen varsinkin mahdollisesti tulevana kesinä, joista on ennustettu huomattavasti sateisimpia. Tämä voisi olla urheilukentän yhteydessä, samalla toimisi myös karnevaalien esiintymislavana tai sitten yleisön olohuoneena”

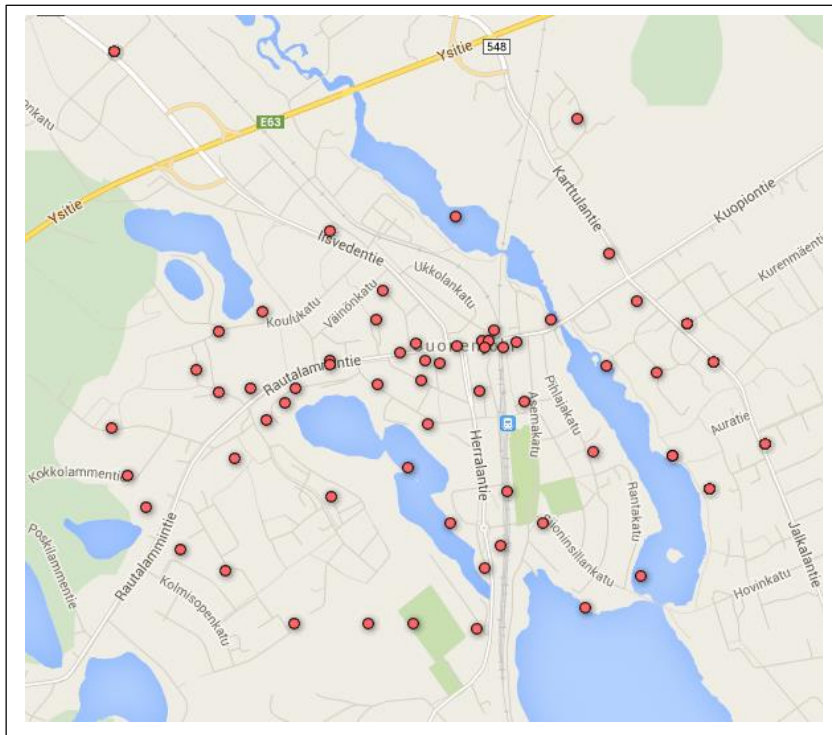
Seuraava kehittämiskysymys koski reittejä (mihin toivoisit kävelyreitit / pyöräreitit / polun / ladun). Suosittu pyöräilyreitti Karsikonmäen kautta kaipaa kevyenliikenteenväylää. Lisvedelle menevää Käpylänraittia toivotaan rullaluisteltavaan kuntoon, samoin Jalkalantien vartta. Uusia avauksia ehdotettiin: Kokkolammen ympäri lenkkiä, samoin Valkeisenlampea paremmin esiin sekä kevyen liikenteen väylää Koskeloon saakka. Rantapolkua ehdotetaan jatkettavaksi lisvedelle ja toisesta päästä entiselle maatalousoppilaitokselle saakka. Väylien varrelle toivotaan kuntoilulaitteita samaan tapaan kuin Futurian rannassa on. Rantapolulla olisi paikkoja, joita voisi valaista. Pururadalla olisi hyvä olla välimatkamerkinnot – kilometrilukemat määräväleihin. Koiraihmiset pyytävät omaa uraa ”Voitaisiin ottaa huomioon myös ihan koirien ulkoiluttajatin ei tarvitsisi lehtien yleisöastolla haukkua toinen toisiaan.” Suuri osa vastaajista oli tyytyväisiä nykyisiin reitteihin ja kiitostakin tuli: ”Meillä on Lintikolla hyvät kävelyreitit ja ladut. Kun ne tulevat lisvedelle asti. Täytyy antaa siitä kiitosta, ne on huiput!”

Seuraavat kaksi kysymystä olivat yksityiskohtaisia kehittämissuunnitelmia, joissa karttavastaus antoi ulkoalueiden kunnossapitäjille selvät osoitteet. Kysyttiin mihin tarvitaan lisää penkkejä ja lisää roskikseja. Kuten kuviossa 17 näkyy, penkkien tarve on suurin Rautalammintiellä ja Rantaväylällä. Rantaväylän kiinteistä penkeistä tuli kovastikin palautetta – ne ovat joidenkin mielestä asennettu väärään suuntaan. Todettiin, että kiinteät penkit pysyisivät paremmin paikoillaan. Tiivistettynä aika monen toive: ”penkkejä voisi olla missä vaan, kunhan pulssarit eivät kansoita niitä kesällä”

KUVIO 17. Tähän tarvitaan lisää puistonpenkkejä. Pohjakartta Google.

Roskisten tarpeesta mielipiteet jakautuivat. Osa vastaajista totesi, että ”- - no niitähän voi olla vaikka vierivieressä ja silti roskat on niiden vieressä.” Kun taas osan mielestä roskiksia ei voi olla koskaan liikaa. Etenkin Rantaväylälle toivottiin koirankakkaroskiksia: ”Rantareitille koirien jätöksiä varten huomattavasti enempi roskiksia...ihmiset heittelevät pusseja jossa kakkaa metsään ja ojiin....maatuminen noin 20 vuotta :(”. Kaupungin kunnossapitäjätkin ovat panneet merkille tämän kummallisen tavan heittää kakkapussit luontoon. Roskaongelmaa on myös metsässä: ”Ulkoilu-reitin varteenkin Lintharjulle, näkyy kaljatölkkin poisvienti olevan vaikeaa; tuskin kyllä roskiksetkaan auttaisivat.” Kartassa kuviossa 18 ehdotetut paikat roskiksille konkretisoituvat.

KUVIO 18. Ehdotuksia uusille roskiksille. Pohjakartta Google.

Vastauksissa kysymykseen, mitkä paikat pitäisi säilyttää nykyisellään, mitä ei saisi rakentaa, tiivistyi varmaan monen rakkaimmat paikat: Lintharju ja joen rannat pitäisi säilyttää virkistyskäytössä. Railakasta asennetta löytyi myös: ”Kaikki uusi on tervetullutta. Kaikki aiheuttaa tietysti aina puhetta mutta kaupunki on kuin -80 luvulta kaikkineen vanhoineen rakennuksineen.”

Viimeinen kehittämiskysymys koski välineitä ja kalusteita. Rantapolun varressa olevat kuntoilulaitteet on todella huomattu – niitä koskevia toiveita oli 17 vastauksessa. Kaivattiin myös retkipaikkoja, jossa voisi evästellä. Eli pöytiä – meillä on penkkejä, mutta pöydät puuttuvat. Lasten leikkipaikkojen kalusteiden ajanmukaisuudesta kannettiin huolta. Myös tämän kysymyksen kohdalla tuli aiheellinen toive liikuntarajoitteisten paremmista palveluista.

Mielenkiintoinen kommentti, joka sisälsi paljon hyviä ideoita: ”Streetworkout-telineitä, lasten hoplop-tyylisyyttä aikuisille; kuntoilua leikkisästi. Piknikpaikkoja; pöytä-tuolit-ryhmiä joihin voisi retkeillä evästämään. Lapsille ja aikuisille luontoelämyksiä. Rakentaa enemmän luonnonmateriaaleista ja luonnonläheisesti, luontoa kunnioittaen. Luontotietoutta ja historiaa sisältäviä opasteita.”

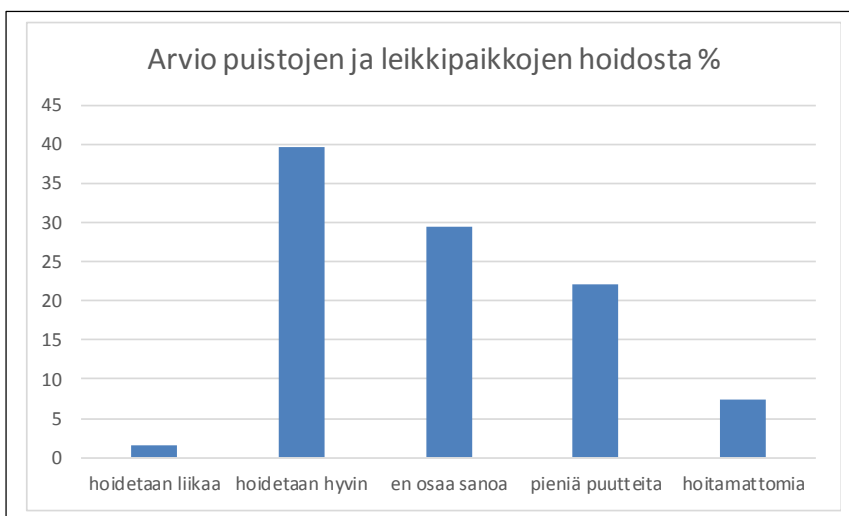
6.4.5 Arviot puistojen ja ulkoliikuntapaikkojen määrästä ja hoidon tasosta

Viisi viimeistä kysymystä olivat strukturoituja monivalintakysymyksiä. Puistojen ja leikkikenttien määrään oli tyytyväisiä 52,2 % vastaajista. Lisärakentamista toivoi 22,4 % (kuvio 19).

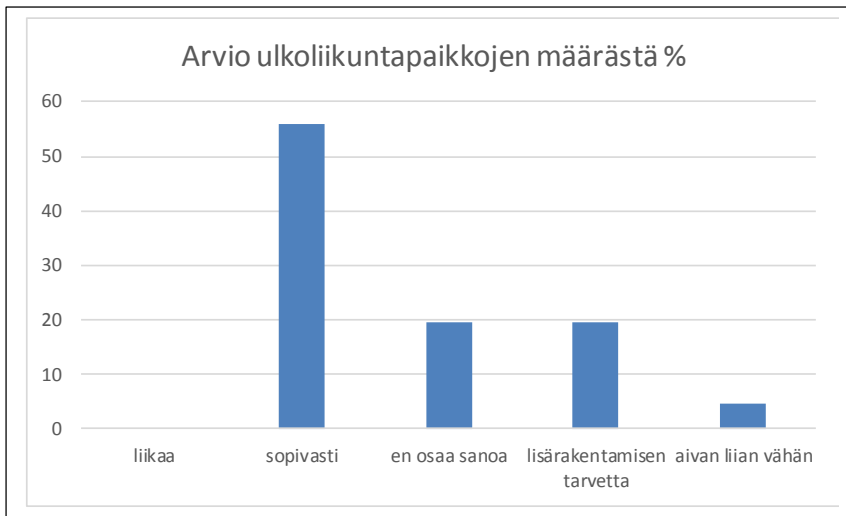
KUVIO 19. Vastaajat olivat suhteellisen tyytyväisiä Suomenjoen puistojen määrään.

Arviot viheralueiden hoidosta jakaantuivat (kuvio 20): 40 % vastaajista oli sitä mieltä, että puistoja hoidetaan hyvin. 22 %:n mielestä hoidossa on pieniä puutteita ja 7 %:n mielestä viheralueet ovat hoitamattomia.

KUVIO 20. Vastaajien arviot Suomenjoen puistojen ja leikkipaikkojen hoidosta hajosivat.

Ulkoliikuntapaikkoihin oltiin suhteellisen tyytyväisiä. Vastaajista 56 % arvioi ulkoliikuntapaikkojen määrän olevan sopivan (kuvio 21).

KUVIO 21. Suonenjoen ulkoliikuntapaikkoja määrään oltiin suhteellisen tyytyväisiä.

Arviot ulkoliikuntapaikkojen hoidosta olivat pääosin kiittävät – 65 % vastaajista arvioi, että ulkoliikuntapaikkoja hoidetaan hyvin (kuvio 22).

KUVIO 22. Suurin osa vastaajista piti Suonenjoen ulkoliikuntapaikkojen hoitoa hyvänä.

Vielä pyydettiin arviota kävely- ja pyöräilymahdollisuuksista Suonenjoella. Vastaajista

- 14 % piti mahdollisuuksia erinomaisina
- 45 % piti mahdollisuuksia hyvinä
- 16 % ei osannut sanoa
- 16 % piti mahdollisuuksia tyydyttävänä
- 6 % piti mahdollisuuksia huonoina.

6.4.6 Vapaa sana

PehmoGis-kysely päättyi vapaaseen sanaan. Vaikka kysely oli pitkä, riitti vastaajilla vielä intoa kirjoittaa. Kooste vapaan sanan viesteistä on liitteessä 7. Viestit koskettivat kyselyn aihealuetta laidasta laitaan. Asioita mitä oli painotettu aiemmin, haluttiin vielä kerrata – esimerkiksi koirapuiston tarvetta. Pohdinnoissa oli myönteinen henki ja kyselyä kiiteltiin tärkeänä.

6.4.7 Arvio paikkatietopohjaisen kyselyn toimivuudesta

Vaikka PehmoGis-kyselyn käytössä on vielä kehitettävää, saadut tulokset ylittivät odotukset. Koossa on todella paljon tietoa, jossa riittää analysoitavaa. Tähän opinnäytetyöhön on koottu vain pääpiirteet. Kyselyn perusteella suonenjokelaisten mielipaikat ovat Rantaväylä, Lintharju ja Kaatron uimala. Kyselyn tulosten perusteella uusia kehittämiskohteita olisivat kuntoilulaitteiden lisääminen, koirapuiston rakentaminen ja liikuntarajoitteisten parempi huomioiminen. Kevyenliikenteen mahdollisuuksien parantaminen ei ole yksin kaupungin asia - väylätoiveet Koskeloon ja turvallisuuden parantaminen Karsikonmäen lenkillä kuuluvat Ely-keskuksen vastuualueelle. Vaikka paljon ruuua Suonenjoelta löytyi, niin yllättäen puistojen määrään ja hoitoon oltiin suhteellisen tyytyväisiä. Ulkoliikuntapaikat ovat Suonenjoen ylpeys - niiden määrään oltiin tyytyväisiä ja hoitoa kiitettiin.

Kysymysten laatiminen on kyselyn tärkein vaihe. Tässä kyselyssä kysymyksiä oli liian paljon ja ne sivusivat toisiaan. Vastaajat kokivat vastanneensa jo aiemmin samaan kysymykseen. Esimerkiksi ulkoliikuntapaikkoja koskevassa kysymyksessä vastattiin jo seuraavaan eli reittejä koskevaan kysymykseen. Kapea-alaisempi teemoittelu olisi toiminut paremmin niin vastaajalle kuin vastausten purkajallekin.

Teknisesti kysymysten vieminen ohjelmaan oli yksinkertaista ja pohjakartta oli toimiva. Vastaajien oli helppo merkitä yksittäiset pisteet karttaan. Reittien merkitseminen ei onnistunut yhtä hyvin. Karttaan ei voinut piirtää kuin yhden reitin ja kaikilta ei viivan katkaiseminen onnistunut.

Vastaajilta saatu suullinen palaute vahvistaa karttapohjaisen kyselyn motivoineen vastaajia. Mieli-piteelle tuli ikään kuin enemmän painoarvoa, kun sen voi esittää konkreettisesti. Viesti puistonpenkin tai roskiksen paikasta menee selvemmin perille, kun toteuttajakin katsoo samaa karttaa. Mutta

syvää vuorovaikutteista osallistumista toteutettu PehmoGis-kysely ei edusta, koska vastaaja ei saa suoraa palautetta antamistaan kehitysjatuksista.

Riikka Elo on tutkinut ProGradu-työssään vuorovaikutteisten paikkatietojärjestelmien käytettävyyttä. Vaikka PehmoGis ei ole varsinainen vuorovaikutteisen suunnittelun väline, niin Elon havainnot tietokoneen ja netin käytöstä pätevät myös PehmoGis-kyselyissä. Elo kirjoittaa blogissaan (2014, viitattu 5.2.2015):

Karttapohjaisten palautejärjestelmien etuja osallistamisvälineinä perinteisiin keskustelu- ja tiedotustilaisuuksiin verrattuna ovat niiden riippumattomuus ajasta ja paikasta. Kaikille osallistujille tarjotaan tasaveroiset mahdollisuudet osallistua, ja näin vältetään julkisten tilaisuuksien perinteiseltä ongelmalta, jossa yksi tai muutama aktiivinen henkilö dominoi keskustelua. Lisäksi aineiston kerääjien näkökulmasta menetelmä mahdollistaa laajan ja monipuolisen aineiston keräämisen ja aineiston analysoinnin helppouden.

Vuorovaikutteisten paikkatietojärjestelmien yleisemmän käytön esteinä ovat erityisesti teknologian saavutettavuus sekä puutteet kansalaisten tietoteknisissä valmiuksissa. Elon tutkimusten mukaan kansainvälisessä kirjallisuudessa erityisesti köyhien ja vanhusten on katsottu jäävän tietoteknisen kehityksen ulkopuolelle ja siten kärsivän osallistumismenetelmien siirtymisestä internetiin. Digitaalisten järjestelmien avulla pyritään laajentamaan kansalaisosallistumisen menetelmiä, mutta ne eivät korvaa perinteisiä osallistumistapoja.

Suonenjoella kyselyn järjestäminen herätti yleistä mielenkiintoa ympäristöasioihin. Kyselyyn viitaten tuli lisää puheluita ja sähköposteja, joissa esitettiin lisää kehittämisajatuksia.

6.5 Kaupunkipyöräily

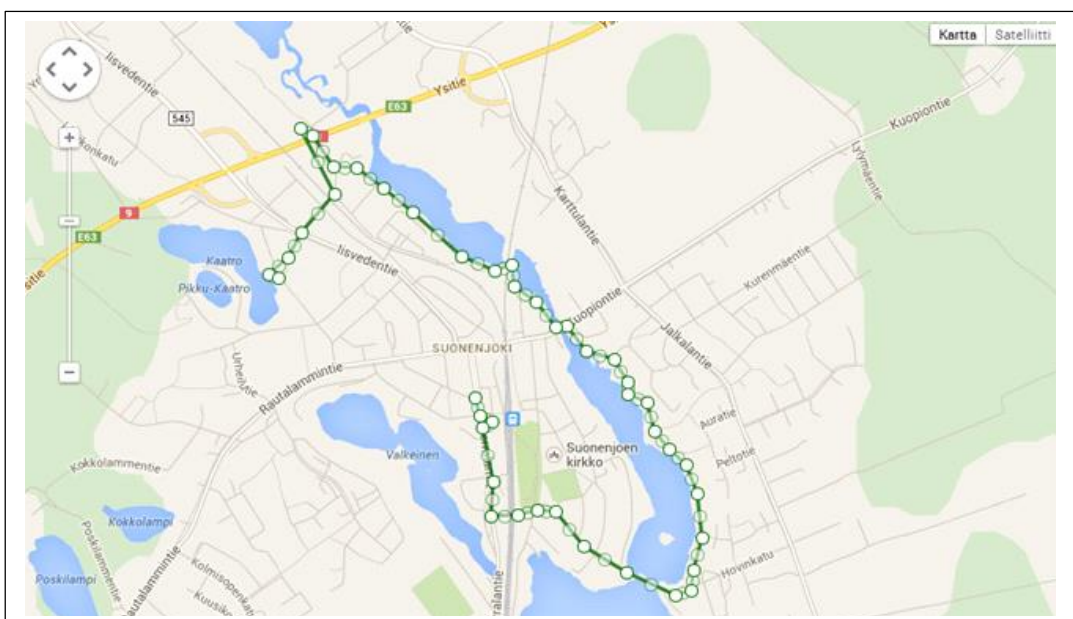
Kaupunkipyöräily on vauhdikkaampi versio gatur-osallistamismenetelmästä, jossa osallistujat kulkevat ryhmässä suunnittelualueella. Työtapaa on käytetty esimerkiksi kaavojen valmisteluvaiheessa. Altti Moisala (2013, 1) kuvaa työtapaa: ”Välillä pysähdytään keskustelemaan kuljetusta reitistä, joko osallistujien mieleen nousevien aiheiden tai kävelyä vetävän henkilön esittämien kysymysten pohjalta. Reitien varrella saatetaan esitellä kaavoitussuunnitelmia. Tuloksena saadaan paikkaan sidottuja kommentteja kaavoitettavasta alueesta.” Joensuun viherkaavan valmisteluvaiheessa tehtiin kolme kaupunkipyöräilykierrasta (Surakka, luento 13.9.2013).

Suonenjoella kaupunkipyöräily kokosi kansallisena talkoopäivänä lauantaina 17.5.2014 yhteisen ympäristön kehittämiseen kiinnostuneita suonenjokelaisia mukaan pyöräretkelle. Työpajan vetivät kaavoittaja Eija Kinnunen ja puutarhuri Heli Kanninen. Tapahtumalla tavoiteltiin maankäyttö- ja rakennuslain korostamia suunnittelun avoimuutta, osallistumista ja vuorovaikutusta - keskustelua, palautetta ja ehdotuksia yhteisten alueiden kehittämiseksi. Pyöräilystä kerrottiin kaupungin nettisivuilla (liite 8) ja ilmoitettiin paikallislehdessä edellisenä tiistaina (kuvio 23). Ilmoitus oli myös Kansallisen Talkoopäivien nettisivuilla yhtenä tapahtumana (Liite 8).

KUVIO 23. Sisä-Savon Sanomissa 13.5.2014 ollut ilmoitus kaupunkipyöräilystä

Kokoontuminen oli kaupungintalolla kello 10. Pyöräilylenkki oli noin viisi kilometriä (kuvio 24). Reitti suunniteltiin etukäteen. Reitille pyrittiin saamaan mielenkiintoisia ja ajankohtaisia kohteita. Varaututtiin myös siihen, että mikäli osallistujat toivoivat jotakin kohdetta, niin reitin oli mahdollista joustaa. Ainoastaan reitin pituutta ei haluttu kasvattaa yli viiden kilometrin. Paikalle tuli kuusi kuntalaista, matkalla muutama liittyi mukaan.

KUVIO 24. Kaupunkipyöräilyn reitti

6.5.1 Kaupungintalo ja tori

Kaupungintalo on ollut tyhjiään toista vuotta sisäilmaongelmien takia. Kuntalaisia askarruttaa talon kohtalo. Taloa on ehdotettu purettavaksi, mutta päätöstä ole vielä tehty. Kaupungintalon puistik-
koon kaivattiin keinoja takaisin. Puistikkoa voisi kehittää oleskelu/piknikpaikaksi – toiminnallisem-
maksi - siis lisää penkkejä ja pöytiä. Torin paikka on ajoittain noussut keskusteluun. Pyöräretkeläi-
set olivat nykyiseen paikkaan ja torin kokoon tyytyväisiä.

6.5.2 Keskustan kehittämissuunnitelmat

Ensimmäisellä pysähdyspaikalla (kuvio 25) kaavoittaja Eija Kinnunen esitteli konsultin luonnoste-
lemaa keskustan kehittämissuunnitelmaa. Lähtökohtana on rautatieaseman siirtyminen toiselle
puolelle rataa. Keskustelua käytiin vanhan asemarakennuksen uusista käyttöideoista ja asema-
aukion herättämisestä eloon. Ideoitiin asemalle Kari Tapio-paviljonkia ja käsityö-lähiruokakeskusta.

*KUVIO 25. Ensimmäisellä pysähdyspaikalla keskusteltiin Suonenjoen keskustan kehittämissuunnitel-
masta. Esittelijänä oli kaavoittaja Eija Kinnunen.*

6.5.3 Suonenjoki – joen ja sen rantojen kehittäminen

Toisen kerran pysädyttiin Rantaväylällä Futurian alapuolella (kuvio 26). Samalla nautittiin mehut
ja rinkelit. Rantaan on tulossa tänä kesänä grilli ja penkit korvaamaan Meijerinsaaresta purettua

nuotiopaikkaa. Paikka on myös pienimuotoinen uimaranta – uimarit olivat lähettäneet terveisiä, että rantaan pitäisi saada penkki (väylän varressa oleva on liian kaukana).

KUVIO 26. Kaupunkipyöräilyn toinen pysähdyspaikka ja mehutauko Futurian rannassa.

Muisteltiin paikan historiaa. Rannassa on ollut talo – kellarirakennus on vieläkin näkyvässä. Taloon tuli vesi yläpuolisesta lähteestä. Lähteen päälle ideoitiin Kaivuhuonetta. Joku pyöräretkeläisistä muisteli, että paikalla on ollut myös Sorsa-laivan satama.

Vastarannalta tuli puhelu – meidät oli bongattu pyöräilemästä ja soittaja halusi kertoa ajatuksensa Futurian rannan kehittämiseksi: paikalle Suonenjoen biitsi – pitkä hiekkaranta, koska se puuttuu paikkakunnalta ja kohtaan paistaa aurinko koko päivän. Keskusteltiin Suonenjoen kehittämisestä. Joki on kaupunkimme rikkaus. Sen tarjoamista mahdollisuuksista pitäisi tiedottaa enemmän ja luoda sujuvia palveluja kuten melontaretkiä.

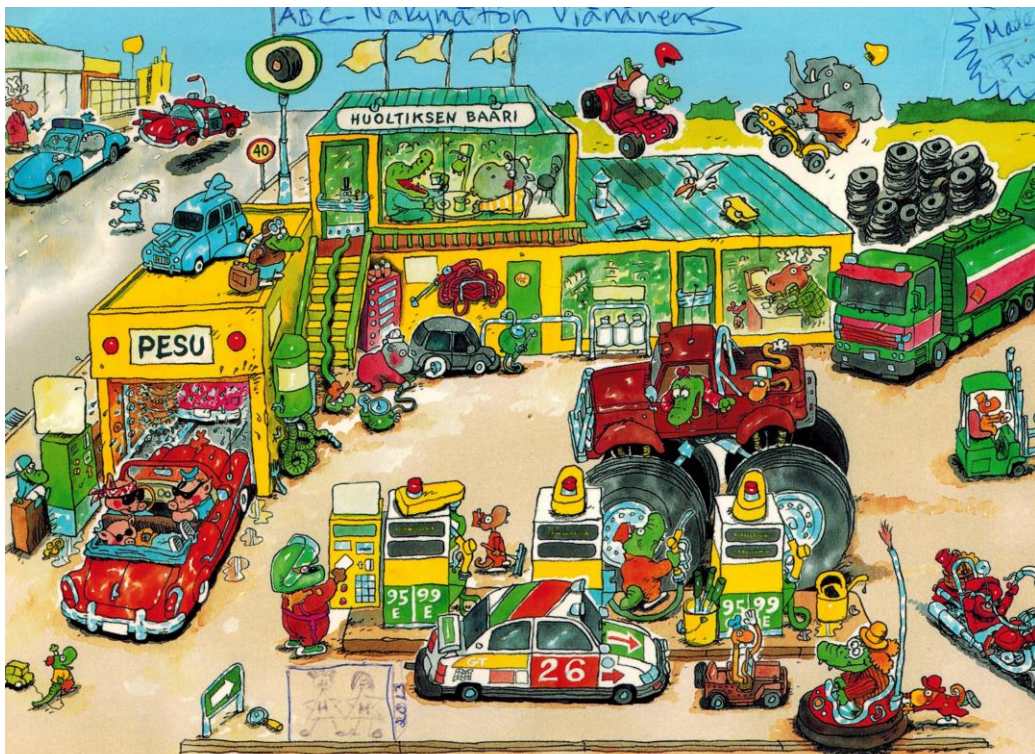
6.5.4 Jätevedenpuhdistamon alueen jatkokäyttö

Kolmas pysäkki oli puhdistamon pihalla. Puhdistamon toiminta siirtyi pois keskustasta vuoden 2015 syksyllä. Mitä alueelle sen jälkeen? Puhdistamon alueella toimii jäteasema, jolle on varmasti jatkossa etsittävä uusi paikka. Sen on jatkossakin oltava hyvin tavoitettava. Joka tapauksessa osa

puhdistamon alueesta tullaan varaamaan 9-tien leventämiselle ja Suonenjoen liittymän laajentumiselle.

Purola-seuran aktiivijäsen oli mukana pyöriilemässä. Purola-seura on vuosia yrittänyt innostaa eri tahoja kehittämään puhdistamon alueelle toimintaa (seura on toimittanut aloitteita kaupunginjohtajalle, alueosuuskaupalle ja K-kauppaketjulle). Purola-seura ideoi alueelle - vastaavasta on kuva Mauri Kunnaksen postikortissa (kuvio 27.)

- drive-in jäätelöbaaria (lasiseinä - näkyy miten jäätelöä tehdään)
- paikallisen puutarhan myymälää
- naisten huoltoasemaa = täyden palvelun asemaa- tekisivät pieniä korjauksiakin kuten pyyhkimien vaihtoa
- terassia
- kanoottivuokrausta
- Näkymättömän Viänäsen patsasta

KUVIO 27. Purola seuran visio jätevedenpuhdistamon paikan jatkokäytöstä muistuttaa Mauri Kunnaksen postikortin huoltoasemaa.

6.5.5 Kaatron uimala

Viimeisenä pysähdyimme Kaatron uimalassa. Sukeltajat olivat vedessä puhdistamassa uimaranta- aluetta. Kaatron uimala on Suonenjoen pääuimala. Sen kehittämistä tehtiin muutama vuosi sitten opinnäytetyö. Suurin poru nousi ehdotuksesta poistaa vesiliukumäki. Vesiliukumäki on toistaiseksi paikoillaan, ja uimalaa kehitetään maltillisesti suunnitelman viitoittamaan suuntaan. Tärkein toive tuleville vuosille on kiinteän vessa-suihkutilan rakentaminen. Pyöräretkeläiset pitivät Kaatroa yhtenä Suonenjoen helmistä, jonka kehittämistä ja alueesta tiedottamista pidettiin tärkeänä. Kierros päättyi kahveihin keskustan kahvilassa.

6.5.6 Arvio kaupunkipyöräilystä

Pyöräilyn järjestelyt onnistuivat ja sää suosi, mutta osallistujien vähäinen määrä oli pettymys. Oliko innostus ollut suurempaa, jos tiedotusta olisi ollut enemmän tai jos sää ei olisi ollut niin loistava pihatöille – jää arvailtavaksi. Selvää on kuitenkin, että tapahtumalla ei ole perinteitä - kyseessä oli ensimmäinen gätur Suonenjoella. Iso merkitys oli kaavoittajan mukanaololla. Kaavoittaja Eija Kinnunen pystyi taustoittamaan kysyjille maankäytön kuvioita. Mukanaolleet kaupunkilaiset edustavat aktiivisia suonenjokelaisia – he kyselivät innokkaasti ja antoivat perusteltua palautetta. Tapahtuma oli luonteeltaan keskustelevala: pääpaino oli kaupungin edustajien kunkin alueen suunnitelmien selostuksella, osallistajat kommentoivat suunnitelmia. Jokimaiseman merkitys on suonenjokelaisille suuri. Osallistajat totesivat, että joen varren rantaväylä on parasta puistorakentamista Suonenjoella. Jätevedenpuhdistamon kohdalla tuli selväksi, että Purola-seurassa puhdistamon alueen jatkokäyttöä oli mietitty. Terveiset menivät suoraan kaavoittajan tietoon. Kaatro on keskeinen virkistyspaikka kaikenikäisille, sen kehittämiseen toivottiin panostusta. Kaupunkipyöräily oli esillä paikallislehdessä ja se herätti keskustelua ja toivottuja yhteydenottoja myös suoraan.

6.6 Piirtämis- ja kirjoittamistehtävä alakoululaisille

Lasten osallistamista edustavat Kaatron koulun 4b-luokkalaiset. Heitä pyydettiin syksyllä 2014 kirjoittamaan ja piirtämään aiheista:

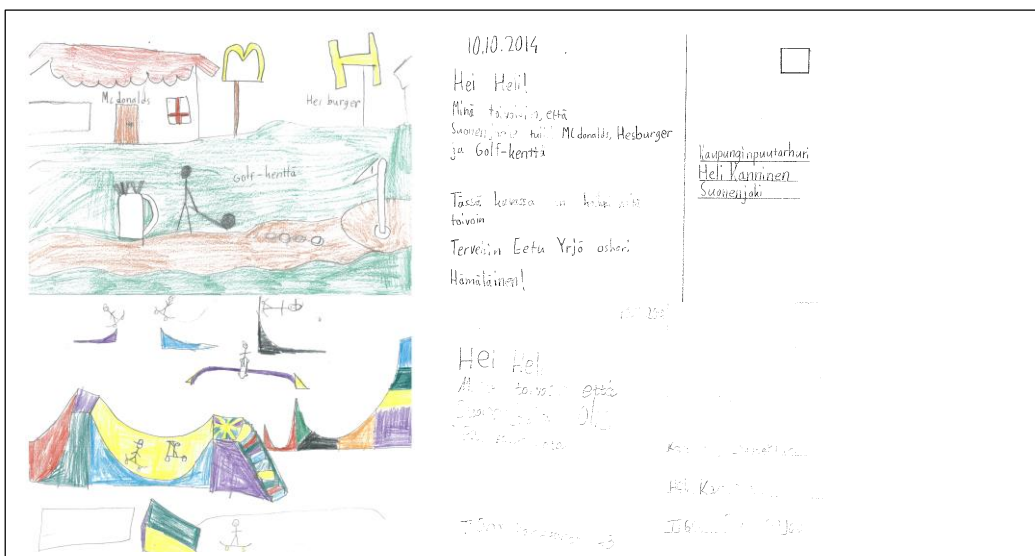
- missä lapset viihtyvät – missä ovat Suonenjoen kivoimmat, kauniimmat paikat? tai
- mikä täällä on rumaa, mitä alueita pitäisi kehittää? tai
- olisiko joku harrastus, jolle pitäisi rakentaa paikka - jotakin mitä täällä ei ole

Vastauksena saatiin marraskuun alussa 14 postikorttia – esimerkkinä kuvat 28 ja 29. Lähes kaikki kortit sisälsivät toiveita uusista harrastusmahdollisuuksista: parkour, golf, kiipeilyseinä, vesipuisto uimahallissa, islanninhevostalli, skeitti, eläinten urheilukenttä (kortin kuvassa agilityrata), keilahalli, kickboxer halli, Angry Birds landia ja pyörärata. Hampurilaisravintolaa toivottiin parissa kortissa. Vain yhdessä oli vastattu kysymykseen kauniista paikasta Suonenjoella. Nelli toteaa: ”Siioininsilta on todella kaunis paikka syksyllä.”

Tulokset vapaasta kerronnasta ja piirroksista vaativat suunnittelijalta jäsenneiltyä kyselyä enemmän tulkintaa. Vastaajajoukko kannattaa siksi rajata niin, että tulokset pystytään analysoimaan. Lasten piirustusten tulkinta syvällisemmin kuin vain luettelomalla ehdotukset, vaatisi enemmän näkemystä kuin opinnäytetyön tekijällä on. Otos on pieni, mutta se antaa suuntaa ikäryhmän toiveista.

KUVIO 28. Sanni kirjoittaa: Minä toivoisin, että täällä Suonenjoella olisi kiipeilyseinä.

KUVIO 29. Eetun ja Onnin vauhdikkaat toiveet.

7 TULOSTEN TARKASTELU

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää, millä osallistamisen keinoilla kuntalaiset tulevat kuulluiksi kunnan ympäristöä suunniteltaessa ja sen hoitoa kehitettäessä. Käytännössä eri osallistamismenetelmiä kokeiltiin Suonenjoella, jossa pyrittiin löytämään kaupungin julkisten ulkoalueiden kehittämisen painopisteet erilaisia osallistamismenetelmiä käyttäen. Työssä selvitettiin, missä ovat suonenjokelaisille tärkeimmät viheralueet, ulkoliikuntapaikat ja kävelyreitit, millaisina kaupunkilaiset ne kokevat ja kuinka niitä tulisi kehittää.

Osallistamismenetelmien toimivuus kaupunkisuunnittelun tukena riippuu suunnittelun vaiheesta. Tämän työn tavoite oli selvittää kuntalaisten mielipiteitä viheralueiden yleissuunnitelman tekoa ja sen painopisteiden arviointia varten. Kuntalaisten mielipidettä kaivattiin siis suunnitteluprosessin alkuvaiheessa. Tutkimuksen mukaan ympäristösuunnitteluprosessin alkuvaiheessa laajat kyselytutkimukset toimivat hyvin. Yläasteella tehdyllä kyselyllä saavutettiin laaja joukko kattavasti: tulokset edustavat lähes koko 7–9 -luokkalaisten ikäluokkaa. PehmoGis-työkalun avulla kerättiin paikkaansidottua tietoa. Suonenjoella kyselyillä saatiin paljon myös sellaista tietoa, jota voidaan hyödyntää heti käytännön ympäristönhoito- ja kunnossapitotyössä.

Työpajojen osallistamismenetelmänä käytetyt SWOT-analyysi ja tulevaisuustyöpaja tuottivat lyhyessä ajassa runsaasti kehittämissideoita ja vastaukset olivat samansuuntaiset kuin laajoissa kyselyissä. Perhepäivähoitajien tekemällä SWOT-analyysillä tavoiteltiin myös pienten lasten ääntä, mutta se jäi heikoksi. Kyselyt eivät ole syvää vuorovaikutteista osallistumista, koska vastaajat eivät saa suoraan palautetta antamistaan kehitysajatuksista. Vuorovaikutteisempaa osallistumista edusti kaupunkipyöräily. Kaupunkipyöräilyn pieni osallistujamäärä mahdollisti suoran keskustelun osallistujien kanssa. Voitaisiin puhua mahdollistamisesta osallistamisen sijaan. Yhteissuunnittelua edusti lukiolaisten tulevaisuustyöpaja, jossa yhteenvetona saatiin samansuuntaiset tavoitteet ympäristösuunnittelulle kuin laajoissa kyselyissäkin. Alaluokkalaisten piirustukset antoivat suuntaa ryhmän toiveista.

Toinen keskeinen tutkimusteema oli selvittää, missä ovat suonenjokelaisille tärkeimmät viheralueet, ulkoliikuntapaikat ja kävelyreitit. Tutkimuksen mukaan suonenjokelaisille tärkeimmät ympäristökohteet ovat Rantaväylä, Kaatron uimala ja Lintharju. Nämä yhdistävät suonenjokelaisia ikään tai sukupuoleen katsomatta. Kyselyn tuloksena kärkeen nousseet teemat eivät olleet yllätys. Aina

osallistumisen ei tarvitse tuoda suunnitteluun jotain täysin uutta näkökulmaa, vaan myös olemassa olevien ajatusten vahvistuminen ja monipuolistuminen osallistumisen kautta palvelee suunnittelua (Kulopää 2013, 1).

Kolmas tutkimuskysymys oli: Minkälaisina suonenjokelaiset kokevat kaupunkinsa viherympäristön ja ulkoliikuntapaikat tällä hetkellä? Tätä kysyttiin suoraan paikkatietopohjaisessa kyselyssä. Vastauksen mukaan puistojen ja leikkikenttien määrään oltiin suhteellisen tyytyväisiä, mutta niiden hoidon tasoa piti kolmannes puutteellisena tai jopa huonona. Ulkoliikuntapaikat ovat Suonenjoen ylpeys - niiden määrään oltiin tyytyväisiä ja hoitoa kiitettiin.

Viimeinen tutkimuskysymys oli: Kuinka suonenjokelaiset kehittäisivät viherympäristöään toimivammaksi ja viihtyisämmäksi? Aineistossa on paljon ideoita ja kehittämissajatuksia. Jokainen saatu palaute on itsessään arvokas. Yksityiskohtaista ja suoraa palautetta tuli penkkien ja roskisten sijoitteluun. Uimarantojen merkitys virkistysalueena suonenjokelaisille on kiistaton, erityisesti Kaatron uimala on tärkeä. Uimarantojen siisteyttä halutaan parantaa. Arkista liikuntaympäristöä ovat kevyen liikenteen väylät. Väyläverkostoa on syytä suunnitella kokonaisuutena niin, että lenkit ovat vaihtelevia ja yhtenäisiä. Väylien ja reittien varsille toivotaan lisää kuntoilulaitteita. Koiranomistajat ovat kasvava ryhmä, heidän toiveensa koirapuisto on perusteltu. Yksi ympäristörakentamisen painopiste jatkossa on liikuntarajoitteisten parempi huomioiminen. Väen ikääntyminen tuo rollaattoreita raitille ja esteetön ympäristö helpottaa liikkumista esimerkiksi lastenvaunujen kanssa.

Kyselyt ja työpajat tavoittivat yhteensä 309 vastaajaa. Eniten osallistujia oli kyselyyn yläasteella, 196 osallistujaa. Paikkatietopohjaiseen kyselyyn saatiin 66 vastausta. Lukiolaisten tulevaisuusvertaassa oli paikalla 12 opiskelijaa. Perhepäivähoitajien palaverissa 13 täytti SWOT-ruudukon. Kaupunkipyöräilyssä oli mukana kahdeksan kuntalaista. Alakoululaisilta saatiin 14 piirustusta. Määrällisesti 4,1 % kunnan väestöstä pysähtyi miettimään kotikuntansa ympäristöasioita. Yläasteikäiset painottavat kyselyyn osallistujien keski-ikää nuoremmaksi, kun taas paikkatietopohjaisen kyselyn vastaajista 90,8 % oli yli 25-vuotiaita.

Kysymyksiä koevastautettiin ja niillä pyrittiin kattamaan tutkimusalue. Jorma Kanasen (2014, 25) mukaan laadullisessa tutkimuksessa tutkija on itse tutkimusinstrumentti. Tutkija toimii tiedonkeruukoneena: hän päättää mitä hän kysyy, paljonko hän kysyy ja keneltä hän kysyy. Tutkijan oman harkinnan ja päätöksenteon varaan jää paljon. Kolmen paikkatietopohjaisen kyselyn kysymykseen

saaduista vastauksista on tehty koosteet liitteeksi. Näin lukija pääsee näkemään aineiston monivaihteisuuden.

Tässä työssä ei hyödynnetty sosiaalista mediaa, vaikka sen voimaan yleisesti uskotaan. Sosiaalisen median erilaiset alustat (esimerkiksi Facebook, LinkedIn ja blogit) mahdollistavat erilaisten aihealueiden ympärille syntyvät ryhmät ja niiden tutkimisen (Kananen, J. 2014, 31). Sosiaalisen median käyttö osallistamismenetelmänä rajattiin laajuutensa vuoksi tästä työstä pois.

Nettikyselyissä on riskinä vastausten manipulointi. Suomen ympäristökeskuksen tutkija Jari Lyytimäki pohtii blogissaan (3.12.2014), että erilaiset eturyhmät voivat pyrkiä vaikuttamaan tuloksiin haalimalla kyselyyn mahdollisimman paljon vastaajia omista joukoista. Jos tämä onnistuu, saadaan ulkopuolisen tahon tekemän kyselyn tulokset näyttämään itselle mieluisalta. Tästä ei Suomenjoen PehmoGis-kyselyssä ollut viitteitä. Vastaukset olivat kukin itsenäisiä, niissä ei ollut nähtävissä halua julistaa vain yhtä asiaa tai näkökantaa.

Opinnäytetyön teoriaosassa tarkasteltiin osallistamista myös laajassa kontekstissa, koskien koko julkisen sektorin hallintotapaa. Julkinen hallintotapa on muuttumassa avoimemmaksi ja osallistavampaan suuntaan. Suomenjoellakin eletään murrosvaiheessa; tämä opinnäytetyö on yksi esimerkki siitä, että yhteistä ympäristöä suunnittelemaan halutaan laajempi joukko kuin vain virkamiesryhmä. Kuntakokojen kasvaessa paikallisen näkemyksen ja tiedon painoarvo kasvaa.

Asiat eivät tulevaisuudessa enää etene vain ylhäältä alas vaan myös alhaalta ylös ja valta jakaantuu yhä enemmän horisontaalisesti. Osallistamistyöpajoissa keskeinen rooli on hankkeen vetäjällä, fasilaattorilla. Fasilaattori luo puitteet, mahdollistaa eri osapuolten osallistuminen. Tampereen kaupungin kuntademokratian kehittämispäällikkö Antti Leskinen (2014) toteaa osallistamisresurssien riittämättömyyden kolumnissaan ja lisää: ”- - Suomessa osallistumisen järjestäjät eivät ole ammattikunta. Verkottuminen on vähäistä, joten asioita keksitään aina uudelleen.” Alan koulutusta on vähän. Monialaisilla ammattikorkeakouluilla olisi hyvät puitteet tarjota tätä koulutusta. Hankkeiden vetäjiä ja työpajojen järjestäjiä tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän.

Kyselyihin ja työpajoihin osallistuvat aktiiviset ihmiset. Puhutaan jopa ”ammattiosallistujista”, jotka alkavat toimia managerimaisesti ja saattavat kaapata järjestöt ja yhdistykset omien etujensa ajajiksi. Tampereen yliopiston kaupunkisuunnittelun kurssilla vuonna 2013 pyrittiin monipuolistamaan osallistamistapoja. Yhteenvedossa todetaan, että erilaiset osallistumismenettelyt eivät useista

vaihtoehtoista huolimatta onnistu tavoittamaan tasaisesti kaikkia kansalaisryhmiä. Syynä voi olla kiire – ei ehditä erikseen järjestettävään yleisötilaisuuteen. Tai ihmiset eivät koe, että heillä on tietoa, asiantuntemusta ja näkemystä. Kuitenkin juuri ihmisten kokemuksiin perustuva, paikallisia käytäntöjä ja näkemyksiä raottava tieto on kaupunkien suunnittelussa tarpeellista. Tampereella pyrittiin tavoittamaan erityisesti sellaisia kansalaisryhmiä kuten keskustassa hengailevat nuoret, lapsiperheet, koiranomistajat tai arkiset ohikulkijat, jotka jäävät usein kansalaiskuulemisten marginaaliin ja joiden näkemysten keräämiseen ei kaavoitusorganisaatiolla välttämättä ole resursseja tai perinteitä. Yliopiston opiskelijat kokeilivat kävely- ja tilannehaastatteluja. Kävelyhaastattelussa haastateltavan kanssa kuljettiin hänen valitsemallaan reitillä ja haastattelija toimi yhdessä haastateltavan kanssa ympäristön havainnoijana. Menetelmällä saatiin paikkaan sidottua kokemuksellista tietoa, jota on hankala saada esiin muilla menetelmillä. (Bamberg, Chudoba, Leino, Nieminen & Santaoja 2013, 1–2.) Osallistaminen ei ole helppo laji.

Vuorovaikutteisen suunnittelun keskeinen ristiriita on tasapuolisuus. Jos puolet hyväksyy ja puolet vastustaa, niin mitä tehdä? Osallistumisen tavoitteena on saada kuuluviin erilaiset näkemykset ja intressit. Suunnittelijan tehtävänä on sekä sovittaa yhteen erilaisia näkemyksiä että pystyä perustelemaan tehtyjä suunnitteluratkaisuja. Sellaisiakin ratkaisuja, jotka ovat vastakkaisia jonkun ryhmän näkemysten suhteen (Kulonpää 2013, 2).

Teoriaosassa puhuttiin paljon hiljaisesta tiedosta. Tutkija itse voi olla myös yhdenlainen vaikutteiden imupaperi. Inhimillisen suunnitteluotteen isoäiti Jane Jacob kehotti jo kuusikymmentä vuotta sitten: “Go out there and see what works and what doesn’t work, and learn from reality. Look out of your windows, spend time in the streets and squares and see how people actually use spaces, learn from that, and use it.” (Anderson-Oliver 2013, viitattu 17.10.2014.)

LÄHTEET

Ahonen-Rainio, P. & Wallin, S. 2012. Kaupunkitutkimuksenpäivät, työryhmän ”Avoin data – avoin kaupunki: kaupunkitutkimuksen digitaalinen ulottuvuus” avaus 3.5.2012. Viitattu 21.10. 2014. <http://www.kaupunkitutkimuksenpaivat.net/2012/s7.shtml>.

Anderson-Oliver, M. 2013. Cities for people: Jan Gehl. Viitattu 17.10.2014. <http://assemblepapers.com.au/2013/06/13/cities-for-people-jan-gehl/> Assemble papers sivuston blogi 13.6.2013.

Anttiroiko, A-V., Haveri A., Karhu, V, Ryyänen, A. & Siitonen, P. 2007. Kuntien toiminta, johtaminen ja hallintasuhteet. Viitattu 11.2.2015. http://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/65390/kuntien_toiminta_johtaminen_ja_hallintasuhteet_2007.pdf?sequence=1.

Anuti, P. & Vesikansa, S. 2007. Ohjeita Tulevaisuusverstaiden pitämiseen. Helsingin kaupunki nuorisosiainkeskus. Viitattu 20.1.2014. <http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Osallistu+ja+vaikuta/Avara+-+Nuorten+osallisuuskeskus/Materiaalit>.

Arola, T. 2002. Vuorovaikutteinen kaavoitus ja kuntalaisten vaikuttaminen. Kansalaisyhteiskunnan, suunnittelun ja päätöksenteon kohtaaminen maankäytön suunnittelussa. Suomen Kuntaliitto: Helsinki.

Aura, S., Horelli, L. & Korpela, K. 1997. Ympäristöpsykologian perusteet. WSOY: Porvoo.

Bamberg, J., Chudoba, M., Leino, H., Nieminen, J. & Santaoja, M. 2013. Uusilla menetelmillä kiinni kokemukselliseen tietoon. Artikkelit Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran lehdessä Versus 4:2 (2013) ss 1-3. Viitattu 24.2.2015. http://www.ays.fi/versus/pdf/versus_4_1.pdf.

Broberg, A., Kahila, M., Kyttä, M. & Tynnilä, J. 2009. Elinympäristön koettu laatu, osa 2. Osa OPUS-hankkeen loppuraporttia Staffans & Väyrynen (2009) toim. Oppiva kaupunkisuunnittelu. Viitattu 5.10.2014. http://pehmo.tkk.fi/static/pdf/mantsala_kerava_nurmijarvi.pdf.

CoPack 2012. Yhteistoiminnallisen suunnittelun menetelmät. Viitattu 29.1.2015. <http://co-pack.oamk.fi/fi/menetelmat/menetelmat/>.

Elo, R. 2014. Osallistavien työkalujen käytettävyys kansalaisten näkökulmasta. Kirjoitus SADe-blogisivustolla Sateen varjolla 5.10.2014. Viitattu 27.1.2015. <http://sateenvarjolla.blogspot.fi/2014/10/osallistavien-tyokalujen-kaytettavyys.html>.

Espoon kaupunki 2015. Anna palautetta: Kaavoitus, rakentaminen ja asuminen -palautesivut. Viitattu 27.1.2015. <https://easiointi.espoo.fi/eFeedback/fi/Feedback/10-Asuminen%20rakentaminen%20ja%20kaavoitus>.

Faehnle, M. 2014a. Osallistumisen tehostustalkoot. Kirjoitus SADe-blogisivustolla Sateen varjolla 16.12.2014. Viitattu 27.1.2015. <http://sateenvarjolla.blogspot.fi/search?updated-min=2014-01-01T00:00:00%2B02:00&updated-max=2015-01-01T00:00:00%2B02:00&max-results=33>.

Faehnle, M. 2014b. Collaborative planning of urban green infrastructure : Need, quality, evaluation, and design. Academic dissertation 16.5.2014. Viitattu 15.2.2015. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/44687/Faehnle_Maija_PhD_web.pdf?sequence=1. Suomenkielinen tiivistelmä <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/44687>.

Harju, A. 2014. Osallistuminen. Artikkelit Kansalaisyhteiskunta-verkkosivuilla 10.12.2004. Viitattu 2.11.2014. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/osallistuminen.

Harju, A. 2013. Voimaantumista deliberaation kautta. Blogikirjoitus Deliberatiivisen demokratian instituutin blogisivuilla 19.4.2013. Viitattu 31.1.2015. <http://www.deliberaatio.org/~delibero/wordpress/?p=256#more-256>.

Heikkinen, H. & Huttunen, R. 1999. Kriittinen teoria ja toimintatutkimus. Teoksessa Heikkinen, H., Huttunen, R. & Moilanen, P. (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Jyväskylä 1999, s. 155-186. Viitattu 4.1.2014. http://www.academia.edu/2528354/KRIITTINEN_TEORIA_JA_TOIMINTATUTKIMUS.

Heinonen, S. & Ruotsalainen, J. 2012. Ihmisten kaupunki 2030. Elävä esikaupunki- hankkeen 2. tulevaisuuskliniikka "Oppomunity" 16.4.2012. Tulevaisuuden tutkimuskeskus Tutu e-julkaisu 7/2012. Viitattu 30.1.2015. https://www.utu.fi/fi/yksikot/ffrc/julkaisut/e-tutu/Documents/eTutu_2012-7.pdf.

Helsingin rakennusvirasto 2015. Twitter. Viitattu 14.2.2015. <https://twitter.com/rakennusvirasto>.

Helsingin rakennusvirasto 2014. Rakennusviraston some-työ palkittiin. 12.11.2014. Viitattu 14.2.2015. http://www.hel.fi/www/uutiset/fi/rakennusvirasto/rakennusviraston_some-tyo_palkittiin.

Helsinki Region Infoshare 2015. Mitä on avoin data? Viitattu 30.1.2015. <http://www.hri.fi/fi/mita-on-avoin-data/>.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997/ 2007. Tutki ja kirjoita. 13. painos. Helsinki: Tammi.

Horelli, L. 2013. New Approaches to Urban Planning. Viitattu 15.8.2014. <https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/10244/isbn9789526051918.pdf?sequence=1>.

Horelli, L. 2012. Yhteisöllisyyttä ja kansalaistaitojen oppimista osallistuvan sähköisen suunnittelun avulla. TERVE-SOS 8.5.2012. Viitattu 20.10.2014. <http://www.slideshare.net/THLfi/liisa-horelli-tervesos-2012>.

Horelli, L. & Saad-Sulonen, J. 2012. Luento Kaupunkitutkimuksenpäivillä 3.5.2012. Avoin data osallistuvassa sähköisessä suunnittelussa: esimerkkejä ja pohdintaa. Viitattu 21.10.2014. <http://www.kaupunkitutkimuksenpaivat.net/2012/s7t9.shtml>.

Hämäläinen, K., Vilka, H. & Miettinen, S. 2011. Asiakasymmärryksen ja käyttäjätiedon hankkiminen. Teoksessa Miettinen S. (toim.) Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Teknologiateollisuus ry ja Savonia amk. 2. painos.

- Ilvonen, A. 2011. Miten vaikutan? Kansalaistoimijan vaikuttamisopas. Viitattu 15.1.2014. <http://osallistu-fi-bin.directo.fi/@Bin/a96c4aaf8e110a91d23a80525fba91cd/1386526391/application/pdf/299855/Miten%20vaikutan.%20Kansalaistoimijan%20vaikuttamisopas.%20Anne%20Ilvonen%20%28ID%2011502%29.pdf>. Julkaisija OK-opintokeskus.
- Jalonen, H. 2007. Kompleksisuusteoreettinen tulkinta hallinnollisen tehokkuuden ja luovuuden yhteensovittamisesta kunnallisen päätöksenteon valmistelutyössä. Julkaisu 693, Tampereen teknillinen yliopisto: Tampere.
- Jyväskylän kaupunki 2012. Jyväskylän kaupungin viherpolitiikka. Viitattu 9.10.2014. <http://www.jyvaskyla.fi/kaavoitus/viherpolitiikka>.
- Jäppinen, T. 2005. Hallinnosta hallintaan – hierarkioista verkostoihin vai niiden yhdistelmiin?. Pro gradu Tampereen yliopisto, Yhdyskuntatieteiden laitos. Viitattu 29.1.2015. <https://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/92672/gradu00533.pdf?sequence=1>.
- Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu 176: Jyväskylä.
- Karjalainen, M. 2012. Kansalaisfoorumit edustuksellisessa päätöksenteossa. Oikeusministeriön julkaisu sarjassa Selvityksiä ja ohjeita 51/2012. Viitattu 14.1.2015. file:///C:/Users/Kanninen/Downloads/Kuntademokratiaselvitys_Kansalaisfoorumit.pdf.
- Kekki, S. & Paakkolanvaara, A. 2010. Hyvinkään viheralueohjelma 2011-2020. Hyvinkään kaupunki, Tekniikka ja Ympäristö, Kunnallistekniikka/Puistoyksikkö.
- Kenni, M., Lehtinen, T., Lundström, I. & Rantakokko, J-P. 2009. Vallakas – kuntalaisen vaikuttamisopas. Suomen Kuntaliitto. Viitattu 2.11.2014. <http://www.kunnat.net/fi/palvelualueet/demokratia/osallistuminen/vallakas/Documents/Vallakas%20-%20kuntalaisen%20vaikuttamisopas.pdf>.
- Kronqvist, J. 2012. Diaesitys. Mitä on palvelumuotoilu? Ja miten siitä voi hyötyä? Viitattu 2.1.2015. <http://www.slideshare.net/juhak/mit-on-palvelumuotoilu?related=1> Ladattu 20.3.2012.

Kujala, K. 2013. Suomen 11 suurimman kaupungin vihertoimen johdon tapaaminen Lahdessa 26.-27.9.2013. Kaupunginpuutarhurien Seuran syystiedote 2013. Tekijän hallussa.

Kulopää, D. 2013. Osallistumisen ja kokemuksellisen tiedon hyödyntäminen kaupunkisuunnittelussa: tapauksena käynnissä oleva keskustan yleiskaava. Artikkelit Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran lehdessä Versus 4:6 (2013) sivut 1-2. Viitattu 2.3.2015. http://www.ays.fi/versus/pdf/versus_4_6.pdf.

Kuntalaki 17.3.1995 / 365.

Laita, S. 2015. "Ankeuttajavirasto" taistelee nettikohuja vastaan huumorilla – ilman pomojen kyy-läystä. Helsingin Sanomat 13.1.2015. Viitattu 14.2.2015. <http://www.hs.fi/ilta/12012015/a1421068297062>.

Lahden kaupunki 2015. Palautelomake. Viitattu 12.2.2015. <http://e-asiointi.lahti.fi/eFeedback/fi/Feedback/17-Puistot%20ja%20metsien%20hoito>.

Larjovuri, R-L., Nuutinen, S., Heikkilä-Tammi, K. & Manka, M-L. 2012. Asiakkaat kuntapalveluiden kehittäjiksi. Opas tehokkaan osallistumisen työkaluihin. Tekes. Viitattu 3.1.2014. http://www.tekes.fi/Julkaisut/asiakkaat_kuntapalvelujen_kehittajiksi.pdf.

Leino, H. 2008. Kansalaisosallistuminen kaupunkisuunnittelussa - Rajaorganisaatioita vai hybridien hallintaa? Alue ja Ympäristö 37: 2 (2008). 41–48.

Leskinen, A. 2014. Mistä osallistumisjumbppaa? Kolumni Kuntaliiton sivuilla 21.10.2014. Viitattu 27.1.2015 <http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/kolumnit/2014/Sivut/2014-10-21-antti-leskinen.aspx>.

Leskinen, A., Paldanius, J. & Tulkki, K. 1998. Kun haluat vaikuttaa - osallistu elinympäristösi suunniteluun. Helsinki: Oy Edita Ab.

Luma-porttaali 2013. Kehittämistutkimuksesta saadaan käytännöllistä tietoa opetuksen kehittämiseen. Viitattu 19.10.2014. <http://www.luma.fi/artikkelit/1913/kehittamistutkimuksesta-saadann-kaytannollista-tietoa-opetuksen-kehittamiseen> artikkeli 9.4.2013.

Lyytimäki, J. 2014. Verkkokyselyt: tunteenpurkauksia vai harkittua palautetta? Kirjoitus SADe-blogisivustolla Sateen varjolla 3.12.2014. Viitattu 2.3.2015. <http://sateenvarjolla.blogspot.fi/2014/12/verkkokyselyt-tunteenpurkauksia-vai.html>.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132.

Maanmittauslaitos. 2015. Paikkatietoikkuna. Viitattu 30.1.2015. <http://www.paikkatietokkuna.fi/web/fi/inspire-direktiivi>.

Metla 2012. A'WOT -menetelmä – ohjelmatyöhön osallistuvien toimintaympäristöä koskevat näemykset paremmin esiin. Viitattu 22.2.2015. <http://www.metla.fi/uutiskirje/metsatalous-ja-yhteiskunta/2012-02/uutinen-3.htm>.

Miettinen, S. 2011. Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Teknologiateollisuus ry ja Savonia amk. 2. painos.

Miettinen, S. 2009. Johdatus Palvelumuotoiluun. Viitattu 1.1.2015. <http://www.slideshare.net/samiitti/johdatus-palvelumuotoiluun>. Ladattu 12.12.2009.

Moisala, A. 2013. Osallistamisen menetelmät – tiedonkeruuta ja yhdessä suunnittelua. Artikkelialue- ja ympäristötutkimuksen seuran lehdessä Versus 4/ 2013 s 1-3. Viitattu 24.2.2015. http://www.ays.fi/versus/pdf/versus_4_2.pdf.

Mäkäräinen, J. 2015. Elinympäristö lasten ja nuorten silmin Oulussa. Blogikirjoitus 19.1.2015. Viitattu 27.1.2015. <http://sateenvarjolla.blogspot.fi/>.

Oikeusministeriö 2014. Avoin ja yhdenvertainen osallistuminen; Valtioneuvoston demokratiapolitiin selonteko 2014. OM selvityksiä ja ohjeita 14/2014. Viitattu 20.10.2014. http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1394630106756/Files/OMSO_14_2014_Demokr_selonteko_2014_SU_70_s.pdf.

Oikeusministeriö 2010. Valtioneuvoston periaatepäätös demokratian edistämisestä Suomessa. OM 17/2010. Viitattu 15.10.2014 http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/172010periaatepaatosdemokratianedistamisestasuosessa/Files/OMML_17_2010_Periaatepaatos_demokratian_edistamisesta_Suosessa.

Oulun ammattikorkeakoulu 2015. Tukimateriaali alueellisen metsäohjelman laadintaan. Viitattu 15.1.2015. <http://www.oamk.fi/hankkeet/hyvamo/tukimateriaali/metsaohjelma/html/resurssit.html>.

Opetushallitus 2015a. Ennakoinnin sähköinen tietopalvelu Ensti. Viitattu 22.1.2015. http://www.oph.fi/tietopalvelut/ennakointi/koulutus_ja_osaamistarpeiden_ennakointi/menetelmat.

Opetushallitus 2015b. SWOT-analyysi. Viitattu 20.2.2015. http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/laadunhallinnan_tuki/wbl-toi/menetelmia_ja_tyovalineita/swot-analyysi.

Pallasmaa, J. 1985. Elämyksen geometria – näkökulma arkkitehtuurin fenomenologiaan. *Arkkitehti* 3. 44–49.

Poikola, A. 2010. Osallistaa vai mahdollistaa? Blogi 15.12.2010. Viitattu 2.11.2014. <http://www.mahdollista.fi/2010/12/15/osallistaa-vai-mahdollistaa/>.

Pykäläinen, J. 2013. Ennakoinnin tavoitteet, käsitteet ja käyttö. Professori Itä-Suomen yliopisto. Luento Oulun ammattikorkeakoulussa 12.12.2013. Tekijän hallussa.

Rissanen, O. 2012. Pro gradu tutkielma Omaehtoista osallistumista - Tapaustutkimus Kallio-liik-keestä 2000-luvun kaupunginosatoimintana. Helsingin yliopisto, geotieteiden ja maantieteen laitos, maantieteen osasto. Viitattu 10.10.2014. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38329/Yhdistetty_1.pdf?sequence=2.

Roininen, J. 2012. Alue- ja yhdyskuntasuunnittelun arvioinnin fragmentoitunut luonne ja eheyttäminen (Fragmentation and Reintegration of Evaluation in Regional and Urban Planning). Helsinki: Aalto-yliopisto. Viitattu 11.2.2015. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/31505/aluejayh.pdf?sequence=1>.

Rouvinen-Wilenius, P. 2013. Voidaanko yhdenvertaista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä mitata? Pover Point esitys Allianssin hyvinvointifoorumissa Helsingissä 19.9.2013. Viitattu 1.11.2014. <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/679/fid/2406/>.

Saad-Sulonen, J. 2014. Stepping beyond citizen participation as we know it: multiple participations and the path towards collaborative work. Kirjoitus SADe-blogisivustolla Sateen varjolla 12.8.2014. Viitattu 27.1.2015. <http://sateenvarjolla.blogspot.fi/2014/08/stepping-beyond-citizen-participation.html>.

Salo, H. 2014. Kysely yläkouluiäisille: Nuorisotyö ja ulkoalueet Suonenjoella. Poverpoint- esitys. Tekijän hallussa.

Sriskandarajah N., 2013. Social learning in agri-environmental consultation. Professori, SLU Oamk:n luento 21.11.2013. Tekijän hallussa.

Staffans, A. 2004. Vaikuttavat asiakkaat. Vuorovaikutus ja paikallinen tieto kaupunkisuunnittelun haasteina. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja A 29.

Suomen eOppimiskeskus ry 2015. Osallistamisen käsikirja. 17.2.2015. Viitattu 28.1.2015. <http://www.slideshare.net/eOppimiskeskus/osallistamisen-ksikirja>.

Suomen perustuslaki 11.6.1999 / 731.

Suomen Kuntaliitto 2010. Keskiössä kuntalainen - Suomen Kuntaliiton demokradiapoliittinen asiakirja 2010-2012. Kuntaliiton hallitus 4.2.2010. Viitattu 3.1.2014. http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/uutisia/2013/demokradiapoliittinen%20asiakirja/Keskiossa_kuntalainen_20100204.pdf.

Suomen Riskienhallintayhdistys ry 2015. Nelikenttäanalyysi – SWOT. Viitattu 20.2.2015. <http://www.pk-rh.fi/index.php?page=swot>.

Suonenjoen kaupunki 2014. Talousarvio 2015.

Surakka, K. 2013. Joensuun viherkaava. Luento Itä-Suomen vihertoimijoiden tapaamisessa 13.9.2013. Tekijän hallussa.

Sääskilahti, K. 2012. Osallistavan suunnittelun ja laadullisen tiedon keräämisen työkalu. Pover Point esitys 2.3.2012. Oulun yliopisto / Oulun Eteläisen instituutti. Viitattu 1.1.2014. http://www.oamk.fi/hankkeet/innogis/docs/materiaalit/osallistava%20suunnittelu/saaskilahti_innogis_osallistava_suunnittelu.pdf

Tikkanen, J. 2014. Johdatusta suunnittelukokonaisuuteen. Yliopettaja Oamk. Oamk:n luento 15.1.2014. Tekijän hallussa.

Tikkanen, J. 2013. Johdatus osallistavaan kehittämiseen. Yliopettaja Oamk. Oamk:n luento 13.12.2013. Tekijän hallussa.

Tikkanen, J. 2003. Alueellisen metsäohjelmatyön osallistamismenettely PohjoisSuomen metsäkeskuksissa vuosina 1997–1998 ja 2000–2001. Metsätieteen aikakauskirja 3(2003): 321–344.

Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko VNS 7/2013

Valtioneuvoston tulevaisuusvaliokunnan mietintö 24.9.2014. TuVM 1/2014 vp - VNS 7/2013 vp. Kestävällä kasvulla hyvinvointia. Viitattu 20.10.2014 <http://www.edilex.fi/mt/tuvm20140001>.

Valtiovarainministeriö 2014a. Demokratiajaosto. 2014. Viitattu 30.1.2015. http://www.vm.fi/vm/fi/05hankkeet/0107_kuntauudistus/09_kuntalakiuudistus/05_demokratiajaosto/index.jsp.

Valtiovarainministeriö 2014b. SADe-ohjelman käyttöönotetut palvelut 6.6.2014. Viitattu 27.1.2015. http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/SADe_palvelujen_kyttiedot_muistio_2014-06-06.pdf.

Valtiovarainministeriö 2014c. SADe-ohjelman toimintakertomus 2013. Toimintakertomus päivätty 16.1.2014. Viitattu 27.1.2015. http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/SADe_TOIMINTAKERTOMUS_2013.pdf.

Virtuaaliammattikorkeakoulu 2015. Ylemmän AMK- tutkinnon metodifoorumi: Hiljainen tieto. Viitattu 10.2.2015. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289457551/1194290763710.html>.

Vuorinen, A. 2014. Re: VL: Tarttis tehdä jotain. Sähköpostiviesti 16.5.2014.

Ylitalo-Kallio, P. 2012. Osallistava suunnittelu. Kirjoitelma ITIMS53 Interaktiivisen median suunnittelun tutkimus 2012. Viitattu 14.2.2015. [file:///C:/Users/Kanninen/Downloads/ITIMS53_kirjoitelma_PD_paiviyk%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Kanninen/Downloads/ITIMS53_kirjoitelma_PD_paiviyk%20(2).pdf).

Yle Uutiset 2014. Poikkeava viestintä poiki kiitosta Helsingin rakennusvirastolle. 12.11.2014. Viitattu 14.2.2015. http://yle.fi/uutiset/poikkeava_viestinta_poiki_kiitosta_helsingin_rakennusvirastolle/7621301.

Ympäristöministeriö 2014a. Liiteri - elinympäristön tietopalvelu. Sivua päivitetty 12.11.2014. Viitattu 27.1.2015. http://www.ymparisto.fi/FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Ohjelmat_ja_strategiat/Asumisen_ja_Rakentamisen_ePalvelut_SADe/Liiteri__elinympariston_tietopalvelu.

Ympäristöministeriö 2014b. Tarkkailija seuraa elinympäristöäsi. Sivua päivitetty 8.10.2014. Viitattu 27.1.2015. http://www.ymparisto.fi/FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Ohjelmat_ja_strategiat/Asumisen_ja_Rakentamisen_ePalvelut_SADe/Tarkkailija__seuraa_elinymparistoasi.

LIITTEET

1. Lahden kaupungin paikkatietopohjainen palautelomake
2. Ilmoitus tulevaisuustyöpajasta lukion ilmoitusnäytössä
3. Juttu ulkoaluekyselystä paikallislehdessä 13.5.2014
4. Tarttis tehdä jotain - ulkoaluekysely 1.- 25.5.2014
5. Vastauksia pehmogis-kyselyyn; kehittämiskohteita: Mihin toivoisit uuden puiston, lisää puistorakentamista?
6. Vastauksia pehmogis-kyselyyn; rumat paikat: Missä on rumaa, siistittävää, turvatonta?
7. Pehmogis-kyselyn vapaa sana
8. Ilmoitus kaupunkipyöräilystä

LAHTI

[KIRJAUUDU SISÄÄN](#)
FIN

Anna palautetta: Puistot ja metsien hoito

Valitse palautteelle sopiva aihe ja kirjoita palautteesi. Sinisellä ☆-merkillä merkityt kentät ovat pakollisia.

Alhe ☆

Valitse palautteen aihe ▼

Palauteteksti (Ei yhteystietoja eikä arkaluontoista tietoa) ☆

Palautteen saa julkaista

Palautte voidaan julkaista nähtävillä palautepalvelun etusivulla olevassa "Hae ja selaa palautteita" -osiossa ja RSS-syötteissä. Palautteesta ei julkaista "Anna yhteystiedot" -kohtaan annettuja tietoja.

Liitteet

Voit liittää palautteeseen yhden tai useampia liitetiedostoja, esimerkiksi kuvia havainnosta. Liitteiden yhteentaskettu maksimikoko on 4Mb.

Valitse tiedosto

Ei valittua tiedostoa

Usein annettua palautetta

Alheista ei ole usein annettua julkista palautetta.

Anna palautteen sijainti

Voit hakeutua kartalla oikealle alueelle osoitehaun avulla tai valita sopivan alueen pudotusvalikosta. Voit pöytä palautteesi sijainnin kartalle kartan vasemmassa reunassa olevilla pilirrosvaivakkeilla.

Kaikki kunnat ▼
Q

Keskusta ▼

Näytä aiheen mukaisia palautteita

Anna yhteystiedot

Etunimi

Sukunimi

sähköposti

Puhelin

Pyydän yhteydenottoa Sähköpostitse ▼

Haluan tietoja palautteen käsittelystä sähköpostitse

Hyväksyn palvelun Käyttöehdot ja Tietosuojaselosteen ☆

LÄHETÄ >

<http://e-asiointi.lahti.fi/eFeedback/fi/Feedback/17-Puistot%20ja%20metsien%20hoito>
Viitattu 12.2.2015.

Ilmoituksen laati Suonenjoen lukion rehtori Helena Vuorinen

TERVETULOA

TULEVAISUUSVERSTAS-TYÖPAJAAN

Tiistaina 28.1. klo 12-13 L135

TULEVAISUUSVERSTAASSA pohditaan demokraattisesti työskennellen sovittuun asiaan liittyviä ongelmia ja ideoita, joita sitten pyritään toteuttamaan.

NYT aiheena on Suonenjoen kehittäminen;
kaikki mitä nuoret täällä haluaisivat - kaipaisivat – mitä puuttuu jne.

Toiveet ja tarpeet ulkoalueiden ja viheralueiden suhteen!
(puistot, leikkipaikat, ulkoliikuntapaikat, uimarannat jne)

Se ”nurmikolla -makoilu- alue” lukion pihaan?

t. Heli K,
opiskelija +kaupunginpuutarhuri

Asukkailta pyydetään kehittämistoiveita kaupungin ulkoalueista

Kyselyyn voi vastata netissä tai kyselylomakkeella kirjastossa.

■ Suonenjoki

Anne Hakkarainen

Missä Suonenjoella olisi se paikka, jonka haluaisit kuntoon? Onko tarvetta puistonpenkille tai lisäroskiksille? Mikä ulkoliikuntaharrastus kaipaa suoritusta paikkaa?

Muun muassa näitä asioita kysytään kaupungin nettisivuilla olevassa ulkoaluekyselyssä Tarttis tehdä jotain. Kysely on avoinna 25. toukokuuta asti.

Nettisivuilla on osoite kyselyyn. Kopioimalla sen selaimen osoiteriville pääsee kyselyyn käsiksi. Karttapohjaisessa kyselyssä voi kertoa mielipiteensä ja kehittämissuosituksensa Suonenjoen viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista.

Kyselyyn voi vastata myös paperilla. Kysymys- ja vastauspapereita löytyy Suonenjoen kirjastosta.

Rajalliset resurssit

Kaupunki haluaa kehittää ulkoalueita niin, että ne palvelisivat käyttäjiään mahdollisimman hyvin ja rajalliset resurssit tulisivat parhaiten hyödyksi.

– Käyttäjät ovat viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen parhaita asiantuntijoita. Toimintaa kehitetään palautteen pohjalta. Palautetta meille tulee muutenkin jonkin verran, mutta nyt toivotaan, että myös ne hiljaiset laittaisivat kommenttia kyselyn kautta, kaupungin puutarhuri Heli Kanninen kertoo.

Kysely vie aikaa noin 20 minuuttia. Siinä on kahdeksantoista kysymystä ja lopuksi tilaa vapaalle sanalle. Vastaukset käsitellään nimettöminä.

Vastaukset ovat mukana Kannisen opinnäytetyössä, joka kokoaa kuntalaisten mielipiteitä viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. Heli Kanninen suorittaa työn ohessa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa Oulussa.

Kysely on osa kaupungin vihersuunnitelman päivittämistä. Vihersuunnitelma on vuodelta 1999.

– Jos edessä on joutuminen

isompiin ympyröihin, niin on hyvä, että suonenjokelaisten ääni ei unohtu, kun se on kirjattu ylös, Kanninen miettii kaupungin tulevaisuutta.

Kaupunkipyöräily lauantaina

Kaupungin tekninen osasto järjestää kaupunkipyöräilyn ensi lauantaina 17. toukokuuta kello 10–12 Suonenjoen keskustassa.

Pyöräretkelle voi tulla keskustelemaan, antamaan palautetta ja kertomaan kehittämideoita keskustan ympäristöstä.

Kaupunkipyöräilyssä ovat mukana puutarhuri Heli Kanninen ja kaavoittaja Eija Kinunen.

– Lähtö on kaupungintalolta, ensimmäinen pysähtyminen on jo tulevan rautatieaseman kohdalla. Tarkoitus on ajaa noin viiden kilometrin lenkki rantaväylää pitkin puhdistamolle, Kaatron uimalalle ja Kaatron koulukampuksen kautta takaisin torille. Pysähdymme näissä paikoissa ja muuallakin osallistujien kiinnostuksen mukaan, Kanninen kertoo.

Jos sataa, keskustelutilaisuus on kaupungintalon valtuustosalissa.

Ulkokuulekyselyssä voi kertoa mielipiteensä muun muassa Suonenjoen puistojen ja leikki- ja leikkipaik-

Missä Suonenjoella olisi se paikka, jonka haluaisit kuntoon? Onko tarvetta puistonpenkille tai lisäroskiksille? Mikä ulkoliikuntaharrastus kaipaa suorituspaikkaa?

Tässä kyselyssä voit kertoa mielipiteesi ja kehittämisajatuksesi Suonenjoen viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. **Tarvittaessa käytä liitteenä olevaa karttaa.**

Tähän kyselyyn voi vastata myös sähköisesti osoitteessa <http://195.148.67.242/gis/final/answers/index/33> (löytyy kaupungin nettisivuilta)

Puistot, leikkikentät, uimarannat ja ulkoliikuntapaikat ovat osa asuinympäristöämme. Suonenjoen kaupunki pitää niitä kunnossa. Kaupunki haluaa kehittää ulkoalueita niin, että ne palvelisivat käyttäjään mahdollisimman hyvin ja rajalliset resurssit tulisivat parhaiten hyödyksi. Käyttäjät ovat viheralueiden ja ulkoliikuntapaikojen parhaita asiantuntijoita – ja siksi tämä kysely. Palautteen pohjalta kehitämme toimintaamme. Kysely vie aikaasi noin 20 minuuttia – siinä on kahdeksantoista kysymystä ja lopuksi tilaa vapaalle sanalle. Kysely on avoinna 1. – 25.5.2014. Vastaukset käsitellään nimettöminä. Mikäli sinulla on kysyttävää, niin ota yhteyttä heli.kanninen@suonenjoki.fi tai puhelimella 0400379886.

1. Taustatiedot / sukupuoli

nainen

mies

2. Taustatiedot / syntymävuosi

- 1939

1940 – 1949

1950 – 1959

1960 – 1969

1970 – 1979

1980 – 1989

1990 – 1999

2000 –

3. Missä ovat sinulle tärkeimmät VIHERALUEET Suonenjoella?

---

4. Missä ovat sinulle tärkeimmät ULKOLIIKUNTAPAIKAT Suonenjoella?

---

5. Mitkä ovat sinulle tärkeimmät ulkoilu/kävelyreitit - kirjoita keskeisistä reiteistä kuvaus.

---

6. Kehityskohteet - mihin toivoisit uuden puiston, lisää puistorakentamista?

---

7. Kehityskohteet - missä on rumaa, siistittävää, turvatonta?

---

8. Kehityskohteet - missä voisi olla se ulkoliikuntapaikka, jossa haluaisit harrastaa ja mitä?

---

9. Kehityskohteet - mihin toivoisit kävelyreitin / pyöräreitin / polun /ladun

---

---

10. Kehityskohteet - tarvitaanko johonkin lisää penkkejä?

---

11. Kehityskohteet - mihin pitäisi saada roskiksia?

---

12. Kehityskohteet - mitkä paikat pitäisi säilyttää nykyisellään, mitä ei saisi rakentaa?

---

13. Millaisia välineitä, kalusteita tai varusteita toivoisit lisää puistoihin tai ulkoliikuntapaikoihin?

---

14. Kuinka arvioisit Suonenjoen puistojen ja leikkipaikkojen määrää?

- liikaa
- sopivasti
- en osaa sanoa
- lisärakentamisen tarvetta
- aivan liian vähän

15. Kuinka arvioisit Suonenjoen puistojen ja leikkipaikkojen hoitoa?

- hoidetaan liikaa
- hoidetaan hyvin
- en osaa sanoa
- pieniä puutteita
- hoitamattomia

16. Kuinka arvioisit Suonenjoen ulkoliikuntapaikkojen määrää?

- liikaa
- sopivasti
- en osaa sanoa
- lisärakentamisen tarvetta
- aivan liian vähän

17. Kuinka arvioisit Suonenjoen ulkoliikuntapaikkojen hoitoa?

- hoidetaan liikaa
- hoidetaan hyvin
- en osaa sanoa
- pieniä puutteita
- hoitamattomia

18. Kuinka arvioisit Suonenjoen kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia?

- erinomaiset
- hyvät
- en osaa sanoa
- tyydyttävät
- huonot

19. Jäikö vielä jotain kertomatta – vapaa sana. Kartta on käytettävissäsi. Jos haluat, että sinuun otetaan yhteyttä, jätä tähän kohtaan kysymyksesi ja yhteystietosi.

Kiitos, kun olet mukana kehittämässä Suonenjokea!

Mihin toivoisit uuden puiston, lisää puistorakentamista?

Haluaisin paikkakunnalle koirapuiston pienille ja isoille koirille!

Lisää siistimistä Suonenjoen varrelta pusikkoa pois. Yhteislaituden leikkipuistoon (Kurenmäen leikkipuisto) kunnollinen palloilualaue ja maalit

Kaatronlammen uimarantaan toivon parantamista, istuimia ja siistimistä.

Rekkaparkki

Metsolaan; esimerkiksi leikkikentän läheisyyteen ja Metsolantie 12 talon ja pyörätien väliseen notkelmaan, joen rannalle, Kokkolammen liepeille, Poskilammen pelloille, kirjaston tienoille jne.

Ei ole

Vapaa-ajan viettopaikkoja. Moottoriturheilua!

Eipä hirveemmin ole

Kaatron lammen läheisyyteen olisi kiva saada jonkilainen puisto tai ajanviettopaikka.

Puistoa voisi kehittää.

Lisää vapaa-ajan viettopaikkoja

Puistoja saisi olla ylipäätänsä enemmän

Suonenjoelle uusi puisto ja uusia lenkkeilyreittejä

Lempyylle

Keskustaa vihreämmäksi ja siistimmäksi

Ei toiveita

Rantatielle penkkejä joissa voisi istahtaa kärrylenkillä ja ihastella maisemaa

Nuotiopaikka pikkusaarella olisi mukava saada siistiin kuntoon.

Suonteen rannalla, esim. Soitunlahti

"Kirjaston puisto kuntoon" Kaupungin alueelle myös muita pieniä puistoja joissa roskikset

Minusta Suonenjoella on riittävästi puistoja.

Luontopolun kunnostus. Suonenjoen säilyttäminen sellaisena, että siinä voi liikkua myös veneellä (ei liikaa kiviä Myllykoskeen tai reitti kosken ohitse). Tämä on erityisesti veneilyä harrastavan veljeni toive.

Putamo, rannan raivaus, ettei jäisi onget kiinni.

Jos kaupungintalo puretaan, sen paikalle, Joen taakse Futurian alapuolelle ja itse joen ranta siistittävä. ovat jo muuten melko hyviä puistoalueita. Siionin sillan ympäristö ja uimarannan seutu siellä.

En tarvitse uusia puistoja

Leikkipuistoja lapsille on tarpeeksi.

Lasten puistoja on kyllä tarpeeksi. joku kukkakatu penkkeineen olisi aikuisille mukava levähdyspaikka vaikka kauppareissun välillä.. keskustan läheisyyteen.

Kotitanhut, Kari Tapion muistomerkin luokse, Kirkkokadulle kirkon läheisyyteen ja terveyskeskuksen lähelle puistot, joihin istutuksia ja penkkejä

Jonnekin metsään, missä lapset ja nuoriso saisivat kiipeillä puissa ja rikkoa aivan rauhassa paikkoja

Kokkolammenrantaa toivoisin siistittävän. Laiturista oikealla paljon heinikkoa ja sieltä ei oikein pääse uimaan. Olisi kiva päästä sieltä sivummaltakin uimaan ettei tarvitsisi aina väistellä laiturilta hyppiöitä. Heinikossa pohjakin mutaista ja haisee joskus pahalle.

Mielestäni keskustassa on jo riittävästi kerrostaloja. Älkää missään nimessä rakentako uutta purettavan kaupungintalon paikalle. Siinä on jo osittain valmiina vanhoja kookkaita puita. Kun talorumilus on poistettu näkyy kirjastokin paremmin. Talon paikalle sitten voi suunnitella pienempää istutusta ja oleskelu penkkejä ja mitä nyt voikaan keksiä.

Kunhan nuo nykyisetkin puistoalueet pidettäisiin kunnossa.

Koulukeskus

Kaatronlammen tuntumaan

Kaatron ranta

En itse asu keskustassa, joten puistot eivät kosketa minua

Ei tarvetta

Jonnekin Jalkalantien ja rantakadun varteen puistoja tai paikkoja, jossa voi käydä esim. piknikillä ja ottaa aurinkoa. Ehkä mahdollisesti joku pöytä ja tuolit.

Joen rantaan, Meijerin alapuolelle: lohenongintapaikka (saaren kohdalle), kesäkahvila, pienoisgolf, kanoottivuokraamo, koirapuisto (polun yläpuolelle metsikköön). Rivitalojen kohdalle uimabiitsi.

Valkeisenmäen ystävydenpuiston nykyaikaistaminen ja uudistaminen puoleensa vetävämmäksi. Kulkuväyliä ja istutuksia ja myös penkkejä ym... viihtyisyyttä, voisi käydä vaikka piknikillä, on vähän tylsän näköinen nurmialue.

Valkeisen ranta tulisi ottaa yhteiseen käyttöön, ja rakentaa sinne esim. kevyen liikenteen väylä (Sopp-Harakkaniemi), uimaranta, levähdyspaikkoja, grilli yms.

Joen varrelle Siioninsillan kohdalle voisi laittaa jonkinlaisia istutuksia

Käpylän leikkikentälle toivon uusia leikkivälineitä ja aikuisille kuntoiluvälineitä. Teollisuusalueiden ympärille toivoisin lisää istutuksia peittämään "törkypihoja" ja suojaamaan melulta ja pölyltä. Tai mieluummin tehokkaampia suoja-aitoja suojaamaan myös yöllä kuuluvilta lastausääniltä. Käpylän puutavaralastausalueelta kuuluu myös paljon melua läheiselle pientaloalueelle. Onko siihen mahdollista saada meluaitoja yms? Suomenjoen rannassa kulkeva luontopolku on erittäin roskaisessa kunnossa eräältä kohdin, se kannattaisi siivota, ennenkuin roskat ovat Suomenjoessa.

Lempyylle tarvitaan valaistu lenkipolku juoksemista ja hiihtämistä varten.

Kokkolammin rantojen siistiminen ja kävelypolku lammen ympäri.

Pitäiskö hautausmaan olla aidattu, nyt se ei ole.

Koirapuisto. Lastenleikkialueille kehitystä. Kivempi yleinen uimaranta.

Koirapuisto saisi täällä olla. Paikalla ei niin väliä kunhan sellainen vaan olisi.

"Paviljongin aluetta voisi muokata viihtyisämmäksi. Lisää

Oleskelutiloja alueelle kaivataan!! Istumapaikkoja yms. Vanhasaha-alue, nyk.Suvilahti, siellä olisi tilaa rakentaa nuorisolle oleskelutilaa ja aikuisille streetworkout-tiloja! Johonkin Suomenjoen keskustaan puistomaisuutta."

"Rautalammintien, Iisvedentien ja Herralantien risteyksiin

Linja-autoaseman/rautatieaseman seutuun. Siis paikkaan joka merkitsee kaupungin keskustaa ja joka tulijaa ensin tervehtii."

Koirapuisto mihin vaan olisi ehdoton!

"Viihtyisä puistoja tarvittaisiin, voisi kehittää asemarakennuksen vieressä olevaa puistoa sekä kaupungintalon vieressä olevaa puistoa. Jos kaupungintalo puretaan olisi tilaa oleskelupaikalle."

Voisiko keskustassa palvelutalon ja vanhustentalon (Putamo) liepeillä olla puisto, jossa olisi ikäihmisille sopivia kuntoilulaitteita tasapainon ym harjoittelua varten. Se olisi sellainen mikä sopisi lapsillekin. Vanhukset ja hoitajat lapsineen samoissa paikoissa. Voisi suunnitella yhdessä fysioterapeuttien kanssa.

Missä on rumaa, siistittävää, turvatonta?

Kasarminkadun puiston roskaisuus (puiden oksat). Rantareisiä käyttävät joskus illan hämärtyessä myös mopot. Kaatron poluilla ajelevat mopot sekä Kaatron rantaan ajelevat autot. Rautatieaseman alikulkutunneli on aivan kamala paikka.

Keskustan leikkipuisto usein sotkuinen, kun nuoriso istuu siellä ja sotkee paikat. Kaatron lammen rannat samoin sotkuiset.

Kaupungintalo on ruma torin laidassa

Rekkaparkki keskustassa

Purolan luontopolulla maisemointia voisi tehdä ja uusia pitkospuita

Keskustassa, Kotitanhun puistossa, Kaatronlammen rannalla

Paljon vanahoja röttelöitä joita passais purkaa.

Juna aseman ympäristö

Kesäisin kaatrolla saattaa olla aika levotonta.

Keskusta on sotkuinen

Roskia paljon.

Ei juuri missään

Keskusta ja kruunun sillan luona.

En keksi nyt mitään

Kuten edellä (keskusta)

Skeittiparkki, Kaatron ranta

Kaikki puistot ovat joskus melko roskaisia

Tannisen talo näyttää surkealta

Metsola

Kaupungin pääkatu, ei mitään maamerkkiä mistä Suonenjoki voisi olla ylpeä. Pienet mansikat ei herätä kenenkään huomiota. Keskeisimmät kadut "mansikkaiseksi". Mökkiläisten reitit suonenjoelta lisveden suuntaan siistiksi

Joskus leikkipuistot ovat nuorison jäljiltä roskaisia, samoin uimarannat.

Päivölän venerantaa voisi puhdistaa, rantaturpeikko vaikeuttaa veneellä lähtöä ja varsinkin paluuta.

Penkkejä Rautalammin tien varteen. Eikä niitä pidä asettaa siten, että katsellaan ohi ajavia autoja vaan siten, että voi jutella ohikulkevien ihmisten kanssa: kutsua toisia juttelemaan. Leveä jalkakäytävä Kellopellisen ja Roosin edessä olisi hyvä paikka penkkiryhmälle. Kukka-asetelmia mahtuisi myös. Esim. liikkeet voisivat sponsoroida näitä, jos saisivat nimensä näkyviin. (esim. tyyliin: Tämän penkin tarjosi sinulle K-supermarket, tms.) Nuoria voisi palkata siivoamaan yön aikana tehtyjä sotkuja (vähentäisikö sotkemista kun kaverit/itse joutuu ne siivoamaan). Asema-aukiota voisi hyödyntää tapahtumien järjestämisessä.

Suonenjoella vaikuttaa olevan enemmän sääntö, kuin poikkeus, että suojatielle saavuttaessa pienimmät jalankulkijat jäävät istutusten taakse piiloon, ilmestyen siis suojatielle auton eteen kirjaimellisesti puskan takaa. Ottaen huomioon moottoriajoneuvon etenemisnopeuden, kuljettajan reaktionopeuden ja jalankulkijan etenemisnopeuden, niin mielestäni suojatielle saapuva pieni ihminen tulisi olla kuljettajan havaittavissa vähintään viisi metriä ennen suojatielle astumista. Puskahan peittää tietysti myös tuon metrin mittaisen jalankulkijan näköyhteyden saapuvaan ajoneuvoon päin. Löytyy myös paikkoja, joissa edes aikuinen ei ole hyvin havaittavissa hyvissä ajoin.

Jokireitin varret tosi siivottomat monissa paikoin molemmin puolin risua ja tureikkaa. En tiedä, kuinka saataisiin ihmiset pitämään yllä koko kaupunki siistinä? Roska-astioita voisi lisätä mahdollisimman tiheään autotaisikohan, tai ainakin kulkiessa ei tarvitsisi kanneksia keräämiään roskia kovin pitkään käsissään.

Aseman seutu on ruma vanhan ränsistyneen rakennuksen vuoksi, samoin Kopolan talo, mutta nehan eivät ole kaupungin omaisuutta, joten vaihtoehdot ovat vähissä. Suonenjoella ei ole turvatonta missään!

Roskapönttöjä lisää teiden varteen.

Frisbeevalue on roskien valtaama. nykynuoriso ei osaa laittaa jätteitään roskeen vaikka niitä olisi nenän alla. myös jotkut leikkipuistot ovat sotkettu aivan käyttökelvottomiksi. taitaa mennä tämäkin nuorison piikkiin. jokilenkiltä suurin osa valoista oli pimeinä mutta nythän on jo valoisaa. Vesitorinmäen leikkipuistosta puuttuu aita toiselta reunalta, jäähallin luona oleva laavu tulisi saada esteettömäksi, Kaatron lammen rantaan pöydät ja penkit eväiden syöntiä varten (vähän ylemmäksi, jotta pyörätuolillakin pääsisi sinne)

Kahvimyllyn leikkikenttä, kaikki pensasaidat rikottu, samoin puut, oksia katkottu kaikista mahdollisista pensasista ja puista. Kuljettu pensasaitojen väleistä, ajetaan pyörillä ja jopa mopoilla pensasaitojen väleistä, heitellään roskia pitkin leikkikenttää, ojassa kaikenlaista romua ja roskaa. Maa-alue epätasainen, montuilla. Ei oikein ilahduta käydä leikkikentällä, saa pelätä paikallisia lapsia, eivät muuten usko ja tottele mitään vaikka kielletty useaan kertaan tuhoamasta kaupungin puistoa.

Kokkolammenrantaa toivoisin siistittävän. Laiturista oikealla paljon heinikkoa ja sieltä ei oikein pääse uimaan. Olisi kiva päästä sieltä sivummaltakin uimaan ettei tarvitsisi aina väistellä laiturilta hyppijöitä. Heinikossa pohjakin mutaista ja haisee joskus pahalle.

Turvaton on varmaa tuo risteys jossa on jatkossa iso koulukeskus. Helluntaiseurakunnana risteykseen liikennevalot!

Se entinen huonekalu tehdas kyllä joutaa maan tasalle ja siihen voi sitten rakentaa niitä asuntoja.

Lintharjun ulkoilureitti on näköjään "Kukkurin" seudulla hevosurheilurata, niin paljon siellä on hevosen son-taa!!! Keskustassa roskataan!

Markettien seutu, Valintatalon (ruokakauppa) alue, Aseman seutu, kiviportaat käyttöön
Kaatron rannalla, valvontaa tarvittaisiin etenkin kesäviikonloppuisin ja alueiden siistimistä
Koirankakkapusseille saisi olla roskiksia paljon useammassa kohdin ympäri Suonenjokea. Keskustan, että syrjemmät alueet.

Paloasemalta Kuopion suntaan olisi paljon siistittävää

Rantamaisemat ajoittain

Rumaa on Herralantiellä vanhan ompelimon kohdilla ja muutenkin sielläpäin.

Vieraslajien torjunta joen rannasta, balsami.

Kauppojen edustat, tienvarsi penkit ja kukkalaatikot ovat vain juomaveikkojen ryypiskelypaikkoja. Ei niissä voi istuskella, ei ainakaan lasten kanssa. Jotain ois tehtävä penkit pois kauppojen seunustoilta.

Kimpanlammen/Kimpanpolku väliltä puuttuu suojatie, lapset juoksentelevät tien yli. Nopeusrajoitus liian korkea (60Km/H) Käpylän "suoralla" myös muut suojatiet ovat turvattomia liian korkean nopeusrajoituksen takia ja nopeudesta piittaamattomien autoilijoiden takia. Myllykoskella jäimme kovasti kaipaamaan siltaa. Iisveden koulun kohdalla lasten kulku tien yli on melko turvatonta vaikka kohdalla on varoitus ja 60km/h rajoitus. Kaatron koulun luona kaivattaisiin enemmän vielä hidasteita. Vaikka lapsia kannustetaan liikkumaan kouluun jalan ja pyörällä, niin aika moni lapsi kuskataan kouluun autolla, joka tuo aamuisin aikamoista liikennettä koulun lähelle. Jonkinlaisia kannustimia tarvittaisiin siihen, että lapset kulkisivat itse kouluun, eikä niitä kuskattaisi. Käpylän ylikäytävän tukkii tavarajuna useasti, estää liikkumisen Mansikkaraitille. Hälytysajoneuvojen liikkuminen? Asemakatu on joidenkin talojen osalta aika rapistunut. Jäteveden puhdistamo haisee, mutta ongelma poistunee uuden puhdistamon myötä. Rautalammin tiellä Lampientaipaleella puuttuu kevyen liikenteen väylä Jauhojärventielle.

Sellaisia alueita ei ole montakaan minun tiedossa

Ei missään

"Vanhan ns Tannisen liiketilan hävittäminen ja samoin

Vanhan huonekalutehtaan hävittäminen tai kunnostaminen."

"Juntintien varressa törkeän ruma kaatuva asumaton mökki. Eikö sen voisi purkaa ja siistiä puistoksi."

Rantatiellä kaahaavat mopoliijat!

Keskusta saisi olla viihtyisämmän näköinen

"Entisen sahan, nykyisen Suvilahden alueella todellakin siistittävää, kuin kaatopaikka! Suonenjoki keskusta-alue ei ole viihtyisä."

"Herralantien seutu asemankohdalla, kun tie on ollut remontissa ja rakennukset ovat ränsistyneitä. Viheralueita ei tule edes mieleen tuosta kohdasta."

Ei tule mieleen

Keskustan roskaisuus kaduilla

"Yleensäkin Suonejoen keskusta on ruma, ei viihtyisä. Minusta kylläkin siisti. Turvatonta on iltaisin ja varsinkin perjantaisin ja lauantaisin Kaatron uimarannalla. Nuoriso siellä rellestää, ei ole mukava mennä uimaanmyöhään illalla. Minusta uimaranta ei olisi nuorison kokoontumispaikka vaan sen pitäisi olla kaikille turvallinen mennä milloin vain mennä ja nauttia kesäillasta."

Joen ranta paikoittain

"Soitunlahdessa toivon ojanpenkkojen ja -pohjan siistimistä, myös Satramaktu 4N kohdalta."

"Terveyskeskuksen lähellä olevasta ""ratapölkkyt"" pois, ovat olleet jo monta vuotta siinä. Ojista pois oksat, roskat... vesi ei pääse valumaan jokeen tai muualle missä vesi kuivuisi Ojat auki, että vesi pääsee valumaan. Multakasat ja kivisorakasat pois ympäri Suonenjokea. Roskat pois ympäri Suonenjokea."

Koko vanha kaupunki röttelöineen on kamala.

"Luontopolku Kimpanlammelle soisi olla siistimpi.

Soitunlahden ihana näkymä Suonteella parani hieman kun se kamala (mutta tarpeellinen) parakki siirrettiin sivummalle. Se voisi olla kauniimpi mummonmökki.

Frisbeegolf ja lenkkipolut menee osin ristiin. Pitäisikö olla selkeämpi erottelu että ei tule kiekkoa päähän.

Siioininsillan kaupungin puoleinen ranta on kaunis oleskelupaikka, mutta voisi olla siistimpi."

Suonenjoella voitaisiin huomioida ihan meitä "sunnuntaikävelijöitäkin" joilla koira/koirat mukana. Olisi paikka missä koiria voisi ulkoiluttaa ilman mulkoilevia katseita.

Kiitos!

Kaatron uimapaikalle olisi välttämätön uinninvalvoja. Joskus kesällä meno hirvittää, kun lapset kiipeilevät liukumäen päällä ja toiset laskevat alla

Kaupunkikuvaa voisi kohentaa vähällä vaivalla. Esim. Metsolantie 12 talon ja pyörätien väliseen "jontkaan" voisi laittaa maanpeitekankaan, ajaa kuoppaan täyttömaata tai yhdyskuntajätettä ja istuttaa "rotkon" täyteen kukkasipuleita. Olisi ihana! Joenvarsireitille voisi istuttaa erilaisia heinäkasveja. Metsolan leikkipaikkaa voisi kohentaa, kukkaistutuksia tarvittaisiin useaan paikkaan. Poskilammen tien viereisille pelloille voisi istuttaa auringonkukkaa tai kukkaniittyseoksen.

Monitoimihalli olisi hyvä sijoitus.

Kiitos

Niitä pyörimisjuttuja, missä on tanko, mitä on siellä jäähallin yläpuolella olevalla leikkikentällä Lempylle

Vanhan keskustan puolella on kaksi varsinaista LIKAKASAA: TANNISEN TALO JA ENTINEN PULLIN KELLOLIKE. Ne purettavaksi MAHDOLLISIMMAN PIAN, KIITOS!!!

Hyvä idea tämä kysely!

Hyvä että jaksetaan panostaa kaupungin viihtyvyyteen

Helluntaiseurakunnan kohdalla tienylitys on erittäin vaarallinen pienille koululaisille. Päätien suuntaista liikennettä, risteävää liikennettä, kevyenliikenteen väylä, rekkoja, linja-autoja. Koululaisten tuomista ja viemistä. Vaarallisin paikka koko Suonenjoella.

Mennään vaan täysillä kohti uutta määrää rahojen salliessa

Hyppyrimäen puiset portaat tulisi hoitaa paremmin kuntoon. Nuoret käyttävät niitä harjoitteluun ja kuntourheilijat kunnan kohotukseen. Vaikka kaiteita korjattiin viime vuonna, ovat ne monesta paikasta edelleen lahonneet.

'Laatikko'-keskusta viihtyisämmäksi. Nyt se on läpiajopaikka. Mennään liika autojen ehdoilla. Viljelypalstoja lähelle keskustaa, meitä kerrostaloasukkaita on paljon, ja muutaman neliön (vuokra)palsta olisi plussaa. Ikäihmisetkin voisivat innostua jotain pientä viljelemään. Vesipaikka tietenkin lähellä kasteluun. Esim. radan ja tk:n välissä on vanhaa viljelymaata, olisiko siellä paikka tällaiselle. Liikuntaahan tämäkin olisi

Kevyen liikenteen väylät, Karttulan tien varteen, Vierun/Kuopion tien, Lampientaipaleen tien varteen sekä yhdistävä kevyen liikenteen väylä 9-tien varteen. Uimakoppien ehjänä pysyminen ja siisteys???? Miten saisi ne pysymään käyttökunnossa?

Hyvä kysely - mukavaa, että kuntalainen pääsee vaikuttamaan!

Koiraharrastajia ei huomioida ollenkaan. Talvella käytettävissä yksi valaisematon latu syrjässä. Aluetta, jossa koira saa juoksuttaa vapaana, kaivataan todella paljon. On mahdotonta treenata juoksukilpailuihin koira, kun ei sitä saa pitää vapaana kuin vastoin irtipitolakia metsissä. Suonenjoki on erittäin koiravihamielinen kaupunki, missä on meillä ranta jossa kyltti "koirat tervetulleita", kuten muissa kaupungeissa? Koira- puistoa tarvitaan!

Yleistä siisteyttä pidettävä silmällä. ainakin metsolan leikkipuistossa käyvät tarkistamassa todella hyvin paikat, joka on tosi kiva asia. Vielä kun valtava roskamäärä saataisiin pois kaduilta ni onpas nättiä. pisteet ahkerille työntekijöille jotka kadun varsia putsaavat !

Voimia ja jaksamista puistoalueiden hoitajille ! Kaikki eivät saa ansioidensa mukaan !

Valaistujen latujen lamput hyvä uusia jos ovat palaneet, turvallisuus kysymys

Hyvää jatkoa Helille ja kunppaneille.

Koettakaas palauttaa ulkoilureitistö siihen käyttöön Lintharjulla kuin se on tarkoitettu. Siellä on kavioura, mönkijäreitti ja moporata ulkoilureitillä. Voisi joskus käydä katsomassa!!!

Heli Kanniselle ja Helin joukoille isot kiitokset kesäkauden kukista ja puistojen hoidosta

Roskiksia lisää. Kurenmäentie on ollut jo vuosia huonossa kunnossa asfaltin osalta.

Kiitos huomion kiinnittämisestä asiaan :)

Kiitos selvityksestä

Mukavaa kesää!

Kaupungin Kadunvarsi siistiksi, juopottelijat sivummalle, se riittää viihtyvyyden lisäämiseksi.

Leikkikentillä olen nähnyt joskus lasinsiruja, niissä voisi tarkastuskäyntejä tehdä useammin. Kaupunki tai joku taho kehittämään aktiivisesti yhdessä yritysten ja yhteisöjen kanssa ihmisiä liikkumaan kävellen tai pyöräillen käyttäen jonkinlaisia kannustimia. Turhan autoajelun vähentämisellä saataisiin paljon hyvää aikaiseksi näin pienessäkin kaupungissa. Kaupunki on melko rauhattoman oloinen keskustaltaan jatkuvan liikenteen vuoksi. Kävelykatu? Työmatkapyöräilyn kannustaminen? Nopeusrajoituksista piittamattomuus on yleistä. Kovempia keinoja niiden hillitsemiseksi. Sinne minne on laitettu 40km/h, niin siellä ajetaan edelleen vanhaa nopeutta 50km/h. 60km/h alueilla ajetaan 70-80km/h.

Pyörällä liikkuminen on katkonaista ja jopa turvatonta. Reittejä tulisi suunnitella kokonaisvaltaisemmin. Pyöräilyä ja jalankulkua tulee edistää keskustassa.

Lempyillä tiet ovat kapeita eikä minkäänlaisia lenkipolkuja ole.

"Leikkipuistojen syksyinen ja keväinen haravointi on jäänyt vähälle huomiolle kaupungilta."

Se koirapuisto....

"Ihana kun johonkin kysytään mielipidettä Suonenjoella! Ihana kysely! Mielestäni Suonenjoella on siistiä, hyvinhoidetut istutukset ja siivous toimii. Ulkoilupaikkana Lintikko ja lähialueet ovat aivan loistavat; ympäri vuoden. Kesällä voisi kiinnittää huomiota ihmisten haluun oleilla ja ihastella ympäristöään; sen voisi paremmin mahdollistaa. Pienenä kaupunkina luonnon keskellä meidän tulisi käyttää luontoyhteyttämme vetotekijänä ja panostaa luonnonläheisyyteen, sekä luontokeskeisiin ratkaisuihin."

"Unohdin kun äsken vastasin jo kyselyyn, niin mainita, että Suonenjoki TARVITSEE julkisen ja puolueettoman, kaikille kaupungin tapahtumille yhteisen ILMOITUSTAULUN ulkotiloihin keskustaan!"

Koirapuisto olisi kyllä todella hyvä!

Järjestöjä voisi pyytää liimaamaan tarroja roskisten kylkiin.

Yleisesti ottaen viihtyisyyttä on lisättävä ja sehän on etu kauppiaillekin ja ennen kaikkea asukkaille. Miksi joenrantaan asetetut kiinteät penkit on laitettu väärinpäin, ei ole ajateltu että olisi kiva katsella jokea eikä esim rautatiepenkkaa. Ne täytyisi kääntää oikein päin - kiitos! Kaupunki voisi järjestää siivoustalkoita, yhdessä tekeminen on hauskaa, lähentää ihmisiä toisiinsa ja luo yhteisöllisyyden tunnetta. Onnea Suonenjokelle ja suonenjokelaisille!

Urheilutien ympäristö: pois turhat puskat - koskee myös lämpövoimalan ympäristöä. Huoltoaseman ympäristö, leipomon, ravintolan väliset alueet. Uusikaa Suonenjoki kartat ajantasalle. Vanhaa tietoa paljon, vanhat kartat pois jakelusta.

Meijerin saari oli ihana retkipaikka. Ei enää. Myös Siioninsillan viereinen uimaranta oli hyvä retkipaikka,. Sinne toivoisin pöytää.

"Voi kun tuota joen- ja Suonteenrantaa voisi hyödyntää enemmän. Olisi hienoa, jos jossakin olis jätsikikoiski tai kesäkahvila. On hauskaa kuinka vilkasta kesälläkin on uimahallin liepeillä. Monenikäiset pelaavat frisbeegolfia, lapsia leikkikentällä, naisia (toivottavasti tänäkin kesänä) kahvakuulailemassa, koiranlenkittäjiä."

KAUPUNKIPYÖRÄILY

TYÖPAJA

Tapahtuma kokoaa yhteisen ympäristömme kehittämisestä kiinnostuneet mukaan pyöräretkelle. Samalla keskustellaan, annetaan palautetta ja tehdään ehdotuksia yhteisten alueiden kehittämiseksi.

📍 Kaupungintalo, Suonenjoki

👤 Heli Kanninen ja Eija Kinnunen

Ilmoitus Talkoopäivä-sivuilla 13.5.2014 <http://talkoot.fi/hakemisto>

Suonenjoki

12.05.2014 13:02

Vahvasti kehittyvä SUONENJOKI

PALVELUT > HALLINTO > KOHDERYHMÄT > MATKAILU

Etusivu

Pikalinkit

- Edunvalvonta >
- KELA >
- Käräjäoikeus >
- Työvoimatoimisto >
- Oikeusaputoimisto >
- Verotoimisto >
- Tapahtumakalenteri >

Suonenjoki

Suonenjoki on koko Suomen tuntema savolainen mansikkakaupunki.

Asukkaita kaupungissa on noin 7600. Ympäristömme on viihtyisään asumiseen ja vapaa-ajan viettoon erinomainen.

Hyvät kulkuyhteydet, monipuolinen elinkeinorakenteemme sekä yritystoimintaa tukevat palvelumme ovat antaneet Suonenjoelle maineen yrittäjämönteisenä kuntana.

Menestyksekkäiden yritystemme ja tyytyväisten asukkaidemme ansiosta onkin helppo todeta: vahvasti kehittyvä Suonenjoki!

Tarttis tehdä jotain - Uikoalukitysely 1.5.2014 - 25.5.2014

Missä Suonenjoella olisi se paikka, jonka haluaisit kuntoon? Onko tarvetta puistonpenkille tai lisäroskiksille? Mikä ulkoilukuntaharrastus kaipaa suorituspaikkaa?

Linkistä avautuu karttapohjainen kysely, jossa voit kertoa mielipiteesi ja kehittämisajatukseksi Suonenjoen viheralueista ja ulkoilukuntapaikoista.

Vastaa kyselyyn osoitteessa (kirjoita osoite selaimen osoiteriville):
<http://195.148.67.242/gis/final/answers/index/33>

Ajankohtaista

Osallistu talkoopäivään - tule kehittämään Suonenjokea!

Lisätty: 12.05.2014

17.5.2014 klo 10 - 12 Lue lisää

Europarlamenttivaalit

Lisätty: 24.04.2014 Lue lisää

Koulutoimen kuljetuskilpailutukset 2014

Lisätty: 22.04.2014

Päättyy 13.5.2014 klo 14.00. Lue lisää

Jätevesineuvottahanke

Lisätty: 14.03.2014 Lue lisää

Kartat

- Suonenjoen Infokartta (Suonenjoen palvelut, kartat ja osoitehaku)
- Seudun ulkoilu- ja retkeilykartasto
- Vapaat tontit

Info

- Työpaikkoja Suonenjoella [Info]
- Hyötylinkit
- Palaute
- Yhteyshiedot
- Henkilöstöraportti 2012

Taustaa

- Pitäjien takamaasta mansikkakaupungiksi
- Mansikanviljely Suonenjoella

Suonenjoen kaupungin turvallisuus suunnitelma 2012 - 2015

- Turvallisuus suunnitelma
- Toimintasuunnitelma

Laaajakaista kaikille

LAAJAKAISTA KAIKILLE
rakka kaupunkimme Paljaan Seivoksi

Ilmoita tapahtuma

Tapahtumat

Elokuvat 26.03.2014 - 30.05.2014 Lue lisää

Teatteri Lumo esittää:
Vattumato 12.04.2014 - 24.05.2014 Lue lisää

Jaakko Halmeltoja: Puhdassti parempi olo - luento 12.05.2014 Lue lisää

Iisrokki 2014 24.05.2014 Lue lisää

Suonenjoen ravikauden avaus 25.05.2014 Lue lisää

Savon pisin katukirppis 25.05.2014 Lue lisää

TILAA TULEVAISUUDELLE!

SUONENJOEN KAUPUNKI
Keskuskatu 3
PL 13
77801 SUONENJOKI, FINLAND

Puh +358 (0)17 513 311
Fax +358 (0)17 513 150

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@suonenjoki.fi

Powered by WebUpdate

Ilmoitus Suonenjoen kaupungin nettisivuilla 12.5.2014